

ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్ర వారపత్రిక

4 అణకాలు

7-10-53

ANDHRA PATRIKA ILLUSTRATED WEEKLY

సంపత్కర దండా
 య. 12-0-0
 విడిపత్రిక 4 అ.

ఆంధ్రపత్రిక

పంపుటము 46
 సంవిక 5
 7.10-53

స చిత్త వారపత్రిక

Founder : K. NAGESWARA RAO

విజయ భాద్రపద బహుళ అమావాస్య బుధవారం

ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రారంభోత్సవం

విషయానుక్రమణిక

ముఖచిత్రం : ఫిల్మిస్టాన్ వారి
 "షర్త్" లో శ్యామ

- ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రారంభోత్సవం 1
- ఆంధ్రులకు పండిట్ సెహూ ఆశీర్వాదం 2
- ప్రభుమండ్ర మంత్రి మండలి 3
- కాలక్షేపం-దాసు వామనరావు 5
- నల్లమేక - రాచకొండ విశ్వనాథ శాస్త్రి 6
- అంతులేని రాజమార్గం - కవికొండల వెంకటరావు 8
- రాంగ్ రూట్ బుష్ కోటు - ఆవసరాల రామకృష్ణరావు 10
- సేవింపు ఎకాంట్లు - ఓ.కె.టి శివరామకృష్ణ 12
- అద్దతిగిరి శ్వేచ్ఛ-బొమ్మిరెడ్డి 28
- పదోత్తము-సమత్తము - ఇల్లిందల సరస్వతీదేవి 23
- విజ్ఞాన విధులు - "డాక్టర్" 25
- నూత జ్యేష్ఠం - వల్లభ శేషి 27
- సంధి-విగ్రహం - విశ్వాత్మల సరిసింహమూర్తి 28
- ముచ్చటగా ముగ్గురు - జెరోమ్ కె. జెరోమ్ 30
- చిరకాల నిద్రతుల - వాసింగ్స్ ఇర్వింగ్ 34
- సినిమా 44
- ప్రశ్నలు-సమాధానాలు 46

క్రిక్టోబరు 1 వ తేదీన రాష్ట్ర ప్రారంభోత్సవంలో ఆంధ్రజాతి చరిత్రలో నూతనాధ్యాయం ప్రారంభమైంది. గవర్నరుగా శ్రీ శ్రీ వేదీ ప్రమాణం తీసుకుని ప్రభుమండ్ర మంత్రిమండలి చేత ప్రమాణం చేయించారు. ముఖ్యమంత్రినీ, తదితర మంత్రులనూ నియమిస్తున్నట్లు గవర్నరు మొట్టమొదటి ఆంధ్రా గజెట్ జారీచేసి ప్రకటించారు. త్వరలోనే మరిద్దరు మంత్రులను నియమించగలరని కూడా గజెట్ లో ప్రకటించబడింది. ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి ప్రారంభోత్సవం జరుపుతూ

భారత ప్రధాని పండిట్ నెహ్రూ ఆంధ్రుల ప్రతిభనూ, ఉత్సాహ శక్తులనూ కొనియాడుతూ వీరిని సద్వినియోగం చేస్తే బ్రహ్మాండమైన జాతీయ నిర్మాణకీర్తి ఉద్భవిస్తుందని చెప్పారు. "మీరు ఆంధ్ర దేశాన్ని ఆభివృద్ధి పరిస్తే భారత దేశాన్ని అభివృద్ధి పరిచినట్లే"నని పండిట్ నెహ్రూ చెప్పారు. (పండిట్ నెహ్రూ ఉపన్యాసం పూర్తిపాఠం 2 వ పేజీలో ముద్రించబడింది.)

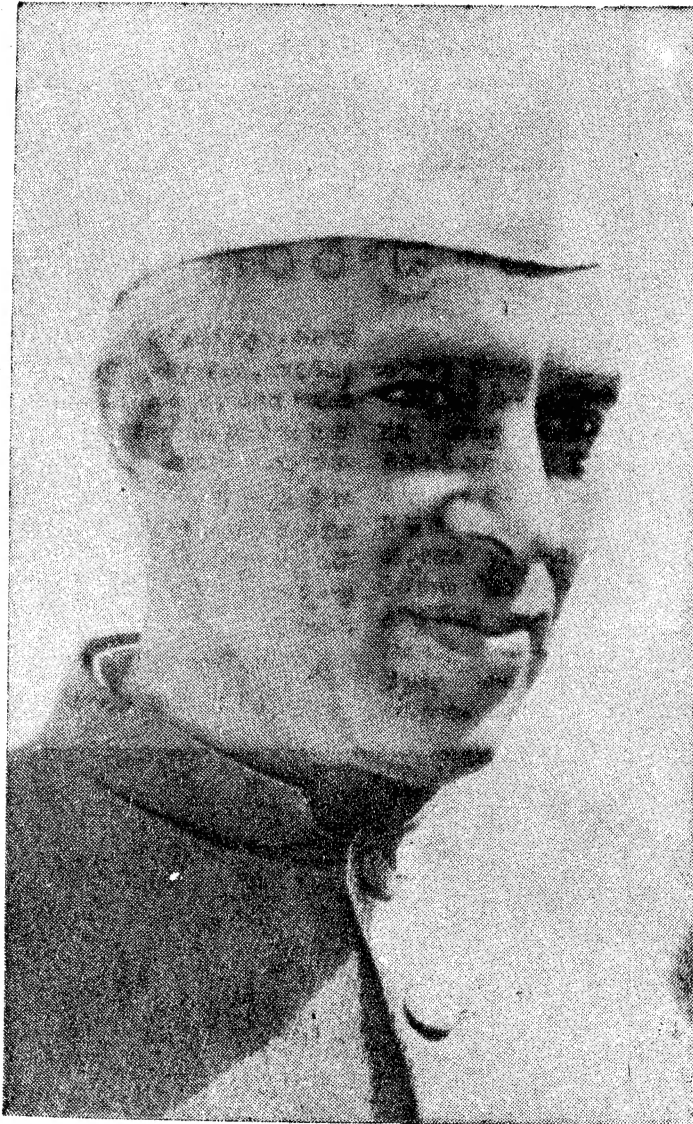
(ప్రారంభోత్సవంలో పాల్గొనడానికి 53 వ పేజీ చూడండి.)

ఇద్దరు తెలుగు ముఖ్యమంత్రులు. ఎంగుటూరి ప్రకాశం, బూర్గుల రామకృష్ణరావుగారు.

ఆంధ్రులకు పండిట్ నెహ్రూ ఆదేశం

[ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రారంభోత్సవంలో నెహ్రూ ఉపన్యాసపాఠం]

[ప్రధానమంత్రి పండిట్ నెహ్రూ

“చాలాకాలంనుంచి మీరు కంటున్న కలలు ఇవాళ నిజమైనాయి. యీరోజు చాలా పుభదినం. అందరికీ సంతోషదాయకమైనది. మీ రాజ్యపాలకుడు త్రివేదిగారిచే ప్రధాన న్యాయమూర్తి ఈ ఉదయమే ప్రమాణ స్వీకరణ జరిపించారు. ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో కొత్త ప్రభుత్వం ఏర్పడ బోతోంది. కొత్త మంత్రివర్గం ఈ ఉదయమే ఏర్పడింది. ప్రకాశంగారు ముఖ్య మంత్రిగా ఈ ఉదయమే ప్రమాణ

స్వీకారం చేశారు. శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారిని ఉప ముఖ్యమంత్రిగా నియమించారు. ఇంత వరకు మంత్రివర్గ నిర్ణయం ఇంకా పూర్తి కాలేదు. ఇంకా యిద్దరు మంత్రులు రెండు మూడు రోజుల్లో నియమింపబడతారు.”

భారత రాజ్యాంగం- ఆంధ్రరాష్ట్రం

“మనము ఒక రాజ్యాంగాన్ని నియమించుకొన్నాము. ఆ రాజ్యాంగం క్రింద

ఆంధ్రరాష్ట్రము ఏర్పడింది. ఆంధ్ర రాష్ట్రము కోసము కృషిచేసి దానిని స్థాపించుకొంటున్నందుకు మిమ్మల్ని నేను అభినందిస్తున్నాను.”

ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రభుత్వ గవర్నరు, మంత్రుల ప్రమాణస్వీకారం ఒక చిన్న గదిలో జరిగింది. ఈ విశాల అవకాశం క్రింద, లక్షలాది జనసమాహారముందర ఆ ప్రమాణాన్ని మళ్ళీ మంత్రులేగాక, ప్రజలందరూగూడా తీసుకోవాలని నేను కోరుతున్నాను.

ఆంధ్రుల చరిత్ర - ప్రస్తుత స్థితి

“ఆంధ్రుల చరిత్ర చాలా పురాతనమైనది. ఆంధ్రరాష్ట్రము ఇప్పుడేర్పడుతున్నా కూడా, ఆంధ్రులకు గొప్ప చరిత్ర, సంప్రదాయము సంస్కృతి ఉన్నది కనుక నేను ఢిల్లీలో ఉన్నా, మీరు ఇక్కడ వున్నా మనం అందరూ భారతీయులము. ఆంధ్రదేశములో మీరు ఎంత హక్కు వున్నదో నాకూ అంత హక్కు ఉన్నది. తక్కిన రాష్ట్రాల్లో ఆంధ్రులకు సమాన హక్కు ఉన్నది. హిమగిరి శిఖరంనుంచి కన్యాకుమారి వరకు గూడా ఈ దేశమంతా మన అందరి వారసత్వమును. ఈ దేశంలో భాషావిషయకంగాను, మత, సాంఘిక విషయంగాను, ఎన్ని విభేదాలు ఉన్నా భారతదేశమంతా ప్రాతిపదికంగా ఒక్కటే.”

“మీరు భారతదేశాన్ని వదిలి విదేశాలకు వెడితే ‘నేను భారతీయుణ్ణి’ అని చెప్పవలసింది వారికి తెలుస్తుంది. గాని నేను ఆంధ్రుణ్ణి, బొంబేవాణ్ణి అని చెప్పవలసింది తెలియదు. భారతదేశంలో అనేక రాష్ట్రాలు ఉన్నటులే అనేక మతాలు, కులాలు కూడా ఉన్నాయి. కాని ఏ మతానికి చెందినవారైనా మనమంతా భారతీయులం, అందరమూ ఒక తల్లిబిడ్డలమే. అందరమూ సమాన హక్కు గలవారమే. అంతేకాని, ఒక ప్రత్యేక మతానికి చెందా మన్నంత మాత్రాన అధికుల మనుకొనడం భ్రమ. మనమీ జాతి మత విభేదాలు వదిలి సెట్టకపోతే ఇవి మన బలహీనతకు దారితీయగలవు. ఈ విభేదాలు అంతరిస్తేనే గాని దేశము ముందుకుపోదు.”

“భారతదేశము అనే ఒక గృహములో ఆంధ్రదేశం అనేది ఒక గది. భారతదేశాన్ని వృద్ధిచేస్తేనే ఆంధ్రరాష్ట్రము వృద్ధి అవుతుంది.
(52-వ పేజీ చూడుడు)

★ ప్రథమాంధ్ర మంత్రి మండలి ★

శ్రీ టి. ప్రకాశం పంతులు

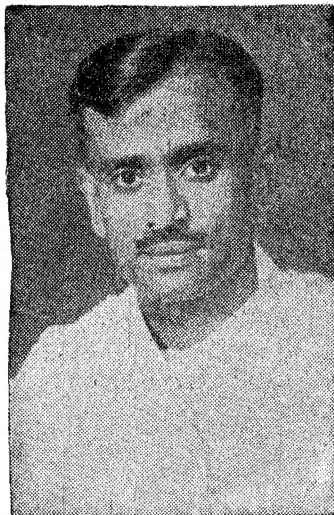
గుంటూరు జిల్లాలో 1878 లో జన్మించారు. చిన్నతనం నుంచీ పేదరికంవల్ల వచ్చిన కష్టాలను ఎదుర్కొని పట్టుదలతో ప్రతిభతో రాజమహేంద్రవరంలో విద్యాభ్యాసం చేశారు. న్యాయశాస్త్రం అధ్యయనించి రాజమహేంద్రవరంలో ప్రాక్టీసు పెట్టి తరువాత ఇంగ్లండు వెళ్లి బారిష్టరు పట్టాన్ని పొందారు. మదరాసు హైకోర్టులో అడ్వోకేటుగా లక్షలాది ఆర్డీనూ గాంధీజీ పిలుపు ననుసరించి ప్రాక్టీసు వదిలి పెట్టి సహాయనిరాకరణోద్యమంలో చేరారు. సైమన్ కమిషను వచ్చినప్పుడు బ్రిటిష్ ఫీరంగులకు వరకు రొమ్ముచూపించి అసమ్మతి ప్రదర్శనలో పాల్గొని 'ఆంధ్ర కేసరీ' అనే బిరుదును పొందారు. ప్రతి

కాంగ్రెసు వుద్యమంలోను జైలుకు వెళ్లారు. చాలకాలం ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కాంగ్రెసు అధ్యక్షులుగా వున్నారు. ముప్పయ్యేళ్లు పైగా అఖిలభారత కాంగ్రెసు సభ్యులుగా వున్నారు. స్వరాజ్య అనే ఆంగ్ల పత్రికను కొన్నాళ్ళు నిర్వహించారు. 1926-30 కేంద్ర కాసన సభాసభ్యులుగా ఉన్నారు. 1936 లో మదరాసు నుంచి మదరాసు అసెంబ్లీకి ఎన్నికై రాజాజీ మంత్రివర్గంలో రెవెన్యూమంత్రి అయ్యారు. జమిందారీ రద్దు బిల్లు ప్రవేశపెట్టారు. 1946-47 లో 11 మాసాలు మద్రాసు రాష్ట్ర ప్రధాన మంత్రిగా పనిచేశారు. 1950 లో కాంగ్రెసుతో భిన్నాభిప్రాయ మేర్పడి వీరు, రంగాగారు వెళిపార్టీ పెట్టారు. ఎన్నికల నాటికి ఎవరి పార్టీవారు స్థాపించుకున్నారు: గత ఎన్నికల తర్వాత వివిధ ప్రతిపక్షాలను కలిపి యు. డి. ఎఫ్. ను ఏర్పాటుచేసి కొంతకాలం అందులో ఉండి తర్వాత దానితో తెగతెంపులు చేసుకున్నారు.

1952 నుంచి కొంతకాలం మద్రాసు లెజిస్లేటివ్ కాన్సిలు సభ్యులుగాఉన్నారు. క్లింగవరపు కోటనుంచి ప్రజాసోషలిస్టు అధ్యర్థిగా పోటీలేకుండా మద్రాసు కాసన సభకు 1958 ఏప్రిల్లో ఎన్నికైనారు. కాంగ్రెసు - ప్రజాసోషలిస్టు పక్షాలు కలిసి ప్రభుత్వాన్ని నిర్మించడానికి ఆంధ్ర కాంగ్రెసు అధ్యక్షునితో కలిసి కనీస కార్యక్రమ ప్రణాళికపై ఒప్పందానికి వచ్చారు. వీరి అధ్యక్షతన ఆంధ్రకాసన సభ్యులు సమావేశమై కర్నూలును తాత్కాలిక రాజధానిగా నిర్ణయించారు.

ప్రజాసోషలిస్టుపక్షంలోని అన్ని హోదాల

తోను తమసంబంధాన్ని వదిలి పెట్టి 26 వ తేదీన మద్రాసు కాసనసభ కాంగ్రెసు పక్షంలో సహ సభ్యులుగా చేరారు.

మంత్రి

శ్రీ నీలం సంజీవ రెడ్డి

అనంతపురంజిల్లా ఇల్లూరు గ్రామంలో సంపన్న రైతుకుటుంబంలో 1913 మే 13 వ తేదీన జన్మించారు. అనంతపురం ఆర్ట్స్ కాలేజీలో ఉన్నత విద్య సభ్యునించారు. విద్యార్థిగా ఉండగానే కాంగ్రెసు ఉద్యమంలోచేరారు. 1938లో ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంయుక్త కార్యదర్శిగా ఎన్నికై 1946 వరకు ఆపదవిలోనే ఉన్నారు. 1946 లో మద్రాసు అసెంబ్లీకి అనంతపురంనుంచి కాసనసభ్యుడుగా ఎన్నికైనారు. 1947 లో రాజ్యాంగ నిర్మాణ పరిషత్తుసభ్యులుగా ఎన్నికైనారు. కుమార స్వామిరాజాగారి మంత్రివర్గంలో మదవి నిషేధమంత్రిగా పనిచేశారు. మంత్రివద్య నుంచి రాజీనామానిచ్చి 1950 ఏప్రిల్లో ఆంధ్ర కాంగ్రెసు అధ్యక్షులుగా ఎన్నికైనారు. ఇప్పటివరకు ఆంధ్ర కాంగ్రెసు అధ్యక్షులుగానే ఉన్నారు. అఖిలభారత కాంగ్రెసు కార్య సంఘ సభ్యులుగాను, పార్లమెంటరీబోర్డు సభ్యులుగాను నియమింపబడ్డారు. తర్వాత కాన్సిల్ ఆఫ్ స్టేటు సభ్యులుగా ఎన్నికైనారు. కాశీహస్తి నియోజక వర్గంనుంచి బలరామరెడ్డిగారు రాజీనామా ఇచ్చిన స్థానానికి మదరాసు అసెంబ్లీకి ఎన్నికైనారు.

మంత్రి

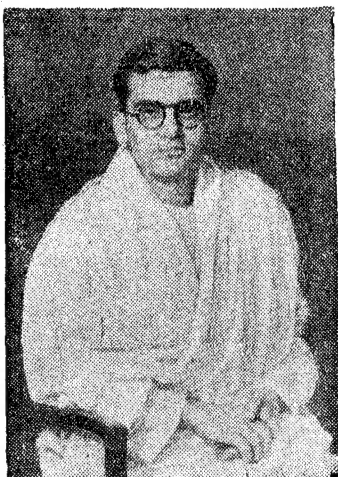
శ్రీ కడప కోటిరెడ్డి

“కడపజిల్లాలో 1887 అక్టోబరులో జన్మించారు. బారిష్టర్ గా 1914 నుంచి 1918 వరకు కడపలో ప్రాక్టీసు చేశారు. 1926-30 లో మద్రాసు లెజిస్లేటివ్ కాన్సిల్లో స్వరాజ్యపార్టీ డిప్యూటీగా పనిచేశారు. 1935 లో రాయలసీమ ట్రేడునినా రణ సంఘాధ్యక్షులుగా నియమింపబడ్డారు. ఆంధ్రమహాసభ అధ్యక్షులుగా వుండినారు. 1923 నుంచి ఎం. ఎల్. సి. గా ఉండినారు. 1936 లో మద్రాసు అసెంబ్లీ సభ్యులుగా ఎన్నికైనారు. ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు ఉపాధ్యక్షులుగాను, మద్రాసు కాసనసభలో కాంగ్రెసుపక్ష ఉపనాయకులుగానూ చాలాకాలం ఉన్నారు. 1946 లో కడప నియోజకవర్గంనుంచి మద్రాసు అసెంబ్లీకి ఎన్నికై ప్రకాశంగారి మంత్రివర్గంలో మద్యనిషేధ మంత్రిగాను, దేవాదాయశాఖ మంత్రిగాను పనిచేశారు. గత జనరల్ ఎన్నికల్లో మళ్ళీ కడప నియోజకవర్గంనుంచి మద్రాసు అసెంబ్లీకి సభ్యుడుగా ఎన్నికైనారు. కాసనసభ్యునిగా ఇంతకాలం పనిచేసిన గౌరవం వీరికే దక్కినందున మద్రాసు అసెంబ్లీ స్పీకరు “కాసనసభా జనకులు” అని గౌరవించారు.

టాప్ సాయర్
వెల: 2.0-0

ఆంధ్రగ్రంథమాల, మద్రాసు-1.

★ ప్రథమాంధ్ర మంత్రిమండలి ★

మంత్రి

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం

విశాఖపట్నం జిల్లా లో 1896 లో సంపన్న కుటుంబంలో జన్మించారు. విశాఖ పట్నంలో న్యాయవాదిగా కొంతకాలం ప్రాక్టీసుచేసి తరువాత సహాయ నిరాకర ణో ద్య మం లో చే రారు. చిర కాలం ఆఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీ సభ్యులుగాను, విశాఖపట్నం జిల్లా కాంగ్రెసు అగ్యుత్తులుగాను ఉన్నారు. 1937 లో మదరాసు అసెంబ్లీకి విశాఖపట్నం నియోజకవర్గం నుంచి సభ్యుడుగా ఎన్ని కైనారు. 1937-39 రాజాజీ మంత్రివర్గంలో రెవెన్యూ మంత్రి ప్రకాశంగారికి పార్ల మెంటరీ కార్యదర్శిగా పనిచేశారు. పలు మార్లు కారాగారవాసం చేశారు. 1946 లో విశాఖపట్నం నుంచి మదరాసు శాసనసభకు ఎన్నికై ప్రకాశంగారు ప్రధాన మంత్రి ఆయనపై వారివద్ద చీఫ్ పార్లమెంటరీ కార్యదర్శిగా వ్యవహరించారు.

1947 లో విశాఖపట్నం మున్సిపల్ ఛైర్మన్లుగా ఎన్నికై వారు ఛైర్మన్లుగా ఉన్న కాలం విశాఖపట్నం అనేకవిధాల అందమయిన పట్నంగా చేయడానికి నీటి సరఫరాలోడ్డు, విద్యుచ్ఛక్తివ్యాప్తికి ఎంతో కృషిచేశారు. కాంగ్రెసులో విభేదాలు ఏర్పడి ప్రకాశంగారితోబాటు వీరు బయటకువచ్చేశాక, కాంగ్రెసుపక్ష అభ్యర్థిగా పూర్వం ఎన్నికైనందున, కాంగ్రెసువల్ల ప్రాప్తించిన శాసనసభ్యత్వానికి, మున్సిపల్ ఛైర్మన్లుకావడానికి రాజీనామా ఇచ్చారు. స్వతంత్రులుగా మళ్ళీ శాసనసభకు నిలబడి, పోటీ లేకుండా ఎన్నికైనారు. తర్వాత

1952 లో మద్రాసు శాసనసభా సభ్యులుగా ప్రజాపార్టీ అభ్యర్థిగా ఎన్నికైనారు. తర్వాత ప్రకాశంగారితోబాటు యు. డి. యస్. లో చేరి శాసనసభలో ప్రతిపక్ష నాయకులుగా ఎన్నికైనారు. మళ్ళీ యు. డి. ఎఫ్. లో విభేదాలువచ్చి దానితో తెగ తెంపులు చేసుకున్నారు. పోటీ శ్రీరాములు గారు రాష్ట్ర సిద్ధికై ఆత్మార్పణంచేసిన వార్త విన్నంతనే కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణం చేయలేదని అసమ్మతి సూచనగా శాసనసభా సభ్యత్వానికి రాజీనామానిచ్చిన మొట్టమొదటి శాసన సభ్యులు వీరే. ఆంధ్ర ప్రజాసోషలిస్టుపార్టీ అగ్యుత్తులుగా ఉన్నారు. ఆంగ్లోద్యమం సారధులలో వీరు ప్రముఖులు. తి.వేదీ సలహా సంఘంలో సంజీవ రెడ్డిగారితోపాటు వీరు సభ్యులై ఆరువారాల్లో ఆంధ్రరాష్ట్ర విభజన కార్యక్రమం బయ్యడంగా పూర్తిగావడానికి తీవ్రకృషి చేశారు. ఆంధ్రరాష్ట్ర ఆర్థిక పరిపాలనాది సమస్యలను చక్కగా అవగాహన చేసుకున్న ప్రతిభాశాలి. వీరు సంగీత సాహిత్యప్రియులు.

మంత్రి

శ్రీ డి. సంజీవయ్య

కర్నూలుకు విదుమైల్లో పెద్దపాడు గ్రామంలో జన్మించారు. వయస్సు దాదాపు 80 ఏండ్లు. ఆనంతపురం ఆర్ట్స్ కళాశాలలో పట్టభద్రులయ్యారు. మద్రాసులో న్యాయశాస్త్ర పట్టాన్ని పొందారు. తర్వాత రాయలసీమ మండలాల్లో ఇక్వెస్ట్ క్లరు ఆఫ్ సివిల్ సప్లయ్ గా పనిచేశారు. కొంతకాలం మద్రాసులో ఉపాధ్యాయు

మైన్ వెసిడెంట్

డా॥ రాధాకృష్ణ

లుగా ఉన్నారు. తర్వాత పార్లమెంటు సభ్యులుగా ఎన్నుకోబడినారు. గత ఎన్నికలలో కర్నూలు రిజర్వ్ డు నియోజకవర్గం నుంచి మద్రాసు అసెంబ్లీకి ఎన్నికైనారు. శ్రీ రాజగోపాలాచారి మంత్రివర్గంలో 18 మాసాలు మంత్రిఅయి, సహకార, గృహ నిర్మాణ శాఖలపై అధ్యక్షం వహించారు. సంగీతసాహిత్యాల్లో వీరికి మంచి ప్రవేశం ఉన్నది. ★

శ్రీ మదాంధ్ర

మ హా భా ర త ము
ఉద్యోగపర్యము

వెల రూ 1-0-0

ఆంధ్ర గంధమాల, మద్రాసు-1

కాంచన ద్వీపం

వెల 1-8-0

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకం.

ఆంధ్ర గంధమాల,
మద్రాసు 1.

కాలక్షేపం

ఉరుతిరి పర్వతాగ్రముననుండి
దృఢంబగు తాతిమీద న
త్వరముగ ద్రల్చికాయము
హతంబుగ జేయుటమేలు; గాలిమే
పరిసార వాత శలిదుట బాగు;
హుతాశనమధ్య పాతమున్
వరమగు; జారుశీల గుణ

వర్షన మర్దముగాదు చూడగన్.

తా|| ఎత్తయిన పర్వతశిఖరమునుండి
కఠినమయిన తాతిమీద త్వరితముగా పడి
దేహమును హతం చేయడం మేలు. సర్ప
శ్రేష్ఠముయొక్క నోటిలో చేయిపెట్టడం
మంచిది. అగ్ని మధ్య పడిడం కూడా
మంచిదే. కాని, నీలిమార్గమును విడిచి
పెట్టడం మాత్రము మంచిదికాదు.

నీలిమార్గం విడిచిపెట్టడం మంచిపని
కాదు. నిజమే. కాని, సత్యమును విడిచి
పెట్టి ఒకవేళ అపద్యం చేయడం సంభవించ
వచ్చు. అపద్యం చేసినట్లయితే, అందుకు
తిగిన కర్మానుభవం అనేది కర్మసిద్ధాంతం
ప్రకారంగా ఉండి తీరుతుంది. గారెల
ఎక్కువగా తినినట్లయితే, నదిరు గారెల
మీదనే ఆరుచి కలుగుతుంది. అంతే
ఏమిటి? గారెలు చేడక్కుతాయి. లేదా
అవి జీర్ణము కానందువల్ల కడుపునొప్పిగాని,
యింకా యితర విధములుగా జీర్ణకోశము
చెడి, శరీరమే జీర్ణించిపోవుటగాని సంభ
విస్తుంది. గారెలను మితిమీరి తినినందు
వల్లనే వ్యాధి బాధలు సంభవిస్తాయి. మితి
ముగా భుజిస్తే అవి హితముగా ఉంటాయి.
శరీరం రోగరహితంగా, అరోగంగా, ఆరో
గ్యంగా ఉంటుంది. కాబట్టి గారెలయొక్క
మంచుగుణం మితంగా భుజించడంలో
ఉంది. గారెలయొక్క చెడుగుణము మితి
మీరి తినడంలో ఉంది. హద్దుమీరి నడిచిన
వారిని శిక్షిస్తారు. హద్దులోపల ఉండే
వారిని శిక్షించుటకు యమధర్మరాజుకు
కూడా సాధ్యంకాదు. మనలను నియ
మంలో ఉంచడానికి యముడు పాంచ

ఉంటాడు. ఈవిధంగా ప్రతివిషయం
లోనూ, ఏమనిషి అయినా, తనకు భుక్త
మయ్యేటటువంటి ప్రతి ఫలసాయము విష
యములోనూ, పరిమితి అనేది లేకపోలే
గర్వితమతి అవుతాడు. క్రిందుగా ఉన్న
మీసాన్ని జర్జునుచక్రవ రియోన కెయజరు
లాగున మెలియబెట్టి పై కెత్తుతాడు. క్షిర
చెప్పలు తొడిగిన ఆసామీకి క్షిర ఎక్కు
వవుతుంది. రొమ్మువీరిచి కొమ్ములు తిరిగిన
పండితునివలె “కరిభంగి సర్వమున్ విలసితి
నంచు” తిరుగుతాడు. భుక్తి మితిమీరినప్పుడు
బొజ్జ బరువై భుక్తాయాసం కలుగుతుంది.
మోతుబరి ఆ సామీ వలె క్రింది చూపు
లేకుండా పై చూపుతోనే నడుస్తాడు. మితి
మీరిన స్థితిపరునివలె భుక్తి ఎక్కువైన
వాడు, భుక్తాయాసంతో, “నిక్కడు,
నీలెడు, విర్రవీగడున్” —

అయితే, మితి అనేది ఎట్లా నిర్ణ
యించాలి? ఆయా వ్యక్తినిబట్టి వారివారి
ప్రకృతినిబట్టి నిర్ణయించాలి. ఆయా దేశపరి
స్థితులనుబట్టి, ఆయా కాలనాన పరిస్థితులను
బట్టి నిర్ణయించాలి. నిజమే. కాని నిర్ణ
యించేవారు ఎవరు? ఈ విధంగా చేయబడే
నియమ పరిమితి నిర్ణయములు కేవలము ఆయా
దేశకాల పాత్రములనుబట్టి చేయబడే నిర్ణయ
ములు గనుక, అవి ఆ దేశానికి, ఆ కాలానికి,
ఆ జనులకు మాత్రమే తాత్కాలికంగా,
తత్ప్రాంతీయముగా, తిజ్జనోచితం గా
వర్తనా ఉండాలి. కాయకృష్ణం చేసేవానికి
ఎక్కువ రేషనుబియ్యం సప్తయిచేయాలి.
కాయకృష్ణం చెయ్యనివారికి తక్కువ రేషను
బియ్యం యివ్వాలి. పంట వృద్ధియై అధి
కాహారోత్పత్తి కల్గినప్పుడు, మనిషికి 16
బౌమ్ముల రేషనుకూడా యివ్వవచ్చు. పంట
అడుగంటినప్పుడు అష్టామ్ముల రేషను
యివ్వాలి. గోధుమలు బాగా పండే
ప్రాంతంవారికి గోధుమలు ఎక్కువగా
సప్తయిచేసి, బియ్యం తక్కువగా సప్తయి
చేయాలి. బియ్యం ఎక్కువగా పండే

ప్రాంతం వారికి బియ్యం ఎక్కువగా
సప్తయిచేసి గోధుమలు తక్కువగా సప్తయి
చేయాలి. ఈ విధంగా, ఆయా ప్రజల
కాయకృష్ణమునుబట్టియు, కలంకృష్ణమును
బట్టియు, ఆయా కాల సుభిక్ష
దుర్భిక్ష విచక్షణను బట్టియు,
ఆయా ప్రాంతాల ధాన్య ప్రాధాన్యమును
బట్టియు, రేషను పరిమితిని నిర్ణయించవలసి
వస్తుంది. కనుక, యీ నిర్దిత నియమిత పరి
మితులు స్థిరలింగములుగా ఉండేవి కావు.
అవి చరలింగముల వంటివి. ఏమైనప్పటికీ,
నియమిత పరిమితి అనేది సక్రమంగా సాగి
నంత కాలము ప్రపంచ చక్రం ప్రశాంతం
గానే ప్రవర్తనా ఉంటుంది. కాని అది
అక్రమంగా సంసరించినప్పుడు స్థిరలింగం
చరలింగం అవుతుంది. చరలింగం యింకా
చరచరలాడుతుంది. ఇక జనం ఇంకొక్కలా
జిందాబాద్ అంటారు. విప్లవము వర్ధిల్లు
గాక అని ప్రజాశక్తి ప్రజ్వలిస్తుంది.
నిష్ఠులు చెరిగినట్లుగా, మూడోనేత్రం తెర
చినట్లుగా, మువ్వవాటిల్లక తప్పుడు. కాబట్టి
ప్రజాశక్తి అనేది పరమశివుడు మూడో
నేత్రం తెరచినప్పుడు ఇక మన మొఱ
ఆలించడం, మూడో కన్ను తెరచినప్పుడు,
మొదటి రెండు కన్నులూ పూర్తిగా మూసు
కుంటాడు. మన మొఱ వినకుండా రెండు
చెవులు కూడా మూసుకుంటాడు. ఆ శివ
తాండవంలో, ఆ శివమెత్తిన విప్లవ
కాండలో అంతా విపరీతమే. అదివరకు
చేచువిషం అయిన మందులే, ఆ విషజ్వర
సమయంలో అమృతప్రాయంగా త్రాగాలి.
తీయని గారెలు చేడక్కిన స్థితి యేర్పడి
నప్పుడు, చేదు వస్తువులనై, చేదుపొట్లకూ
యమునే త్రాగిస్తాడు వైద్యుడు. చేడక్కిన
నోటితో చేదునే మింగిస్తాడు. అదే శుభ
కరం అదే శివంకరం అవుతుంది. అసన్యా
పడి యీనడించుకొన్నదే అమృతం అవు
తుంది. విషం పీయూషం అవుతుంది.

జీవితనియమములను నిర్ణయించేసి, భూగ
వలం ఆడినవానికి “రావే యాశ్వర కావనే
వరద సంరక్షించు భద్రాత్మకా!” అనే స్థితి
రావడం తప్పదు. “లా వొక్కొంతయూలేదు-
ధైర్యము విలోలంబయ్యె” అనే స్థితి
వచ్చినప్పుడు, అదే గజేంద్రమోక్షం. ఈ
విధంగా ఆలోచిస్తే, యీ విషమానస్థ సంభ
వించడంలోనే విహేచన మార్గం ఏర్పడి
నట్లయింది.

పంచామ్ముల మధ్య తపస్సు చేయవలసి
నదిగా సలహా యిస్తే, పట్టవగ్గుములేని
గజేంద్రుడు చేస్తాడా? తన ముత్యేభ
యాభంబుతో, అనేక ఆడవినుగులతో
అడవిలో గజేంద్రుడు తినుతూ, దేవేంద్ర
భోగం అనుభవిస్తున్నానని అనుకొన్నాడు.

(54-వ పేజీ చూడండి)

శివమయ్య

కరవనైనాన్ని చూసిన ఉత్తరకుసుమ
రుడు రథంమించి గభీమనీ గంతి
నట్లుగా, జీవహంసచేయాలనే కృత నిశ్చ
యంతో వస్తాన్న తోటమాలిన దగరగా
రానిచ్చి గోడమించి చెంగున గోడ్డుమీదికి
ఉరికింది నల్లటి కుర్రమేక.

తోటగల ఆసామీ తోటచుట్టూ దిట్టంగా
ఎత్తుగా గోడ కట్టుకున్నాడు. కాని
ఆగోడకి ఒకచోట ఒకవార ముగ్ధునిపల్
చెత్త ఉబ్బా ఉంది. సరిగ్గా అక్కడే
ఆగోడకి ఒక ఇటిక జారింది. ఈ రెండు
భాగట్టాలూ తోటగల ఆసామీ గమనించ
లేదు. నలమేక గమనించింది.

నిచ్చెనమేకకొని స్వర్గానికి వెళ్ళినట్లుగా,
చెత్త ఉబ్బానీ, ఇటిక జారినందునీ ఆధారం
చేసుకొని తోటగోడ ఎక్కింది నల్లమేక.

కేరుకి పిట్టగోడకాని, నిజానికి ఆగోడ
చాలా ఎత్తుగా ఉంది. లోనికి గంతులే
మళ్ళీ పైకి రాడానికి అటువైపు చెత్త
ఉబ్బాలూ, జారిన ఇటికలూ లేవు. అందు
చేతి గోడమీదనే నిల్చాని,

“ఈ మనుష్యులు గడుసుబేధవలు” అను
కొంది నల్లమేక.

నల్లమేక భారతం చదివలేదు. హరికథ
లయినా విషలేదు. అందుచేత అది ఎరగదు,
గడుసుతనంలేని కుర్రవాడు అభిమన్యుని
ఒకడుండేవాడని.

మేకల్లో అభిమన్యుడివంటిదికా దీమేక.
పద్మవ్యూహంలా ఉండే ఆ తోటలో
ప్రవేశిస్తే మళ్ళీ బైటకి రావడం కష్టమని
గుర్తించిన నల్లమేక, గోడమీదనే నిల్చాని
పస్తాయించి చూసింది.

కిందకి గంతి నవసరంలేకుండా, దానికి
అందుబాటులో నాలుగు క్రోటస్సు చెట్లూ,
ఒక లేతమీడిమొక్క, ఒక వేపచెట్టూ
ఉన్నాయి.

భారతీయుడి సీమ కూరలమీదా, మేక
జాతికి క్రోటస్సు కొమ్మలమీదా మోజు
ఎక్కువ.

అందుచేత నల్లమేక గోడమీదుగా,
తిన్నగా, క్రోటస్సు చెట్లవైపు నడిచి,
అందులోనూ ప్రిన్సి ఆఫ్ వెల్సన్ ఎంచు
కొని, పొడవైన మూతితో, చురుకైన
పండ్లతో ఉపాహారం నేచిస్తూ, మాటి

మాటికి తన పొట్టితోకని విలాసంగా
ఆడిస్తూ, ఓరకంటితో అటూ ఇటూ
చూస్తోంది.

విలాసంగా, కులాసాగా ఉన్న నల్ల
మేకని తోటమాలీ చూడడం, చూడగానే
అతను పళ్ళు బిగించి గుడ్డకరని, చేతిపట్టు
కోడం, పట్టుకొని చదివే వస్తువూ లేకుండా
చల్లగా రావడం అన్నీ ఒకటి రెండు నిమి
షాల్లో జరిగింది.

మేకలు మెడతీప్పి వెనక్కి చూడగలవు.
మెడతీపు నవరం లేకుండా ముందుకీ
పక్కలకీ చూడగలవు. ఒకనైపు చూస్తు
న్నట్లుగా ముఖం పెట్టి ఇంకోనైపు చూడ
గలవు.

రాచకొండ విశ్వనాథశాస్త్రి

ఈ శక్తులన్నీ ఈ మేక మాకు ఉన్నాయి. అంతియకాక, ఈ యొక్క
నల్లమేక కుర్రదయినప్పటికీ, కాన్వేం
టులో చదివే ఆతిథాయ పిల్లలకి పాఠాలు
చెప్పగలిగిన ప్రజ్ఞావిశేషం గలది. బహు
చురుకైనది.

తోటమాలీ కేం తెలుసునయ్యా ఈ నల్ల
మేక సంగతి?!

గోడమీద మేక తనని చూడ లేదను
కున్నాడు, పాపం, అమాయకుడు.

అతను దొంగచాటున చేసే యుద్ధ
ప్రయత్నమంతా మెడ తీపునైనా తిప్ప
కుండా కనిపెట్టిన నల్లమేక, అతిణ్ణి కీలయి
నంత దగరగా రానిచ్చి, ఈలోపున వీలయి
నన్నీ క్రోటస్సు ఆకులు భక్షించి, ఆఖరి
క్షణాన్ని అతిగాడికి తన పొట్టితోక
చూపించడమే కాకుండా, అతిణ్ణి

“పోరా! బ్రహ్మసూత్రం!”

అనే తిట్టుతో సహనమైన మేకతిట్టు
తిట్టి, చెంగున ఉరికింది గోడ్డుమీదికి.

ఇవంటేని పనిచెయ్యడానికి రెండున్నర
మైళ్ళు ఎండలో నడవ్వలసి వస్తే మనిషిన్న
వాడికి ఎంత కోపం, దుఃఖం, చిరాకూ
కలుగుతాయో, అంత కోపం, దుఃఖం చిరా

కుతో ఎండలో చెమటలు కక్కుకుంటూ
నడుచుకు వస్తున్నాడు ఆఫీసరుగారి
నాఖరు.

తమ తమ భర్తల ఆఫీసుల్లో పనిచేసే
నాఖర్లని, ఆయా ఆఫీసర్ల భార్యలు,
ఎండలో ఎదురు పనులమీద పంపిస్తారో అట్టి
పనిమీదనే అతిణ్ణి అమ్మించింది ఆఫీసరు
గారి భార్య.

ఆఫీసరుగారి భార్యకి ఒక సర్యయల్లిపూ
ప్రియుడు ఉన్నాడు.

అత నొకసారి ఆమెతో,

“నీ కన్ను, చెదవి, తల, కాల,
నలుపు, ఎరుపు, పువ్వు, చెప్పనీ, చది
చెయ్యక, చిప్పడు చెయ్యక, ఎవ్వరితో
చెప్పక చెప్పక, చీకట్లో నలుపుకో,
పువ్వుల్లో ఎరుపుకో పెట్టి నిచ్చిన ఎక్కి
నాకు ఇచ్చియిచ్చియ్” అన్నాట్టి.

ఆఫీసరుగారి భార్య పాపపు : 4! 11

ఆమె సర్యయల్లిపూప్రియుడి.

పాపపు : 6” 811”

అందుచేత ప్రియురాలికి నిచ్చిన అతి
వసరం.

ఆ ప్రియునకు ఆమె వివి యిచ్చినదో
విరికిన్ బెలియను. చెప్పలమాత్రం ఎవ్వ
లేను. సర్యయల్లిపూ, ఎవ్వరికీ ప్రియుడూ
కానట్టి తన నాఖరికి మాత్రం ఒక పాత
చెప్పలజత యిచ్చింది. అవే అతిమ తోడు
క్కున్నాడు.

ఆ చెప్పలు అతనికీ కొంచెమూ సరి
పోవు. అవి అతిణ్ణి హెచ్చుగా కరుస్తు
న్నాయి.

ఆఫీసర్లూ, వారి భార్యలే కాకుండా
వారివారి చెప్పలు కూడా కరుస్తాయనడా
నికి ఇనోక నిదర్శనం.

నల్లమేక ఉరికినప్పుడే, ఆఫీసరుగారి
నాఖర్ యొక్క కుడికాలి పాత చెప్పకి
కుట్టు తెగింది.

చెప్ప తెగేసరికి అతగాడు “సచ్చేనా
బగమంతుడా” అనుకున్నాడో, “బరికిం
చేనా బగమంతుడా” అనుకున్నాడో ఎవ
రికీ వినిపించలేదు. ఏదో గొణుక్కంటూ,
చెప్ప ఎక్కడ తెగిందో చూసుకొండికి
వంతున్నాడు.

శరవేగం గంటకి పదిహేను మైళ్ళయి
తేనే ఆ మోటారుకారు శరవేగంతో వస్తాం

దని చెప్పడానికి అవకాశం ఉంది. కాని, ఆ వేగం, బ్రాఫ్ బోలీసువారు ఆసోక్కు నిర్ణయించిన కార్ల వేగానికి చాలా తక్కువ లోనే ఉంది.

అన్నట్లైతే అరవంద రూపాయలు జూరీవాకింద చెల్లించేటట్లే వున్నాయి. అతినికి ఒక పెన్సి, ఆరవజను పిల్లలూ ఉన్నాయి. నెలకి నలభైరూపాయల శ్రీతి ఉంది. అతిని "మోసంగి"

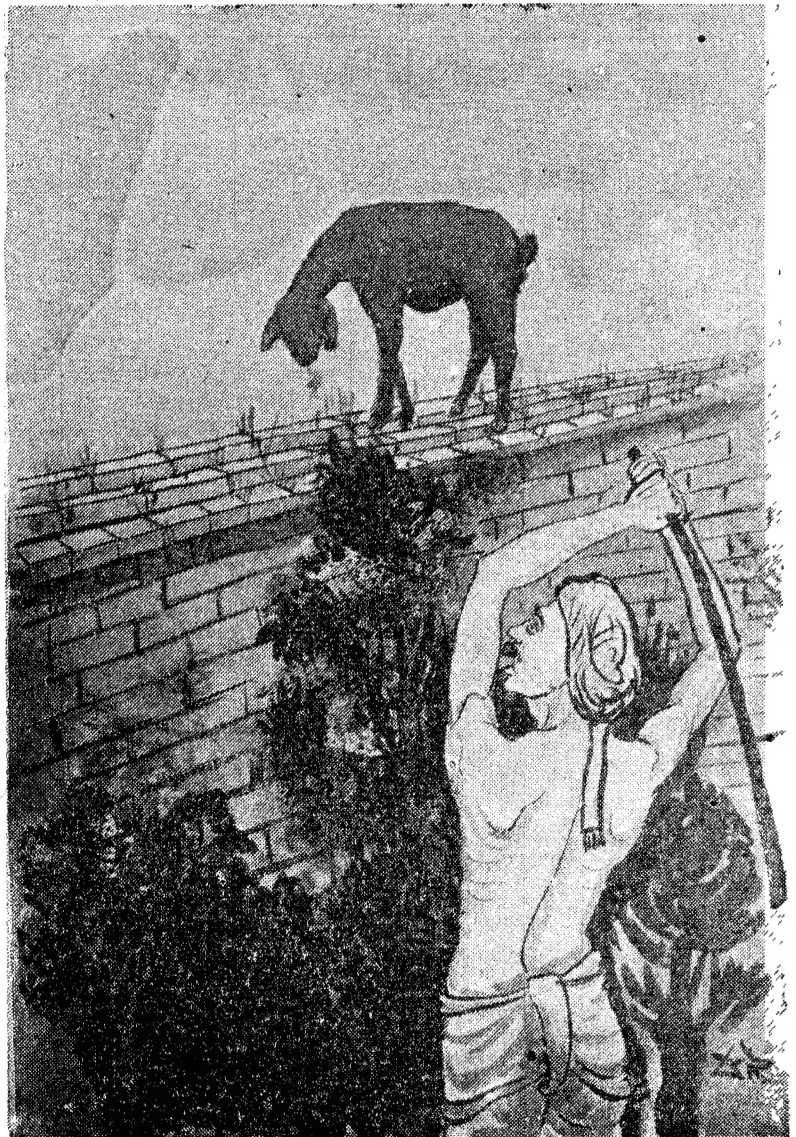
తిన్నాతే జాగ్రత్త జాగ్రత్త!!
మోసంగి ఎంతో జాగ్రత్తగా నీటి పిండుకువస్తోన్న డ్రైవర్ కళ్ళముందు నల్ల మేక అకస్మాత్తుగా మెరుపులా మెరియడం జరిగింది.

వంతున్న మనిషి వంగోడం చేతి డ్రైవరు కంటపడ్డం జరిగింది కాదు.

శ్రీతిని చిలువకు తిప్పేటట్లే వున్నాయి. మేక కారుకిం పడవంతు అతినికొనిట్లూర్చుకుంటానే - కొబ్బరికాయ కొట్టిన వప్పుకే.

అరే ఉరే అరే!
గురే అను ఆగావు వస్తేను.
కారాగింది. డ్రైవరు దిశను, జనం మారు.

ప్రాణం ఉందా... విమలేమిటి... అయ్యయ్యో... సచ్చిపోవాడా... ఆస్పత్రి... పెగిరిం... లాభం లేదు... క్లౌట్, హాస్పిటల్, ఆర్లంట్... మనిషి పాలికెలేదు... గామరామ... శివశివ... నంబరు నోట్ చెయ్యంకే... కార్ దిఫ్యుల్టీ... చిట్ బగ్ ఆఫ్ ఎ డ్రైవర్ని పట్టుకోండి... హాస్పిటల్, ఆర్లంట్... విమస్మిండ్... ఒలమో... గూరింగా... ఏం చేద్దాం... నెలపుట్ యూ ఫూల్... ముట్ట కోకండి... ఇంకెయింద... చచ్చేపోగాడూ!!... తిల పగిలేక ఇంకా ఉంటాడా... వరువారు... ఎవరువాడు... ఎవండి వాడూ... క్రిమిందండ్రి... లేచిన వెబావిశేషం... కారెవడిది... లింజనీరు గిరిది... డ్రైవరేడి... ఎవరువాడు... ఇంక వాడి పనుంది... నావీదకి ఎక్కిపోవలసిందిండీ కాగా... బుడి గొక్కల్... ఇంట్రిక వాసిలో తిప్పిపోయింది... అన్యూ అని పిలుపు లేదు... చచ్చిపోయేను... డ్రైవరు తిప్పు సేను... ఒలమో... నీకం తెలుసు... ఉరే ఉరే... ఎవడో పాపం... కుల్లెనే తిక్కలేయ్... క్లాస్ పని కుల్లెలాడాల... మీరంకెగూరింగా ఉం... కి... పాపం! డ్రైవరు కాన కోసేంది... నో యూహ! హియీజ్ డెన్... డెన్ విగ ఎడోగ్ మేడ్!... ఆడోగ్ మేక ఇంకెవని శేసిందిండీ... ఆహా!... నాను నూతుండను గానా మరి... అరే! మేకా!... మేకలు మేక... మేకు గుచ్చుకుందా?... ఎవకిది...

ఎక్కడెక్కడ... దూరింగా వాడికా డ్రైవర్గా... డ్రైవరెవరో చూసిందిరా... నన్ను ముందుకి నచ్చనివ్వండి... కాలు మట్టినాడా... ఎవడా... చుట్టూ యూ ఫూల్... అగోప్ సె... కెడి బగ్... నీవెవరు... మేక... నీనప్పన్న గాకి మేక. ఎగదా కారగా, నల్లగ... మేకా లేకు గొక్కలు... మేకు ఎక్కండి ఉంది... నీకే రిక... మేకండి నల్లమేక... నాను మనినాను గానా మరి... అరేండి సేగూడాగానను భి... ఆల్ ర్యూం రిగ్ బుడి గోల్... బాబూ తిరుగు గూసేరు కగా... గూసేరుగూర్చి, నీకం ఫర్వాలేదు... గొత్తే చేతీలేస్తే కళ్ళి కిందికి దిసతయి... రాబావివ చూడం... ఒలే మా లచ్చి... గిరి పోలిగా... ఆ మేకని తప్పిదామనుకున్నాండి నార్ నార్

బాబ్బాబు అనే నిజం నాపిల్లలసాక్షేగా చెప్పున్నా... హి మన్ బి లేకెన్ టు ది హాస్పిటల్... నావీది ఎక్కిపోవలసిందిండీ... నీమగోళ్ళన్నవ్వ క్రికెట్ గురె స్నే గూట్లేవు... నీకం గూర్వాలేకూర్చి విచకు... మేక ఎగదగివి నేందిండీ... కే... మేకా? మొగగా?... ఆల్సే, నల్ల మేకండి... అల్సే పోనాను, కగిలు మారోకం ఒచ్చి పరిపోవాది... చుట్టూ ప్రాణం ఉన్న... ఏ ఏ పోలిగాడేడి... మం... మాలిక్కి విడి... పోక్కిమక... నీకం... హామో... వినుయిందిండీ... ఎగ్లెటక వాసిలో... ఆహా మగదా... నల్ల మేకగూర్చి అని పేస్తే భువేబయ్య... ఏమంది... అక్కా! భగూ

(రీ-న మేనే చూడండి)

అంతలేసి రాజమార్గం

అది యొక మహావృక్షం. మట్టి చెట్టుకాదు మర్రిచెట్టుకాదు. బూరుగుచెట్టుకాదు. దాని పేరు నాకు తెలియదు. అక్కడున్న వాళ్ళొకళ్ళూ చెప్పలేక పోయినారు. అయినా గానీ దాని స్వరూపం చాలా పెద్దది. చాలా విద్వూరమైంది. ఎత్తు ఇరవైమిలియన్లు. వలం కొమ్మలు విడిచి కైవారంకొలిస్తే రావణాసురుడి ఇరవై చేతులు చాలవు కాగి లిందుకోడానికి. పూలుమాడ్డాస్తే నీళ్ళల్లో కనబడే పద్మాలకు, మెరికను బొడమే బ్రహ్మాండంపైలూకూ మధ్యస్థపూలుగా వుంటాయి. సతీకితే వేయి పేటలకైనా తిరిగని వంటచెరుకు. ఆంజనేయులుకూ దా ఊహచెరుకులేని మొదలు. ముళ్ళు కూడా అక్కడక్కడున్నాయి విరుపదికున్నట్లు. ఆకులు అతి పచ్చా అతిచిక్కనా. ఆకారానికి క్రరపెండల పాపల్లాగుంటాయి. కాని ఒకదానిమీ దొకటి, నూర్చుకొని నాలు కూడా దూరేందుకు సందులేకుండా, ఆలూ రాంభజన సెమ్మ కొమ్మల్లాగుండడం చేత, అంతరువులుగల మేడెక్కుతూన్నట్టే చెట్టు కెగ్గబాకుతూంటే! అసలు ఎగ్గబాకే

వాడంటూ ఒకడుండాలి. మఱిన్నీ గోబులు వ్రేలాడేలా వ్రేలాడి పాడుచుకొచ్చే మొగ్గ దానిది. కాయ లెల్లావుంటాయో కని పెట్టదాని కంఠలోనే పెద్దగాలి వాన వచ్చే శాయి. చెట్టువంకమానూవుంటే, చెట్టుంతో రివటలాగ ఊగిపోతూవుంది. టప టపా చినుకు పైనుండి పడసాగింది. దాని మొదట అలికివుంది. అక్కడి సామా నిక్కడకు ఇక్కడి సామానక్కడకు, ఎక్కడిన్నా

కనికొండల చెంకటరావు

కనికొండల చెంకటరావు

పాడి బాగా ఆ చెట్టు మాపించదా అని, ఆ చెట్టుకో తొటైనా వుండకపోతుందా అని, సరుకురికే సర్దుతూవుంది ఒక జరం.

నాకెన్నాళ్ళనుంచో అలాచన "ఆవృద్ధు రాలా వృక్షాన్ని అసలు విడిచిపెట్టి ఏ కాడి కైనా పోకూడదా? ఎంత వరం కురిసినా దానిక్రిందనే తనువు తడుపుకుంటావుం డేను!" అని. కాని కనిపెటే అవకాశం

ఎన్నడూ ఆ వటకు కలుగలేదు. అనాడు కలిగింది. వర్ష మతివోరుగా కురుస్తోంది. గాలి మరీ విసురుగా వీస్తోంది. ఆకాశం నల్లని మబ్బునుత్తరించి మెరిపునీతికి యున్న పోయేని.

"వరదకు తోడు వానా?" అంటూ ఏదో నసుకుతూవుంది, అంత ఇదిలోను తానో పరాయి సణుగుపరామర్శిస్తూ. "ఈ పంచను వండుకోండి! ఆ పంచను పండుకోండి అని అంటేవాళ్ళనా మేల్కొప్పోయింది? పక్కనున్న వెలమవారుసయేతం అన్నారే ఈ చిక్కపప్పు డెక్కడకు పోతాను. ఆ పాశం నోగెట్టు కనలేకపోయిందే నామరల? మళ్ళీ మెరిక వీగినుంచి" అని ఒకటే సణుగు ఒకటే గొణుగు రస్తా అమ్మటప్రజమగ్న. కాని ఈ ముసిల్లి ఆ సణుగుపరామర్శిస్తూనువుంది, పేలి పోయిన గాజాబుడ్డి తీస్తూనూవుంది, కాని పోయే రేకు డిబ్బామూస్తూనువుంది. వాన! వాన! వాన! ఉహూహూహూ! అంటూ వణికి పోతూనూవుంది.

"ఏమి అమ్మో వరదకు ముంజే వచ్చివున్నట్లున్నావు ఈ చెట్టుక్రిందకు నువ్వు?" అని అడుగుదాం అని నాకు ముందు తోచింది కాని ఆమె యొక్క ఆ అవస్థలో అడిగితి నా ఆమెకు అండపోగొట్టిన వాణ్ణి అవుతా నేమో అని భయం వేసింది. ఇంతకూ నేమాసిన ముసిల్లి ఆ నాటి దివంగ్లో ఈ నాటి దివంగ్లో? ఈమె నిజంగా వరదబాధితకావద్దు" అని అనుకున్నాను.

"నీ యింటికంటూ వరదవచ్చిందా? నీ డెక్కడ అసలుకాపురం? నీ యిల్లు కూలి పోయిందా?" అని మంచి వుద్దేశ్యంతో నే నడిగినా ఆమె అదో ఓహూయిత్యపు కాపలా అర్థం చేసుకుని ఎక్కడ తిట్టి పోస్తుందో అని భయంకూడా వేసింది.

ఇంతకూ ఝంఝూమాడుతం, మత్తుగొలు పుటా వుంటే మొత్తేస్తూవుంది వాన! అంత చెటూ అంతరాళంలో శివాడుతూవుంది. వ్రేళ్ళవంక చూచేని భూమి పగులేదు. చెట్టు వ్రేళ్ళన్నీ మట్టిలోనే కప్పడివున్నాయి. పైనున్న వల్లూ ముసిలిదాని కాలివ్రేళ్ళు చెట్టు చివళ్ళు చూచాను. చిలుగలేదు. తిలుగ లేదు. ముసిలిదాని చేతివ్రేళ్ళు మాత్రం బడలి బక్కగావున్నాయి, ఒక కొమ్మను వ్రేలాడగట్టిన ఉట్టి ఊడిపడిపోకుండా పట్టుకునే ఉద్యమంలో! తక్కినవన్నీ

దసరా సంచిక

దసరావండుగ పురస్కరించుకొని ఆంధ్రపత్రిక సచిత్ర వారపత్రిక అక్టోబరు 14-వ తేదీ సంచికను పిల్లల ప్రత్యేక సంచికగా ప్రచురిస్తున్నాము. రియల్ ఆర్ట్ పేపరుపైన ఆకర్షణీయమైన త్రివర్ణ ముఖచిత్రంతో, పిల్లలు పోటీకోసం పంపిన కథలు, గేయాలు, పలు చిత్రాలతో, పిల్లలకోసం ప్రత్యేక రచనలతో పత్రిక ప్రచురించబడుతున్నది.

వెల మామూలే 4 అణాలు.

ఇప్పుడే మీ ప్రతులను రిజర్వుచేసుకొనండి.

విమెనాసరే ఉట్టి తెగకూడదని ఆమె వాంఛిలాలా తోచింది.

అయినా, వాన ఎక్కువైన కొద్దీ గాలి ఎక్కువైన కొద్దీ; చెట్లు ఊగినలాడే వేగ వేలితో ఆమెను ఒక ప్రశ్న వేయ బుద్ధి పుట్టింది. “రేత్రీ నీ కూటిమాటేమిటని?” ఆమె దూరాన్నే వానలోనే ఎన్నటికి అటే పోని నెగడిమంటలాంటి ఒకానొకమంటను చూపి, “ఆరుబయట, ముందు, వాన రాక ముందు, రానేసే రగులబెట్టి ఎసర జేకాను. ఇంతలోనే ముమ్మరంగా దిమ్మన కొట్టి కురిసేస్తావుంది వాన! దీని బుక్కు ధర్మం ఏది మానుతాది? అదిగో మంట పొయికింద, గాలిచాలుగా జాలుచాలుగా పొయిగడ్డలను రేచే సేమో భగభగ భగన అగ్గి, గాడిలో వాడి నూసినట్లు దేదీప్యమానంగా వెలిగిపోతుంది ఎవరు కళ్ళ పెళామంటూ శబ్దిస్తూవినవస్తావుంది వింత గావెను,” అంటూ ఉట్టిమీదనుండి గుప్పెడు ఎట్టనియ్యం పంపకునెల్ని ఆ ఎసటిలో పోసింది “అవి కాన! నాకూ వాళ్ళకూ మాపటికి గంజికి!” అంది తిరుగవచ్చి తడిసిపోయిన నెటిసిన జాటు అరబట్టుకుంటూ. ఎట్టటి బియ్యం పట్టుకు వెళ్ళింది అని ఎల్లా అనగల్గానూ అంటే, ఒక గంజ నల్లనిబాడిలో పడింది — చెట్టుక్రింద చెట్టు మొలవడు, ఇంతకూ అది బియ్యపు గంజ, వండితే ఉరవవాలిగాని మనోలాకాదు “వాళ్ళంటావున్నావు! నీవు కాక నీ తిండిలో వంశుకువచ్చే వాళ్ళింకా వున్నారా?” అన్నాను “ఊగు! ఈ చెట్టుకో తొట్టవుంది నేను మాడగల్గాను నెనుకులాటలో! ముందు తొర్రలో వర్ర బుర్రపెట్టనియ్యి, వర్రనీళ్ళు కారినా మళ్ళీ తొంగోడానికి జాగా కనిపించదు” అంది “ఈ కసపిన మనే నేలమీదింకా ఈ రాత్రి తొంగోవాలనే నీయూహా?” అని అడిగాను. “బాబా వరదబాధితులకు వకలక్ష రెండు లక్షలు మూగులక్షలు అంటూ కోటాను కోట్లయ్యేలా నిధులు ఏర్పరిచి, “లోనులు”గా, హట్ మెంట్లుగా, ‘అంగీలు లంగీలుగా’ హవల్దార్లచేత సుఖేందార్లచేత పంచిపెట్టిస్తున్నారు నాకు నాటికే నేటికీ ఇల్లా లేదు వరదాలేదు. నేనేరకం బాధా ఒకటి కెలుకపరచింది లేదు ఈ మొక్క విలా అయితే పెరిగిందో ఆలాపెరిగాను సెపుగావున్నప్పుడు నారూపునూడని, పాప మొల్లని పకుమకుట్టుకులేదు దీపం పెట్టి ఏరుగను. నా నీవనం నూటొక్క యెడుగా పొంటి తీగ మీటించాను ఈ చెట్టు క్రిందే, దాని పెంటదీనికి శుగున్నూ, కంటిగుర్నూ గంటూ, అనుకుంటూ ఆరుబయట పొయ్యెట్టుక, పొగఅంతా పొలానికి, నెగ అంతా నాకు అన్నట్టు, అనందం పొందేను. ఈ

మగ్గను వరదవచ్చిందటగానా మానుకు తగు లేదు ఆసాని నాది మన్నెం మెతక అయితే కొత్తగా గట్టాయ్యడానికి, పారలేసుకు, గడ్డపారలేసుకు ఉప్పురులు వచ్చేరు, గుంటూ గోల్లో, నెట్టూరోల్లో వాళ్ళవూళ్ళోను వాళ్ళ కిక్కు లేవంట. వాళ్ళవూళ్ళోను వాళ్ళకు పెళ్ళాలు లేరంట. అలాంటి రికామీ గాల్గిద్దరు, కత లల్లా ఒకడు బుజాన్ని పారేసుకు ఒకడు బుజాన్ని గడ్డపారేసుకు నావైఖరి చూచి ఈ పాడే జేరమాకున్నారు వాళ్ళు రోజూ కేరు బియ్యం లేవడానికి, నేను మాపులు గంజకాచి పోయతానికి” అంటూ గొడవ లాగు నుడవజొచ్చింది వానధాటి తగిన కొద్దీ ముసిలిదాని గొంతు ఖంస ఖంసనా వీనులో మోగింది ప్రాయంలో వుంటే పల్లెకతట్టుమ్మకు వాళ్ళ తో మచ్చిగా వుండేదే కూడా కూడా!

దూరాన్నే ఆచూకద లేక, ఆర్పాటం లేక, నల్లని శీతీరం, పడుమునో పంచె మున్ను, బుజాన్ని వాళ్ళ పనిముట్లు ఆ వయసు వాళ్ళిద్దరూ రావడం గన్నాను “మఱి వాళ్ళు తెచ్చే బియ్యం లేవటికా?” అన్నాను. “బియ్యం బియ్యం! ఆళ్ళ కవరిస్తారు? రొక్కమే తెచ్చేరులాగుంది!” అంది ముసిలి. వాళ్ళుదాని చేతిలో చెరో అర్రూపాయపజేసి చతికల పజేలో — నేను మఱి అక్కడ వుండడం మంచిది కాదనుకున్నాను వాన వెలిసింది. గాలి తగ్గింది పొయిమీగున్న అబకమీది తబితే ఉబికుదికి పడిపోతూవుంది

“గంజై నే కుసింత పొయ్యి! వర్రందా ఉప్పుందా?” అని అడిగిరు ఉప్పురు. ఉప్పు వానకు కరిగి నీరైపోనాది వర్ర తొర్రలో వుంది గంజ అయ్యేని! నావో గుప్పెడు ‘ఎలుదా’ బియ్యంవుంటే, ఒంటి పట్టు వెస్టో పోకాను,” అంది “బతికించావు మామ్మా!” అన్నారు, వాళ్ళిద్దరూను “గంజే వూడ్చుమా? కడుపునిండే పొలమే పూడ్చుమా మాం వుప్పురులం. గండిలు పూడ్చడానికే పుట్టాం! ఉప్పు మా పేరులోనే వుంది. సప్పనైతే అయిందిగాని పప్పుకూడంత వెచ్చెచ్చగా వుంది—ఇంకా కుసింతగంజ పొయ్యి!” అనే వాళ్ళవూళ్ళు నేను వారి నుండి దూరమయ్యేలో, ‘హరక’ కొట్టినట్లు వినవచ్చింది

నా మనస్సులో ఒక మాదిరి మాంద్యం బయలుదేరింది కష్టపడేవానికి ఇల్లు కట్టి ముందు ఇవ్వాలా? నష్టపోయిన వానికి పుష్టి గొలపాలా? నష్టపోయినవాడొకప్పుడుకాక పోతే ఒకప్పుడన్నా నవనాగరికత ఎరిగున్న వాడు వీడవలే ఎలుగడు, వీణ్ణి చూచే దెవరు?” అని అనుకొంటూ, అంతులేని రాజమార్గాన్నే నడిచేను దాని చివర స్వర్గ ముందా అన్నట్టు!

కేశ సంపదకు

రీటా

హిందూ దేశ మంత్రటా దారకును

రవి గ్రిసరిన్ సోపు

రవి గ్రిసరిన్ సోపు అన్ని కాలములలో వాడదగినది. శరీరమును మృదువుగాను, కాంతిగను ఉంచును. సోల్ విజంట్లు:— దిమ్యాస్టర్ & కో, మద్రాసు 21.

క్రాన్ వర్షు వారపత్రిక మురళి

R M D C పోటీలకు, శ్రేష్ట మైన తెనుగు తర్జుమా నిత్యవిమర్శన పత్రిక అన్నిచోట్ల ఏజంట్లు కావలయును శాంపిల్ కాపీ కి అబాటు (ప్రాంపుటు) ఎడిటర్ “మురళి” పలమనేరు (చిత్తూరు జిల్లా)

కుప్పూ ★ బొల్లి

6గై రా మేహమచ్చలు, నెగ, సవాయి వ్యాధులకు, గ్యాగంటి చికిత్స, క్యాట లాగు ఉచితం. జి. వి. రెడ్డి అండ్ కో., (రిజిష్టర్) “భాస్కరాశ్రమము” గోపాల పురం, తూ గోదావరి

రాంగ్ రూట్ బుష్కోటు

సుబ్బారావు వాచీ చూసుకున్నాడు. అది ఆ గి పోయి ఉంది. 'కి' యిచ్చినా అరగంటకన్నా ఎక్కువ తిరగదు. తిరిగితే ఎంతో తిరగకపోతే ఎంతో 'వాచీ' చేతి భూమణం' అన్నారు దాని ఉపయోగమూ అంతవరకే దగ్గర నిమిషానికి సరిగ్గా టైము చూడండి రాని ఆడాళ్ళు చేతిని వాచీలు చాకాడతను సంస్కృతికి, శిల్పానికి తావియ్యక, చాలామంది చిన్న పిల్లలు తెలిక రంగురంగుల బొమ్మలకోసం, పెద్ద వాళ్ళలా వాళ్ళ చేతికి వాచీలకోసం అల్లరి పెడతారు ఆ వాచీలు తిరగకపోయినా సంతోషం తగ్గదు రంగురంగుల రబ్బరు బొమ్మల గుండెలు కొట్టుకోకపోయినా వాళ్ళు ప్రేమించగలరు సుబ్బారావులాంటి చాలామంది పెద్దలూ అంతే రంగులూ, అలంకారాలూ కావాలి వాళ్ళకి వాటి ప్రయోజనం సంగతి ఆలోచించనే ఆలోచించరు

సుబ్బారావు వాచీ వైపు సగర్వంగా చూసుకున్నాడు అయితే ఆ గర్వం ఆట్టే సేపు నిలబడలేదు కాళ్ళదగ్గర కూర్చున్న ఓ మనిషి 'ఎంతేసి నారు బాబూ?' అని అడిగేశాడు తన్ని ఏడిపించడానికి గాని వీడికి టైమెందుకు? అయితే ధీమంధుడైన సుబ్బారావు ఊరుకోలేదు తడుముకోకుండా 'ఆరూ, యిరవై' అన్నాడు అయితే దీనికి ప్రతి సమాధానం వస్తోందిని సుబ్బారావు ఊహించలేదు 'క్షమించాలి మేమరూ అంత అవలేదు మీ వాచీ ఫాఫు తిరుగు తోందేమో—పావు తక్కువ ఆరయిందోయ్' ఇలా జవాబిచ్చిన కోయిలకంటి వైపు సుబ్బారావు దృష్టి సారించాడు రెండు బెంచీల అవతలి ఆవిడ కూర్చుంది ఓ మూలగా అప్పుడే వెలిగిన పాసింజరు లెటు వెలుగులో ఆవిడ అప్పరసలా కనిపించింది సుబ్బారావు కళ్ళకి. నాలుగుగోజులు వరసగా మట్లాడితే ఆడదాని కంఠం ఎలా ఉంటుందో, నాలుగేళ్ళు కాపురం చేస్తే ఆడది ఎలా మారిపోతుందో యిరవై ఏళ్ళ సుబ్బారావు కేం తెలుసు? ఆ క్షణానికి మాత్రం ఆవిడ కంఠం కోయిలకంఠంలా, ముఖం పద్మంలా ఉన్నాయి సుబ్బారావుకి ఇంతవరకూ ఈవిడని గమనించినందుకు సుబ్బారావు నొచ్చుకున్నాడు ఈ 'సాంగర్య తిలక' ఏ 'హంపీ' స్వేదనలూ

ఎక్కిందో? తను యిలా బయలుదేరింది ఈ 'చిలకల కొలికి'ని కలుసుకోడానికేనా? అసలు తనెందుకు బయలుదేరినట్టు?

సుబ్బారావు స్వస్థలం తుని వాళ్ళ తండ్రి బ్లెం వ్యాపారంచేసి ఏదో ఉన్నవాడు అనిపించుకున్నాడు సుబ్బారావు ఒక్కడే మొగపిల్లాడు అవతం చేత కాస్త ముద్దుగా పెరిగేడు స్కూలు వైనలుతో కుస్తీ పట్టి పట్టి, దండయాత్రలలో గజనీ మహమ్మదును తలదన్నీ-ఇక స్కూలు వైనలు చాటలేనని, వైనలుగా స్కూలే విడిచిపెట్టేశాడు తండ్రి అక్కడితో వీడివిడ ఆకా విడిచిపెట్టేశాడు. అభాగ్యులైన తోటి విద్యార్థులూ — చేదపురుగు చదువుతో శరీరాన్ని గుల్లచేసుకోసందువల్ల— అమోనియా పిండి ఎరువుతో బలిసిన మామిడి పండులా పదహారేళ్ళ కే ఫహిల్వాను అయ్యాడు అలాయక్కడా అక్కడా కబుర్లు చెప్పుతూ— చీకా చింతా లేకుండా— ఈ నాలుగేళ్ళూ గడిపేడు.

అవసరాల రామకృష్ణరావు

'వీడికి వెళ్లినా చెయ్యండి' అంటుంది తల్లి

'ఎందుకూ? వీడ్ని కన్నందుకు 'రాముల వారి పెళ్ళి'లా మనకి నిత్యం జరుగుతున్న పెళ్ళి చాలదా? వీడికి ఉన్న 'క్వాలిఫీ కేషన్లు' చాలు' అనేవాడు తండ్రి

ఇదిలా ఉండగా రైల్వేవారి శతదినోత్సవాల ధర్మమా అని 'గోవేర్ యు రైకో' టిక్కెట్లు అమ్మేరు. రెండోజులు సుబ్బారావు మంచంబట్టి ప్రయాణానికి పంపకపోతే 'పోలీసు నూతి'లో పడతానని బెదిరించగా - వీడి అల్లరి, అమాయకురాలైన పెళ్లాం గోలా ఎక్కువై చేసేదిలేక - పున్నామ నరకంలాంచి తప్పించుకోలేక - ఆ వెర్రి తండ్రి బొడ్డో తాళాలు తీసి కొడుకు మొహాన్ను గొట్టేడు మంచం మీంచి ఎగిరి గంటేసి ఆ మాయదారి కొడుకు మరునాడే రైలకెక్కినా!

బాగా చీకటి పడింది. రైలు కిటికీ లోంచి చూస్తే నక్షత్రాలు తప్ప మరేం

కనిపించడంలేదు. 'ఈరాత్రి ఏ ఊళ్లో' దిగుదామా? అన్న ఆలోచనతో కొట్టుకుంటున్న సుబ్బారావు అప్రయత్నంగా ఆ అమ్మాయివైపు చూశాడు. ఆ అమ్మాయి సరిగ్గా తనవైపే చూస్తోంది ఎందుకలా చూడాలి? సుబ్బారావుకి గిరిగింతలు పెట్టినట్లయింది ఆ ప్యూసంజేరు పెట్టిలో ఆట్టే మంది లేరు సుబ్బారావు, ఆ అమ్మాయి, మరో నలుగురు మొగాళ్ళూ, ఒక ముసలావిదాను.

ఖంగ్ పూర్ లో నూకరాజు ఉన్నాడు. పన్నెండింటికి ఖంగ్ పూర్ చేరుతుంది రైలు.

ఈరాత్రికి అక్కడుండిపోయి - రేపల్లా అక్కడ గడపలేనో? - ఎల్లుండి కావలిస్తే కలకత్తా వెళ్ళొచ్చు బాగుం దనుకున్నాడు సుబ్బారావు

ఆ అమ్మాయి మళ్ళీ తనవైపు చూస్తోంది. ఎప్పుడూ లేంది తనకు సిగ్గేస్తోంది. ఎందుకు వెయ్యాలి? ఆ అమ్మాయి తన గుండెలవైపే ఎందుకు చూడాలి మరి? తన మీద తన కంతో అభిమానం వేసింది సుబ్బారావుకి. రైటింగ్ లోకి వెళ్ళి అద్దంలో తన ముఖం ఆనందంగా చూసుకున్నాడు. ఎత్తైన తన చాళీని సగర్వంగా చూసుకున్నాడు. అందుమీద మెగుస్తున్న ఆ రెంజ్ కలర్ బుష్కోటు - సంతోషంతో ఎగురుతున్నట్లుంది. ఆ అమ్మాయికి తను కావాలా? తన్ని పెళ్ళి చేసుకుంటుందా? ఊటలూరు తున్న ఆలోచనలతో తన సీటు చెరుకున్నాడు.

'ఏ వూరు వెడతాలో అడగవచ్చునా? కష్టపడి వాక్యాన్ని ప్రేంచేసి, ధైర్యం చేసి అడిగేశాడు సుబ్బారావు

'దాని కేముంది? ఇంకా రెండు స్వేష స్తన్నాయి కాని చాలా రాత్రయిపోయింది. మీరు? సుబ్బారావు అవకాశాన్ని శారవిసుకోలేదు. ఈ బైరాగి టిక్కెట్టుతో ఎక్కడేనా దిగొచ్చుగా! ఆ వూరూ మానీ నట్లు ఉంటుంది. ఈవిడని దిగబెట్టినట్లూ, ఉంటుంది. అద్భుతం ఉండాలి గాని తను ఆ వూరి అల్లుడు అయే అవకాశం మాత్రం ఎందుకు లేదు? - ఏ అవకాశమూ లేకపోతే ఈ సుందరాంగి తనవైపు, తన చాళీవైపు ఆ ప్రమానా ఎందుకు చూడాలి? ఆవిడ్ని గురించి ఇంకేమీ అడగలేకపో

యేను. వాళ్ళి వాళ్ళు తనగురించే అన్ని సంగతులూ అడిగే కుబ్జ తుణులు రావచ్చు. ఎవరు చెప్పగలరు? - ఈ పగటి కలలతో - టైలుఊపులతో పదకొండు అవనూ అయింది, ఆ పూరు రానూ వచ్చింది. సుబ్బారావు గబుక్కుని లేచి నిలబడ్డాడు. అయ్యో, అవిడ నిద్రపోతున్నట్లుంది!

'నినుండి - మిమ్మల్ని - లేవండి, స్టేషను వచ్చేసింది!' అవిడ ఉలికిపడి లేచింది.

'నాలు షేంకన్నండి! లేవకపోతే ఏ కల కత్తెలో లేచేదానో! అవిడ డోర్ దిగిరి నిలబడి అయిదునిమిషాలు ఇటుఅటుచూసింది. ఇంత మొనూ చేసుకుని - 'ఉత్తరం అందలేదు కాబోలు - ఎవరూ రాలేదు' అంది.

'సరవాలేదు - నేనూ వస్తాగా...దిగండి, సామాన్లన్నీ తక్కు పెట్టి, దింపించి అవిడ్ని బాగ్గా ఎక్కించాడు సుబ్బారావు.

నిద్రముగ నున్నది.

డాన్ క్విక్ సెల్

(DON QUIXOTE)

మూలం :

సెరివాన్ టెజ్

అనువాదం :

విశ్వాత్మల నరసింహమూర్తి

తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకం.

వెల రెండురూపాయలు

ఆంధ్ర గ్రంథమాల

మద్రాసు 1.

'సమయానికి మీరు సహాయం చేశారు గాని...' అంది అవిడ.

'ఆ, దానికేముంది? నాకీ పూల్లో ఎలాగా పనుందిగా! అన్నాడు సుబ్బారావు.

ఈ అన్నులమిన్న తనని ఎలాగా ఈ రాత్రికి ఉంచేస్తుంది, తండ్రికి పరిచయం చేస్తుంది... ఆ తరవాత? సిగ్గేసింది సుబ్బారావుకి.

'వూది ఈవూరేనా?'

'ఆ, అనేకాడు సుబ్బారావు ఐన అయిపోతూ.

'ఈ పక్క గల్లిలో నేనూ యిల్లు'

'అలాగా?'

'ఒకటడుగుతాను - మరోలా అనుకోరు గదా?'

ప్రేమ, పాకాన్ని పడింది. సుబ్బారావు మనస్సు గజం ఎత్తున ఆకాశంమీద ఉంది. ఇలాంటి పట్టులో నే తను బెట్టు చెయ్యాలి!

'అదిగండి, దానికేం?'

'ఈ బుష్కోటుకి, గుడ్డ ఈ పూల్లోనే కొన్నారా?'

తన బట్టలగురించి కూడా అడుగుతోంది! వాళ్ళ నాన్నతో చెప్పి రకరకాల బట్టలూ, కోట్లూ కుట్టిస్తుంది కాబోలు!

ఆహా, ఏమీ, నా భాగ్యమూ? అనుకున్నాడు సుబ్బారావు.

'కొదనపడ మెండుకు - అనుకుని -

'ఈ ఊల్లో నే కుట్టించుకున్నాను - ఏం? అని అడిగేడు సుబ్బారావు.

'ఇందాకటినుంచి చూస్తున్నాను - సరిగ్గా అదే రంగు' అంది అవిడ.

'ఏమిటి?' అని అడిగేడు సుబ్బారావు ముందు సంభాషణ ఎంత ముళ్ళదారిలా, కర్ల కళారంగా తన చెవికి ఉంటుందో తెలిక.

'అదే-మీరు తోడుక్కున్న బుష్కోటు రంగు.'

'దేనికీ? అన్నాడు సుబ్బారావు.

'ఇంకా యిలాంటి గుడ్డ దొరుకుతుందా? మరోలా అనుకోకుండా పుం. టే రేపా, ఎప్పుడో మీకు వీలయినప్పుడు నాలుగు గజాలు తెచ్చిపెడతారా?'

ఎంత చనువు వచ్చేసింది అప్పుడే! తన జాకెట్కి గుడ్డ సహా పురమాయస్తోంది! తెల్ల వారాలేగాని - ఊరంతా గాలించిఅయినా తాను గుడ్డ కొని ఈ 'పుల్ మూను'ను కప్పకపోతే తాను ఎందుకు?

'తప్పకుండా తెచ్చి పెడతాను' అనే శాడు. అనడు మరి?

'మరేం లేదు. మా అయనకి యిలాంటి బుష్కోటు గుడ్డలూ - యీ రంగులూ షేషన్లు అంటే వెరి అభిమానం - ఆమధ్య

ఒక హేపులోకి అమ్మ యిలాంటి గుడ్డ వస్తే ఆయన ప్రేండు కుట్టించుకున్నాడు. ఆయనా కుట్టించుకుందామని 'కన్నబేషను' కోసం నన్ను 'హాసింగ్'కి రమ్మన్నారా. నేను వంటలో కొంచెం 'డిలే' చేశాను. ఆ రకం గుడ్డ అయిపోయింది. అన్నయ్య లాంటివారుకాబట్టి వీతో చెబుతున్నాను. అనోజునుంచి వారు నన్ను దప్పని రోజు లేదు. ఆతర్వాత రెండుసార్లు వెళ్ళినా సరిగ్గా యిలాంటి గుడ్డ దొరకనే లేదు. మళ్ళీ ఆ రకం గుడ్డ యివారే చూశాను. మా యిల్లు వచ్చేసింది. వస్తానూ? రేపు కనపడతారగా! అవిడ దిగిపోయింది. అవిడ ప్రేమించింది, కాంక్షించింది తన్ని కాదా? తన రూపాన్ని కాదా? అంతనేపూ చూసింది - ఈ దిక్కుమాలిన బుష్కోట్ నేనా?

సుబ్బారావు కోపం గా బుష్కోట్ ను విప్పి కాలవలో పారేశాడు. ఆనాటినుంచి అత్త నెప్పడూ బుష్కోటు తోడుకోలేదని తెలిసినవాళ్ళు చెప్పకుంటూంటారు!

తయారౌతున్నది.
బొమ్మల కథల పుస్తకం

పంచతంత్రం

వెనుదటి భాగం
(మిత్రభేదం, మిత్రలాభం)

కర్త : విశ్వాత్మల నరసింహమూర్తి
మీ కాపీ రిజర్వు చేసుకోండి.

ఆంధ్ర గ్రంథమాల

మద్రాసు- 1

7-10-53

‘గిడ్డికాదు గిడ్డికాదు; నాదగ్గరవుంటే, నీకు తప్పక సర్దియింజేవాణ్ణి!’

‘బ్యాంకులో పనివుండగా లేవంటా వేమటాయ!’

‘అది మనసామెల్లు కాదనకోవాలి! మన సామెల్లుని అనుకుంటే నిర్వాకం చేసినట్లే’ -

‘సరేగాని... నాకు చాలా అవసరం... తప్పకు’ - అన్నాడు భాస్కరం!

‘ఏం చేయమంటావ్’ - తీవ్రంగా చూశాడు శంకరం!

‘నాకు పది రూపాయలూ తీసిపెట్టు!’

‘నావల్ల కాదు!’

‘నేనెప్పుడోసం చాలా బాధపడు తున్నా!’

‘నేనూ పడుతున్నా’ - అన్నాడు శంకరం!

‘అందుకే నే తీయమంటున్నా; జీతం చేతిలో పడటంతోలే, నీకిచ్చివేస్తా!’ -

అన్నాడు భాస్కరం!

‘అదే నల్ల కాపంటున్నా’ అన్నాడు దృఢ నిశ్చయంతో శంకరం!

‘అవసరానికి వుపయోగించుకోని... మరి ఆ పెద్దదెబ్బ యెంగకూ?’ - అన్నాడు కోపంతో భాస్కరం!

‘అవసరానికి వుపయోగించుకోవాలి! కాదు... అంతే...’ అన్నాడు శంకరం!

భాస్కరానికి బాగా కోపం వచ్చేసింది. తీవ్రస్వరంలో అన్నాడు అతను: ‘ఏం

శంకరం! ఇస్తావా? ఇయ్యవా?’

‘సోదగ్గర లేదు; నేవింస్కలోంచి, తీసి యివ్వ నీటపడు.’

‘అంతేనా?’

‘అంతే!’

‘నీ ముప్పిడెబ్బ యెవడి క్కావాలి?’ - అని భాస్కరం - తనచోటులోకి వాయి

కూర్చుని, తీవ్రంగా ఒకమారు శంకరం వయపు చూచి, పని చూసుకోసాగాడు!

‘అంత వుక్రోషం పనికిరాదు!’ - అన్నాడు తనచోటులో కూర్చుని శంకరం!

‘ఏడిశావు లేవోయ్!’ - అన్నాడు భాస్కరం!

‘అంతా అనుభవం వుంటే తెలుసుంది - నైవై మాటలతో ప్రయోజనం లేదు’ -

అన్నాడు శంకరం!

‘చాల్లే. కట్టిపెట్టు’ - అన్నాడు, పని చేసుకుంటూ భాస్కరం. శంకరం దేన్ని

గురించో ఆలోచించసాగాడు...

అది ఆదిదం మధ్యాహ్నం ఆఫీసులో జరిగిన రథన.

* * *

మర్నాడే జీతాలు అందాయి: అందు వల్ల శంకరం, భాస్కరంల సమస్యలు వెంటనే సరిహక్కురమయిపోయాయి.....

శంకరం యధాప్రకారం నేవింస్కలో పది రూపాయలు పడేయటం, భాస్కరం

స్వయంగా చూశాడు.

శంకరం నేవింస్క ఎకౌంటులోంచి, తీయటానికి నీలే దన్నప్పటినుంచీ,

భాస్కరం దాన్నిగురించే ఆలోచించసాగాడు; తాను క్రితం దినం - ఒక్క పది

రూపాయలు లేక ఎంత యిబ్బంది పడ్డాడో!

ప్రతీ నెలలోనూ, చివరి రోజుల్లో డెబ్బకు దెవుళ్ళాటం, నాళ్ళనూ నీళ్ళనూ అడ

గటం తప్పటంలేదు; అందువల్ల, అయిన ఖర్చులలో దీన్నిగూడా ఒకటిగా జమ చేసి

ఒక పది రూపాయలు నేవింగ్స్ ఎకౌంట్ లో పడేస్తూంటే... క్రిందటి దినం వచ్చిన అద

సతల్లాంటి సమయాల్లో కలిసివస్తూంటాయి; అనవసరమయితే దాన్ని తీసుకుంటూండ

వచ్చు; లేకుంటే ఆ డెబ్బు నిలవవుంటుం టుంది. ఇంచుమించుగా పది రోజుల

★ సేవింగ్

కొకమారు తన భార్య లక్ష్మి కేధించుతూనే వుంటుంది.....డబ్బు నిలవనేసి, తన కే మయినా, వస్తువు చేయించి పెట్టమని;— ఆమె సంభాషణ అంతటితో ముగియదు: “ఏదో ఆదాయం వస్తున్నదని, ఒక్కొక్కే తెలియకుండా ఆదాయానికి విించిన ఖర్చుచేసుకుంటూంటే యేలాగో వచ్చే ఆదాయంలో నెలకో పది రూపాయలయినా నిలవ వేసుకోగలిగితే—అదే కొంత కాలానికి కొన్ని వందలవుతుంది...దానితో నగా నట్రాగాని, మరేమయినా చేయచ్చు...” అని అంటూంటుంది. భాస్కరం భార్య అనే మాటలను గురించి, యిదివరకెప్పుడూ అంత తీవ్రంగా యోచించింది లేదు. కాని క్రితం దినం శంకరం అన్న మాటలు అతడికి గుణపాఠం నేర్పాయి...దూరదృష్టితో ఆలోచించి, అయిన ఖర్చులలో యిదొకటిగా తలబోసి నేవింగ్స్ ఎకౌంటు యేర్పాటు చేయ నిర్ణయించుకొన్నాడతను.

★ ★ ★
భాస్కరం పది రూపాయలు నేవింగ్స్ లో పడేశాడు...పడేసిన వారం రోజులకు, పోస్టుమార్గము, ఆఫీసుకొచ్చి, అతడికి ప్యాసు బుక్కు యిచ్చాడు... శంకరం యిదియూచి తెల్లముఖంవేశాడు; ‘నేనూ నేవింగ్స్ ఎకౌంటు ఓపెన్ చేశాను!’ - అన్నాడు తోటి గుమాస్తాల వయపు మామూ భాస్కరం! ‘బాగుంది!’ - అని అభినందించారు ఒక రిద్దరు గుమాస్తాలు...

ఎకౌంటు

‘కొన్ని ముఖాన్నియి మోశానూ! దగ్గర డబ్బున్నప్పటికీ, డబ్బు లేనట్లుగా యేడుస్తారు; వాళ్ళు కడుపునిండా తినరు; ఒకశ్రమ పెట్టలేరు!’ - అన్నాడు భాస్కరం! ‘లోకంలో నూటికి డబ్బై అయిదు వంతులు అట్టి వాళ్లే!’ అన్నాడొక గుమాస్తా!

శంకరం ముఖం చిటచిట లాడించాడు: ‘దగ్గర డబ్బున్నా లేనట్లుగా యేడుస్తారు; నేవింగ్స్ లో డబ్బు మూలుగుతూంటుంది; ఆ డబ్బుతోనే ఖర్చు పెట్టడానికి ఈదరి ద్రులకు మనస్సొప్పుదు; ప్రాణానికి డబ్బుకూ లంకాపాళిక...అవసర సమయం, వుపయోగించుకోనేందుకు గదా, దాచుకోనేది... కాని...యీ డబ్బుకూ, ప్రాణానికి లంకా, గల మనుష్యులు - ఎన్ని అవసరాలు వచ్చినా ఆ డబ్బు సంగతి యెత్తరు... చచ్చిపోనయినా చచ్చిపోతారుగాని... వాళ్ళు తీసి ఉపయోగించుకోరు; పోనీ అవసర సమయంలో యితరులకు యినా సహాయం చేయరు!’ - భాస్కరం యీ విధంగా వుచేకంలో యేమేమో అనేశాడు.

‘అందరూ నీలాంటివాళ్ళు వుంటారుటోయ్!’ - అన్నాడొక గుమాస్తా! శంకరం యింక వూరుకోలేకపోయాడు: పెద్ద కబుర్లు అనేకం చెప్పవచ్చు; జీవిత యినా ఆనుభవం వుండాలి!’ - అన్నాడు! ‘అంటే’ - ఘోర గుమాస్తా, శంకరాన్ని ప్రశ్నించాడు! ‘నేను నేవింగ్స్ లోంచి డబ్బుతీసి యివ్వలేదనేగా, అలా, భాస్కరం యేడ్చేది...

తానూ ఒక ఎకౌంటు యేర్పాటు చేశాడు గనుక ముందుముందు, తెలుస్తుంది - అన్నాడు శంకరం!

‘మాదాం!’ - అన్నాడు భాస్కరం! ‘ఈ కంటికి రెప్పలు దూరంకావుగా!’ అన్నాడు శంకరం!...

భాస్కరం మాత్రం శంకరంవయపు చూశాడు... ఇంతల్లో ఆఫీసరు రావటంవల్ల సంభాషణ ఆగిపోయింది.

★ ★ ★
కొన్ని నెలలు గడిచాయి...జీతాలు సక్రమంగా వస్తూనే వున్నాయి; శంకరం, శంకరంలో బాటు భాస్కరం పట్టుదలగా ప్రతీ నెలా నేవింగ్స్ లో పడేసి రూపాయలు నిలవ వేస్తూనే వున్నారు. అయితే యిక్కడ ఒక చిన్న విషయం...శంకరం బహు బాగ్రత్త మనిషి అవటంవల్ల, వచ్చే జీతాన్ని పొదుపుగా వాడుకుంటూ, పది రూపాయలు నిలవ వేసుకో కలుగుతున్నాడు. కాని భాస్కరంపరిస్థితి ఆలా లేదు; చూడటానికి పదిరూపాయల నిలవ కనపడుతున్నా యిరవై రూపాయల అప్పు, అతడిపై ప్రతీ నెలా వెంటాడుతూనే వుంది...

భాస్కరం ప్రతీ నెలా కలసి వస్తున్న అప్పునుగురించి హెచ్చుగా తిక్కించలేదు. అతడు పడేసంతప్పటి ఒక్కటి - ప్రతీ నెలా పదిరూపాయలు నిలవ వేయటం గురించి; తానూ శంకరం విధంగా ఎకౌంటు నడుపుతున్నందుకు, అతడు పొందిన ఆనందం యంతో అంతా గాదు; కొత్తగా అతడిలో గర్వంకూడా మెలకెత్తింది; ఈవిధంగా రోజులు గడిచాయి.

ఇప్పుడు నేవింగ్స్ లో భాస్కరం - వందరూపాయలు నిలవ వేశాడు; అయితే అతడివ్వవలసిన బాకీలు గుమారు రెండు వందలయ్యే వున్నాయనుకోండి; వాటి సంగతి అతడు ఆలోచించటంలేదు; ఆలోచించేది తన రూపాయల నిలవగురించే...

★ ★ ★
ఆ నెలజీతాలు రావని ఆఫీసులో తెలిసింది... గవర్నమెంటు తిరిగి గ్రాంటు మంజూరుచేసేవాకా డబ్బురాదట... అది మరి, యిరవై, యిరవై అయిదురోజులు వడుకుంది. గుమాస్తాలంతా తెల్లముఖాలు వేశారు.

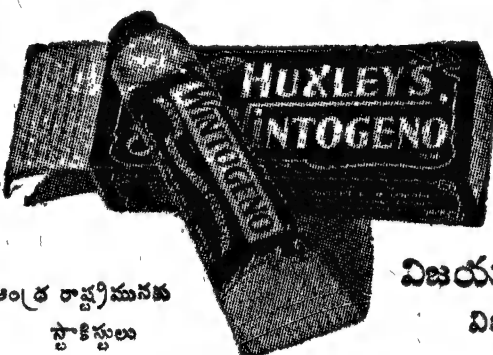
మేకపోతుగాంభీర్యం తోచికిసలాడించాడు భాస్కరంమాత్రం...

శంకరంముఖంలో చిరునవ్వు చిందులాడింది...

మిగిలిన గుమాస్తాలు విచ్చివ్విరిసి ఆక్రయించి, పది వరకో అప్పు వుచ్చుకొందామనుకొన్నారు. ఇదివరలో భాస్కరం

హక్సలీ వికటోజీనో

క్లిష్టాపుయ, నదుముసళ్లు, తుంటినాపుయ, వాతనాపుయ, సరములవాపుయ & వ్యాధులు, కొమ్ము పడికము వలన కలుగు తీవ్ర వాతంను వెంటనే పోగొట్టును.

కేమిస్తు లందరివద్దను, స్టోర్సులలోను, లభించును.

విజయ మెడికల్ సిండికేట్
విజయనగరం సిటీ

ఆంధ్ర రాష్ట్రమునకు స్థానికులు

అన్నమాటల పురస్కరించుని, తప్పక,
యిస్తాడనే ప్రదేశంలో అతిథి వాళ్ళడి గారు.
భాస్కరం తిక్కమకపడుటా 'యేమిటీ' -
అన్నాడు!

'అప్పు పెట్టవయ్యా! ఇద్దరూ ... కరి
పాతికా ... రేపు జీతాలు వచ్చిన తర్వాత
తీసుకుందువుగాని' - అన్నాడొక గుమాస్తా!
తన సీటులో కూర్చుని, పని చేసుకుంటున్న

శంకరం, పని, ఆపి... భాస్కరం వేపు తు
యెత్తి చూడసాగాడు!
'అంటే!'
'అప్పు' - వాళ్ళ జవాబు!

ఇప్పుడే మలేరియాను ధ్వంసము చేయుడు నీళ్ళయముగా-నీరపాయముగా-చవకగా 'పాలుడ్రీన్' మలేరియాను తరిమివేయును

మలేరియా యొక్క ఈ లక్షణ
ములు గమనించండి:

మొదట చలిచే వణికించును,
జ్వరము తగిలి చెమటలు పారును.
దేహమంతటా నొప్పలుగా యుండును.
ఈ లక్షణములున్నచో వెంటనే
వైద్యనివర్తకు నెల్లండి.

మలేరియా మరణాంతక మైనది

ఎల్లప్పుడు భోజనానంతరము గ్లాసు నీళ్లతో
'పాలుడ్రీన్' సేవించవలయును.

వయస్కులకు, 12 యేండ్లకు మించిన
వారికి, ఒక మాత్ర
6 నుండి 12 యేండ్లలోగల పిల్లలకు, అర్థమాత్ర
6 యేండ్లకు మించని పిల్లలకు, పావుమాత్ర

ప్రతి దినం జ్వరం
తగ్గువరకు.

★ సేవింగ్స్ ఎకౌంటు ★

‘నాదగ్గ రక్క డుంది!’ - పూర్వం శంకరం తనతో అన్నట్లుగానే, భాస్కరం యిప్పుడు వాళ్ళతో అన్నాడు...

ఇద్దరు గుమాస్తాలు ఆశ్చర్యపోయారు; శంకరం అదోవిధంగా భాస్కరంవయపు చూశాడు;

‘సేవింగ్సులో వున్నది కాదుటయ్యా!’
‘ఊ...’ - అన్నాడు తెల్ల బో తూ భాస్కరం!

‘అందులోంచి తీసి ఇయ్య... జీతం వచ్చిన తర్వాత, యిస్తాం... తిరిగి పడేద్దువుగాని!’

‘అయ్య బాబోయ్! అందులోంచి డబ్బు తీయటమే’ - గతంలో అన్న మాటలు మరచి అన్నాడు భాస్కరం!

‘ఏం?’

‘అందులోంచి డబ్బు తీస్తే... తిరిగి వేయటం జరగదు. నేనూ మీతో పాటు కష్టపడు తున్నా; కాని, నాకు దాంట్లోంచి డబ్బు తీయ బుద్ధివుట్టం లేదు’ - అన్నాడు భాస్కరం!

‘అప్పుడేవో... గొప్పగాక బుద్ధి చెప్పావే!’
‘ఆ... అప్పుడేవో అన్నా నంతే!’

‘ఎంతవాడోయ్ భాస్కరం!’

‘ఎవరయినా ... అంతే ... పై కబుర్లు చాలా చెబుతారు! తనదగ్గరకు వచ్చేటప్ప టికిమాత్రం తోకముడుస్తారు!’ - అన్నాడు రెండోగుమాస్తా!

శంకరం - భాస్కరం వయపు చూస్తూ నవ్వాడు:

‘అంతేనా!’ అన్నాడు మొదటిగుమాస్తా!

‘అంతే’ - అన్నాడు భాస్కరం.

‘బలే ముగాడివి. ఈలా సమయానుకూ లంగా మాటాడే మనిషి వసుకోలేదు’ అని, గుమాస్తా లిద్దరూ శంకరం దగ్గరకు వెళ్లారు. శంకరంతో కలసి ముగ్గురూ ఒక్క పెట్టిన నవ్వాడు.

‘ఏదో యంతకాలం భాస్కరాన్ని నైదు చేశాం; కాని అతడింత కుక్కుబుద్ధి కలవాడనుకోలేదు’ - అన్నారా యిద్దరు గుమాస్తాలు.

శంకరం తిరిగి నవ్వి పూటకొన్నాడు.

‘నువ్వయినా యీసమయంలో సహాయ పడాలి!’

‘నేనా!’

‘ఊ!’

‘నాదగ్గర యేం లేదు; ఎకౌంటునుంచి తీయటం అసాధ్యం!’

‘జీతం వచ్చిన తర్వాత తిరిగి అందులో పడేద్దువు గానిలేవయ్యా!’

‘ఎవరయినా సరే... నే తీసియివ్వను. నే

యెప్పుడూ ఒకమాటమీద నిలబడి వుంటే వాణ్ణి!’ - అన్నాడు శంకరం!

‘నీకూ డబ్బుకూ లంకె; అంత డబ్బుకూ, ప్రాణానికి లంకె అయితే యెలాగ? అవస రమయినప్పు డువయోగించుకుందుకు గదా డబ్బు నిలవ వేసుకోటం’ అన్నా రిద్దరు గుమాస్తాలు.

‘డబ్బు! సేవింగ్సులో దాచుకోనే ఆ డబ్బు విలువ మీకోకే తెలుస్తుంది.....’ అన్నాడు భాస్కరం!

‘ఆ... అంతే!’ - అన్నాడు శంకరం!

గుమాస్తా లిద్దరూ నిర్భాంతపోయారు. ఒకప్పు డొకళ్ళనొకళ్ళు దూషించుకొన్న శంకరం, భాస్కరం తిరిగి మాటాడుకోడం ప్రారంభించారు. శంకరం అభిప్రాయాలు, పూరిగా భాస్కరంలో కలసిపోయాయి.

కొన్ని రోజులు గడిచాయి; డబ్బు దాచుకొన్న శంకరం, భాస్కరంలు తమతో బాటు బాధపడటం - తోటివాళ్ళకు ఆశ్చ

ర్యకరంగానూ, బాధాకరంగానూ వుం డి. అయితే వాళ్లం చేస్తారు...

హఠాత్తుగా శంకరం భార్యకు జబ్బు చేసింది...

చేత డబ్బు, వెనక దిక్కులేని శంకరం, ఆమెను హాస్పటల్లో చేర్పించాడు; చేర్పించినప్పటినుంచి, వైద్యానికి డబ్బు అవసర మైంది... సేవింగ్సులో వుంచిన డబ్బు శంక రానికి తీయటం తప్పనిసరియైంది.

ఆ డబ్బు ఖర్చుతో - భార్య ఆరోగ్యం తిన్నబడింది... ఖర్చయిన డబ్బుకు శంకరం దిగులాందినా, భార్య బ్రతికినందు కెంతో సంతోషించాడు; బ్రతికివుంటే బలుసాకు కూర తినవచ్చుననే తలంపుకొచ్చా డతను.

భార్యను, హాస్పటలునుంచి విడుదల చేస్తూ డబ్బెర్నూపాయల బిల్లు, శంకరం చేతిలో పెట్టాడు డాక్టరు.

మరి పది, పదిహేను రోజుల్లో యివ్వ గలనన్నాడు శంకరం!

‘వైద్యం చేయించుకోటానికి డబ్బు

రిజిస్ట్రు నెం. 1905

Dusehra Special Bumper

కంఠ: "Republic"

గొప్ప బహుమతులు మీరు ఒక బహుమతి తప్పక గెలువండి! అన్నియు గ్యారంటీ బహుమతులు :-

ప్రతి ఆల్ కరెక్టుకు

రు. 4000/-

ప్రతి మొదటి రెండు వరుసలు కరెక్టుకు

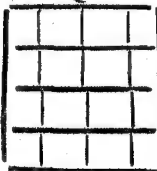
„ 1000/-

ప్రతి మొదటి ఒక వరుస కరెక్టుకు

„ 100/-

ప్రతి మొదటి రెండు నెంబర్లు కరెక్టుకు

„ 20/-

గత పోటీ ఫలితం

20	10	7	18
5	15	18	12
17	11	6	16
8	14	19	9

మొత్తము 50

1 నుండి 16 వరకు గల అంకెలను యీ కళ్ళలో నిలుపుగా, అడ్డముగా, అయిమూలగా యెటు కూడినా 84 వచ్చునట్లు వేయాలి. ఒక అంక ఒకేమారు వాడాలి.

ఆఖరు పోస్టింగ్ తేదీ 22-10-53 ఫలితములు : 31-10-53

ఒక ఎంట్రికి ప్రవేశదునుము : రు. 1/- 4 ఎంట్రిలకు రు. 3/-

18 ఎంట్రిల పెట్టుకు రు. 10.

రూల్సు: పై రేటుప్రకారం ఫీజు పంపుచూ, తెల్ల కొగిత ముపై యెన్ని యెంట్రిలైనా పంపవచ్చును. ఎంట్రిల వెంట మని యార్డరు రకీదుగాని, పోస్టల్ ఆర్డరుగాని, బ్యాంకి డ్రాఫ్టుగాని, జరిపర్చవలెను. “మిరల్” లోని ఒక గొప్ప బ్యాంకిలో డిపాజిటు చేయబడిన సీల్లు సాల్యూషనుతో సరిపోలిననే, సాల్యూషనుగాని లేక వరుసలుగాని క్రమముగా ఉన్నది తెలిసికొనవలెను. సాల్యూ షనులో ఇంగ్లీషు అంకలే వాడండి. ఉత్తరాలు ఇంగ్లీషులోనే వ్రాయాలి. ఫలితములు త్వరగా తెలుసుకొనవలెనన్న, స్వంత అడ్డనుగల స్థాంపు కవరు ఎంట్రిలతో కూడా పంపండి. మేనేజరు తీర్మానము ఆఖరు, చట్టబద్ధమైనది. మీ ఎంట్రిలు ఫీజుతో పంపవలసిన అడ్డను.

LIBERTY CONCERNS Regd., (A M), P. B. 86, Sadar, MEERUT (U P)

దొరికినప్పుడు, నా కివ్వటానికి మీకు దొరకదా?—అని నిష్ఠూరంగా పలికాడు డాక్టరు!

శంకరంకు తల కొట్టేసెట్టయింది... ఏవిధంగా నయినా సరే డబ్బు ప్రయత్నించి, తెచ్చియిద్దామనుకొన్నాడతను. అనేక విధాలుగా ప్రయత్నించాడు శంకరం...

అతడి ప్రయత్నాలన్నీ కృథా అయ్యాయి...

చిట్టచివరకు—తోటి గుమాస్తా శ్రీహితులను సహితం, తనకు డబ్బు రూపాయలు చూసి పెట్టమని, జీతం వచ్చినతర్వాత యిద్దరూ బాటు చేస్తానని చెప్పాడు...

నాకు సహితం 'మాక్కెక్కడ దొరకుతుంది!'—అని పూకుకొన్నాడు... చిట్టచివరకు అలాచించిన మీదట—శంకరంకు భాస్కరం గుర్తొచ్చాడు.

అతిడు మరి చేసేదిలేక సేరుగా భాస్కరం దగ్గరకు వెళ్లాడు. దిగాలుగా, యింట్లో కూర్చునివున్నాడు భాస్కరం.

'భాస్కరం! ఇప్పుడు నువ్వే నాకు దిక్కు!'—అని కాళ్ళ మీద పడ్డాడు శంకరం!

'ఏమిటిది?'—ఆశ్చర్యపోతూ ప్రశ్నించాడు భాస్కరం.

'నా గౌరవం కాపాడుకోవటానికి... నువ్వే నా కాధారం!'

'అంజే!—

'ఒకప్పుడు... నువ్వు నేవింగ్గులోంచి డబ్బు తీసియివ్వమని అడిగావ్... జ్ఞాపకం వుందా! నేను లేదన్నాను... నీ అవసరాన్ని గుర్తించలేక; అనుభవంవల్ల నాకు తెలుస్తోంది... నన్ను తుమించి—నా కివ్వడు నువ్వు సహాయపడాలి!'—అన్నాడు శంకరం.

'నీమంటలు నా కర్మవలనం లేదు!'—అన్నాడు భాస్కరం.

'నే నిలవజేసిన మొత్తం ఖర్చయిపోయింది. నా భార్య బ్రతికి బయట పడింది. డాక్టరు తన డబ్బు వెంటనే యివ్వాలన్నాడు—నాకు దారియేం తోచడంలేదు'—అని అన్నాడు శంకరం! 'అలాగా!'—అన్నాడు భాస్కరం.

'ఇప్పుడొక డబ్బెరుపాయలు తీసి నా కియ్యి; నాకు జీతం అందటంతోజే ఇచ్చేస్తాను!' అన్నాడు శంకరం.

'నాదగ్గర డబ్బు యొక్కడ వుంది?'—దీనంగా ముఖం పెట్టి అన్నాడు భాస్కరం.

'నేవింగ్గులో నీపేర డబ్బు నిలవలేదా?'

'లేదు'—అన్నాడు దిగాలుగా భాస్కరం!

'ఏమయింది?' ఆశ్చర్యంగా ప్రశ్నించాడు శంకరం.

'ఇంతక్రితమే నానుకొరు వెంకయ్య తీసుకుపోయాడు!'

'అజేమిటి!'

'ఏమిందీ! గత ఆరు మాసాలనుంచి అతని కొల్లో, జమకట్టడం మానేశాను; మళ్ళా నెలలో యిస్తానని జరుపుకొన్నాను... తొంతై రూపాయలవరకూ బాకీ లేలింది. పది రోజులనుంచి వెంకయ్య తెగ తిరగనాగాడు. 'జీతం వచ్చేవరకూ ఆగ

వయ్యా' అన్నాను. 'ఉహూ!—ఈ దినం యివ్వక పోతే—దావా చేయటానికి కోపూరు వెడతానన్నాడు. చేసేదిలేక

నిలవజేసిన డబ్బు యీ దినమే, యంతక్రితమే తెచ్చియిచ్చాను... నే వింగ్గు బ్యాంకులో నా నిలవ మరేముంది?—అన్నాడు కన్నీళ్లు పెట్టుకొని భాస్కరం!

'నీ బ్రతుకూ యీలాగయిందా!'—అని చతికిల బడిపోయాడు శంకరం. ★

ప్రతిదిన మలినములోని క్రిములనుండి మీ ఆరోగ్యమును కాపాడుకొనండి

లైఫ్ బాయ్ యొక్క

రక్షకమైన నురుగుతో!

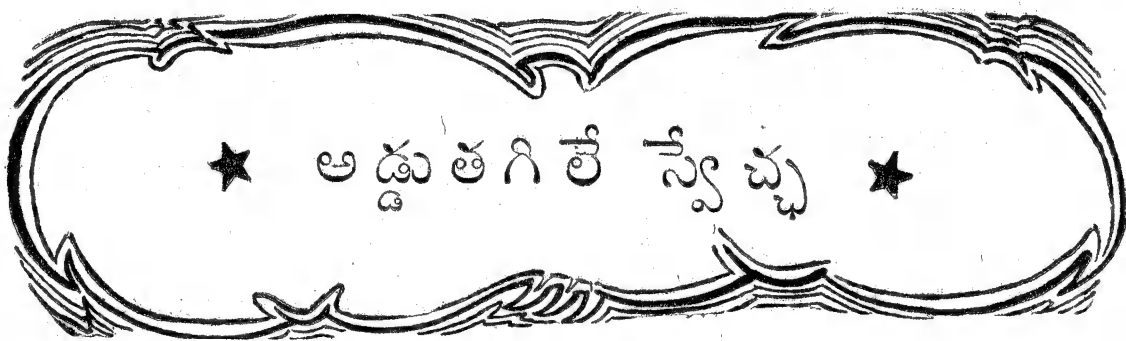
మీరెంత జాగ్రత్తగానున్నప్పటికి మలినములోని క్రిములనుండి ప్రతిదినము అంటురోగమును పొందుటకు అవకాశమున్నది. లైఫ్ బాయ్ సబ్బుతో తరచు స్నానముచేసి మీ ఆరోగ్యమును కాపాడుకొనండి. దాని రక్షకమైన నురుగ మలినములోని క్రిములను తరిమివేసి రోజంతా మిమ్మలను హాయిగానుంచును.

లైఫ్ బాయ్ సబ్బు

ప్రతిదిన క్రిములనుండి ప్రతిదిన రక్షణకు

L. 230-50 TL

ఇది యీనాటి విషయం కాదు. అంటే నూనాయనమ్మ పెళ్ళివాటి దనుకోబోయేరు. అదీకాదు. ఓ నాలుగేళ్ళనాటి విషయం. అప్పటికే నేనూ ఓ విద్యార్థి నే. పల్లెటూరినుండి బి. ఏ. ఆనర్సు పూర్తిచేయడానికి పట్టణంవచ్చిన విద్యార్థిని. అప్పటికే యిప్పటికీ పట్నంలో అద్దె యిల్లు సంపాదించేవాడు, కొత్త చిత్రం విడుదలయిన రోజున టిక్కెట్లు సంపాదించేవాడూ, ఘటికుడే అనిపించుకుంటున్నాడు. పట్టణంలో అద్దెకు ఓ కొంప సంపాదించాలంటే యెన్నో క్రొడెన్సియల్లు వుండాలి. మొట్టమొదట ఆతిను సంసారిఅయి వుండాలి. ఒక రిద్దిరు పిల్లలుంటే అది ఎక్స్ట్రా క్వాలిఫికేషను అవుతుంది. దానికితోడు ముసలాల్లైన రయినావుంటే ప్రీఫరెన్సు దొరుకుతుంది. ఇలాంటి నియమాలను యింటి యజమానులెందుకు పెడతారో అందరి మంచి చెడ్డలేమటో నేను విప్పిచెప్ప నవసరిలేదు. ఇంతకూ నావాదం యేమంటే పెళ్ళాం పిల్లలలో కాపురంచేసేవారు అందరూ బుద్ధిమంతులుకారు. అలాగే బ్రహ్మచారులుగా వుండేవారందరూ లుచ్చారుకారు. అసలు విద్యార్థులను, బ్రహ్మచారులను - అంటే పెళ్ళయినా కాకపోయినా ప్రస్తుతానికి వంటరిగా జీవితం గడిపే యువకులను - (ఇప్పుడు 'బ్రహ్మచారి'అన్న పదం యెక్కువగా యీ అర్థంతోనే వాడబడుతున్నదని నాభావం) - చెడుగా భావించటం పొరపాటంటాను. అందులో ముఖ్యంగా తలలు సరసినవారు కాలేజీవిద్యార్థులంటే ఎందుకో యోగిరిపడతారు. కాలేజీ స్టూడెంటుగానే వాడికి "పోకిరిగాడు"అన్న తేలిక తగిలించి వదిలిపెడతారు. నేనెవరిపైకి దండయాత్రను బయలుదేరటంలేదు. కేవలం మాటవరసకు చెప్పకొస్తున్నాను.

పట్టణం వచ్చిరావడంతో మూడునెల్లు మాకుటుంబంతో నన్ని హితసంబంధంవున్న ఓ పెద్దమనిషి యింటిలో మకాం వేశాను. హోటల్లో వుంటూ చదువుకోడం కానివని. ఇక హాష్టలులో వుండాలి. అప్పటికే ఇప్పటికీ హాష్టలవిషయంలో నా అభిప్రాయం

వేరు. నాకెందుకో హాష్టల్లో వుంటే వచ్చే లాభం, మంచికంటే, చెడుగూ, నష్టమే అధికంగానే వుంటుందనిపిస్తుంది. అయినా అజేబో తేల్చుకోడానికి నేను హాష్టలు జీవితంగడపలేదు. ఇప్పటికీ నాలనుమానం అభిప్రాయం అలాగే వుంది. మూడు నెల్లు ఆ పెద్దమనిషియింటిలోవుండి పట్టణ పరిస్థితులను, ఆయన సహచర్యంతో పట్టణంలో యేయే విషయాలలో జాగ్రత్తగా వుండాలి, యేయే ప్రజేశాలలో యేవిధంగా మెలగాలో, యేయే అవసరాలకి యొక్కడి కళ్యాణలో యత్యాదివిషయాలను గ్రహించుకున్నాను. ఇక అధికంగా ఆయనయింటిలో వుంటూ అతన్ని బాక్సు చేయడల్నకోలేదు. 'ఏదయినా' ఓగది అద్దె కిప్పించమని చెప్పాను.

బొమ్మిరెడ్డి

అతడిన్నే హితుడియింటిలో భారీవుంటే ఇళ్ళాంచూడానికి. వుండేవాడిని నేనొక్కడినేకాబట్టి ఆ చిన్న గది, దానినంటుకొనే వున్న అంతకంటే చిన్న నయనవంటయిల్లా నాకు మస్తు మస్తు. ఇంటి అద్దె పదిహేనయినా చప్పన పొప్పనవున్నాను. అప్పటికన్నడే చప్పననే ఓ ఎర్రకొగిరిమూ, పచ్చకొగిరిమూ జతచేసి యిచ్చాను అద్యాస్సుగా. గదితాళం చేసి నాచేతి కొచ్చింది.

మరునాడు నా బస అద్దెయింటికి మార్చడానికి సిద్దమై కూర్చున్నాను. ఇంతలో యింటి యజమాని ఆత్రంగా వచ్చాడు. వచ్చిన సంగతి బయటపెట్టాడు. పక్కింటి వాటాదారు నా విషయంలో అభ్యంతరం చెప్పాడు. భార్యాపిల్లలలో కాపురం చేస్తున్న అతనికి పక్కగా నాలాంటి వంటరిగాడు, అందులో విద్యార్థి - బ్రహ్మచారి - వుండటం తేమమూ, శ్రేయస్కరమూకొడట. నేనతనియింటి పక్కన వుండటం అతనికి సుతారమూ యిచ్చలేదు. అలా కేదయినా జరిగితే తాను తప్పనిసరిగా యిల్లు మార్చవలసి వస్తుందని గట్టిగా మరిమరి చెప్పాడు. ఇంతకూ నన్ను సుంద

రావుగారు సిఫారసుచేశారు గనుక 'నే'కావాటా యివ్వడానికి నీలులేదబ్బాయ్' అని గట్టిగా చెప్పలేకపోతున్నాడు. నాకు వళ్ళు మండుకొచ్చింది.

"మీరా గదిని అద్దెకివ్వడానికే అలా వుంచారనుకుంటాను" అన్నాను కోపంగా. 'అవును' అని వో పప్పుకుంటున్నట్లు తలదించాడు.

ఆ వొక్క గదిలో యిద్దరు ముగ్గురు పిల్లలు గలవాడి విషయ ముటుంచి కనీసం భార్యాభర్త లిద్దరయినా కాపురం చేయగలరా అని అడుగుదామనుకొన్నాను. కాని అంతలోకే "అలా వుంటున్నవారు యెందరులేరు" అని అతడివ్యగల జవాబు కొరడా దెబ్బలా స్ఫురించింది. ప్లేటు మార్చి అన్నాను" చూడండి అంత యిరుకుగదిలో హోటల్లో కుడిచి అరుగుచైన ముడుచుకునే నాలాంటివా డెవడైనా వుండగలడేమో కాని వంటా గింటా పెట్టుకొనే పెళ్ళాం పిల్లలు కలవాడెవడూ వుండలేదు. స్నానాని కయినా వంటింటిలో వున్న ఆ చిన్న మోరీతప్ప వేరు ఏర్పాటు లేదాదే. ఆడాల్లెలా వుంటారండీ! ముగాళ్ళంటే ఏ పంపు కిందో, భావిదిగో చేయగలరనుకోండి. పోనీ ఆదలా వుంచి యిన్ని అభ్యంతరాలు చెప్పే ఆ పెద్దమనిషి నే దాన్ని కూడా తన నాటాలో కలపుకోమంటే యే చేచి లేదుగా! ఆ మూసిన తలుపేనా అస్తం. దాన్ని తెరిస్తే తీరిపోతుంది. పాపం రెండు గదుల్లో సతమత మాతున్నట్లుంది." అని.

ఇంతలో సుందరావుగారు కల్పించుకొని నా బుద్ధి గుణవిశేషాలగురించి అరగంటచెప్పాడు. చివరికి న్నే హితుడన్నదనువుతో "ఏంటయ్యా నా మాటకైనా విలువలేదా, మావాడెంత బుద్ధిమంతుడు కాండో, యింట్లో యిద్దరు ఆడపిల్లలున్నా, మూడో నెల్లనుంచి వుంచుకుంటున్నా ననుకొంటావ్" అన్నాడు.

నాతోటి కిరాయిదారు నా విషయంలో అభ్యంతరం తెలియచేశాడని తెలిసిన నాటి నుండి అతినంటే నా మనస్సులో జానపన్న బయలుదేరింది. నీటికి మాటికి అతనితో పేచీపడి యేడిపించాలనుకున్నాను. అయితే

నా ప్రవర్తన విషయంలో యిల్లుగల్లాయ నకు హామీగా వున్న సుందరావుగారి మాట దక్కించే బాధ్యత నాపైవుంది కనుక అలా చేయలేకపోయాను.

కాని గిరిధరరావుమీది నాకని యెలా తీర్పుకోవాలా అన్న అలోచనమాత్రం మానలేదు. ఆయన నన్ను ఓవిచిత్రమైన జంతువును చూచినట్లు అనుమానంతో భయంతో చూస్తూవుంటాడు.

నేనంటే ఆయనకు యెలాగూ గిట్టదాయెను. నేను ఆయనపొరుగున వుండడం కంటకప్రాయంగా వుండాయె. ఇక నన్ను సాధించడం మొదలెట్టాడు. నాకు భావి దగ్గర వుండేపనిల్లా పొద్దున ఓ పదినిమిషాల వరకే. అది స్నానంకోసం. నేను స్నానానికి బయలుదేరేవేళకు అతడేదో పని కల్పించుకొన్నట్లు డక్కడ. భావిచుట్టూ యింటిలో వున్న బిందెలా, బాల్బీలు తెచ్చి పెడతాడు. పదినిమిషాల కోచేదీ తీస్తాడు. లేదా, వున్న యిద్దరిపిల్లల్ని అక్కడ కూర్చోబెట్టి స్నానం చేయిస్తూ వుంటాడు. ఎలాగయితే నేమి నన్ను తొమ్మిదింటివరకూ నూతిదగ్గరకు రానివ్వకుండా వుంచేందుకు చేయవలసిన ప్రయత్నాలన్నీ చేస్తాడు. తొమ్మిదింటికల్లా నేను బస్సు చిక్కించుకోవాలని అతనికి బాగా తెలుసు.

ఒకటి రెండుసార్లు చొరవ చేసుకొని నూతి దగ్గరనుండి తప్పకోమని అడిగాను.

అప్పటినుండి ఓ కొత్త పంథా అనుసరించాడు. బావిదగ్గర కూర్చుంటున్నప్పుడు అతనికి బదులు ఆయన శ్రమతీతే అక్కడ వుండేది. భావిచుట్టూ అంటు గిన్నెలుంచి తోమడం మొదలెట్టేది. సరిగ్గా అక్కడే కూర్చుని అంటు తోమకుంటే అరగంటలో అవుతుంది. కాని అలా చేస్తేనా! గిన్నెలు భావిదగ్గర, అమ్మగారు వంటింటిలో. పది నిమిషాల కోసారి వచ్చి అవసర మున్న పాత్రను రుద్ది కడుక్కొని తీసుకెళుతుంది. ఆపశాంకం అంటు తోమడం పదింటివరకూ సాగుతుంది.

అందువల్ల స్నానమయినా చేయకుండా కాలేజీకి పోవలసి వచ్చేది.

ఎలాగో సర్దుకుపోతున్నాను. అయినా యింటి యజమానితో ఆయనగారు నావిషయంలో నిఘాటంగా మాట్లాడడం నేను సహించలేక పోయాను. నా యింటిముందు వూడ్చి వార్చకపోతే ఆయన జేమి మునిగిందో నాకర్థం కాలేదు. వాకిలి ముందు ముగ్గులేదట. గడపలకు పసుపు కుంకుమలు లేవట. ఇంటిముందు కళా: లేదట. ఆ దరిద్దం ఆయనకు చుట్టుకుంటుందట. ఏంచేయను? నేను బజారులో చీపురు వుచ్చుకొని ఎలా వూడ్చేది?? అయినా సర్దుకుపోవాలిగా!

శలకోరూపాయిన్నరయిచ్చి ఆ పని పని మనిషి చేత చేయించ సాగాను. అయినా యేదో కొత్తరకం నేరం నాపై మోపడం

జరుగుతుంది. కాని నేనుమాత్రం యెదురు తిరగకుండా సరిపెట్టుక పోతున్నాను. గిరిధరరావు నన్నెంత సాధించినా ఓపిక

కోజంతా

ప్రాథమిక

హాయిగా

మధ్యాహ్నమున

నుండేటందుకు...

పడుకోనేటప్పుడు

చల్లగా చేయునటువంటియు, సువాసనతో గూడుకొన్నటువంటియునైన
హిమాలయా
బుక్
పౌడర్లను
వాడండి

రెండు దివ్యమైన **భద్రాసమిక్** బాడ్లు

అన్నివిధ వాతావరణములలో చర్మమును కాపాడేటందుకు

ఇలాంటివి కంపెనీ రిమిజిక్, లండన్ వారి వరపున ఇండియాలో తయారైవుంటున్నది

HBP. 3-X30 TL

మా పాఠకులకు మరొక కొత్త ఆకర్షణ

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

సాహిత్య చరిత్ర

విక్టర్ హ్యూగో

ప్రసిద్ధ నవల అనువాదం

ఫ్రెంచి నవలా రచయిత విక్టర్ హ్యూగో నవలలో ప్రసిద్ధమైన "హంచ్ బాక్ ఆఫ్ నాటర్ డేమ్" (Hunchback of Notre Dame) నవల ఆంధ్రానువాదం 21-10-53 నుంచి మా వారపత్రికలో సీరియల్ గా ప్రచురింపబడ నున్నదని తెలుపుటకు సంతసిస్తున్నాము మా సీరియల్స్ అన్నిటిని పాఠకులు ఆదరించినట్లే ఈ కొత్త సీరియల్ ను కూడా ఆదరించగలరని విశ్వసిస్తున్నాము.

—సంపాదకుడు.

పటాను ఎంతగా రాపాడినా సహించాను. కాని యీ వక్క విషయంలో ఎన్నుకొనేను తమియించుకోలేకపోయాను. పగలు యింటిలో వుండినా కొబ్బటి వాళ్ళియింటిలో రొంతిగోల జరిగినా నాకు పట్టదు. పోనీ వున్నా నాకు పట్టంపులేదు. కాని రాత్రిల్లో పన్నెండింటివరకూ పక్కంటిలో గోలగా వుంటే యిటువాదదు నలా పొరుతుంది?...

గిరిధరరావుకి రేడియో వొకటి వుండేదానికి తోడు గ్రామఫోను. ఆ రేడియో గ్రామఫోనులు రెండూ విడి విరామం లేకుండా వొకట తప్పితే వొకటి రాత్రిం బగటూ వాగుతూనే వుంటాయి. రాత్రి తొమ్మిదింటికి రేడియో పలకడం మొదలెడుతుంది. బల్లమందు పుస్తకంతో కూర్చున్న నేను వార్తలయినా వివరమివ్వనని వెనక్కి కుర్చీలో జీరపడతాను చదువునూని ఖాళీగా. కాని రేడియో అంతటితో ఆగదు.

ప్రపంచంలో వున్న భావలన్నింటిలో దాన్ని వాగిస్తాడు. మనకు తెలియని

భావాలూ సంగీతమో, నాటకమో వినిపిస్తూ వుంటే దానివల్ల వచ్చే ఆనందం యేమిటో గాని, నాకుమాత్రం చికాకే తేటిది. ఇక మద్రాసు నుంచో, మైద్రాబాదు నుంచో తెనుగు సంగీతం వినిపిస్తూ వుంటే కొంత విసుబుద్ధవేసేది. అయినా చదువు పాడవుతుంది కదా అన్న దిగులు.

ఈ విధంగా రోజూ గడుస్తూ వుంటే యెలా ఓపిక వుండగలం. పక్కయింటిలో కాపురమంటూ పక్కవారి స్థితిగతులను ఆలోచించకుండా యెలా భావ్యమేనా! రాత్రి పది దాటిందిగానీ యింట్లో లకు భంగంకలిగించే విధంగా ప్రవర్తించకూడదు అన్న విషయం ఎప్పుడో చదివిన పౌర శాస్త్రంలో ఓమూల నున్నట్లు జ్ఞాపకం. రాత్రిళ్ళు రేడియో వగయిరాలను గోలగా పెట్టకూడదు అన్న నిషేధంకూడా వున్నట్లు జ్ఞాపకం. అయితే నాటి నెందరు పాటిస్తారు. పక్కవారి అవస్థలను యెందరు గుర్తిస్తారు?

సరే పక్కంటి కాపురమేమిటో అనేది తోనే సరిపెట్టుకొని వుంటే బావుండును. బాధ్యమానం రేడియో వినివని విసుగెత్తుతుంటే మోయక గ్రామఫోను లగాయిస్తారు. ఆ రికార్డులు కొత్తవయినా కావు. బి. సి. నాటివిలా వున్నాయి. అయినా యిప్పటి సంగీత పాకడలకూ, పాతకాలపు సంగీత నడికలకూ వున్న తారతమ్యం - దాని వల్ల ప్రజాభిరుచి యెలా మారుతుందో అన్న విషయమైనా తెలుసుకోదానికి వినవచ్చుంటే - ఆ రికార్డులు అసలు వినడానికి కష్టకళోరంగా వుంటాయి.

ఆ రికార్డులు పాతవని చెప్పాను గా. నాటిని ఆ రోజుల్లో కొన్నావే. నాటిని వాయించి నాయించి పూర్తిగా అరగదీశారు. కొన్ని దెబ్బతని పెరుసులు లేచినవి. కొన్ని ఏ కారణం చేతనలో అద్దవకాలుగా మారాయి. అందువల్ల.

"ఫూలో ఫూ కన్ కన్ కనాకన్ తో కటాకట్ చినపూసరి గరాగర" అని వినిపిస్తూ వుంటుంది. "ఫూలో ఫూలో తెలుగు తోటను పూచిన ఫూలో" అన్న పాట. ఇక యెలా వినడం చెప్పండి. నేనయితే నాటి నన్నింటినీ కుప్పగా పేర్చి వాటిమైన ఓ బండ వుంచి "పీసీ నెవర్" అనుకొనేవాడిని. ఇక ఆ గ్రామఫోనునూ ఒక నియమంతో తిరిగేటట్లు లేదు. అందువల్ల రికార్డు ఒక్కొక్కప్పుడు తొందరగా, యింకోకొప్పుడు మెల్లగా తిరుగుతూ వుంటుంది. అందువల్ల వచ్చే ఆనందం నాకు బోధపడలేదు. భహుశా వాళ్ళు ఎప్పుడు ఆనందంగా వుంటారేమో? అంగవల్ల గోజు కొకనాంయినా కొంత విచారించి యేదవకపోలే వాళ్ళు కానందంగాని మబా తిగుతుందని గ్రామఫోను పెట్టుకుంటూ రనుకు నేనాడిని.

ఒకటి గెండునాల్గు గిరిధరరావుగార్తీయీ విషయంలో గట్టిగా చెబుదామనుకున్నా. ఇతరుల విషయాలకు తమ స్వాతంత్ర్యం అడ్డురాకూడదు అని నొక్కి చెప్పాలని అతిని వాకిలి వరకూ నల్లి తిరిగి వచ్చాను. నిషేధంవల్ల పుల్లంఘన, ప్రతిఘటనలో పట్టంపూ, అడ్డుపెట్టడంలో ఘనదురు తిరగడం వుంటాయని మనసుందరం యెరిగిన సత్యమే. అందువల్ల ఆతినితో చెప్పకున్నా భయం వుండదు. నా స్థితిని చూచి నానుభూతి మాపము ప్రేమెచ్చు నా కార్యాలకు భంగం కలిగించే విధానాలను యెక్కువ మోతాదులకు పెంచవచ్చును. అందువల్ల పరిస్థితి ముందటకన్నా అధ్వాన్నముగా మారగలదు కాని చక్కపడదు.

ఈ విషయాన్ని సుందరంపుగా గానీతో చెప్పి చూచాను. నా అభిప్రాయాన్నే

అయిన బగుట పెడుతూ “బాధం వుండదు. ఎలాగో సర్దుకపోవాలి అంతకూ ఆయనతో వేగలేకపోతే నా యింటిలో వచ్చివుండ రాదు” అన్నాడు.

“నా యింటిలో తాగి తండనా లాగు తాగు. అదేకేవా. దెవడంట? పొద్దుప్రమానం అఫీసులో చచ్చి వెకి యింటికొచ్చి ఆ మూత్రం ఆనందిం గా గడపకూడదా! ఆయన గారి పనుల కక్షవచ్చే గోల నాయింటిలో జనుకుతూవుంటే చెప్తుంటే దూది రోవుతో మనంకీ. రేడియో కొనుక్కున్న దెంగు కండీ, విని ఆనందించడానికి కాదు. సంగీతానికి. చెవియొగ్గలేని వ్యక్తిని యే మాత్రం సమ్యక్కూడదని మేక్సియర్ మహా కవి వతి నే అనలేను.” అంటున్నాడు గిరి ధరరావు ఇల్లుగల్లాయనతో నాకు విని పించేలాను.

“నీ స్వాంత్యం తెల్లని ఆనందాన్ని అరి కట్టమని యెవరూ అనటంలేదు మహాశిరూ? కాని వాటిని యితరులకు అనుతగిలే స్థాయి లోకి పెంచకండి అని మాత్రమే నని బాబూ” అని అరనాలనుకున్నాను. కాని ముగ్ధుల పెద్దమనిషి రాయబారం నకువును న్నిప్పుకు అలా చేయటం సభ్యత కాదని పూగుకున్నా.

ఇంటి భామంగు మాటలను కూడా లెక్క చేయలే దతిను.

నా స్థితి అలాగేవుంది. చగువు మూల పడ్డది. వివిధంగా యాయన్ని లాంగ దీయ డనగా అని ఆలోచిస్తున్నా దివారాత్రాలు.

ప్రతి ఆది శనివారాలు పక్కంటిలో తెల్లవారేంతవరకూ గోలగా వుంటుంది. ఆ గొంతుగోజాలు, అతినా అతనితోటి పుణ్య గర్జనలూ కూడి వింగుచేస్తూ వుంటారు. చీల్చాడుతూ వుంటారు. గాన పారీలు. ఇవతలనాడికి నిద్దగులేవు. చగువు ఆలో చినా సాగను. యనుకూపంలో పడ్డ వాడిగా బాధపడదాల్సిందే.

నాళ్ళ చిర్యలు అంతా పం తూ లేకుండా నా కు తూ వుంటాయి. బాతీయ అంతర్జాతీయ విష గూ ల్లో నిగులు అయింట్లు చిర్చిస్తూవుంటారు. మత, సాంఘిక ఆర్థిక విష గూలలో వాదించుకొంటారు. ఉద్దేశకంఠో గొంగుగుహాయే గొంతు కవో నాళ్ళంతి గట్టిగా చిర్చించుకొంటూ వుంటే యివతలినాడికి చివాలనిసినుంది. కాని యీ ప్రశ్నకే సంఘటనలో యేమీ తెలియని మొద్దబ్బాయి అయిపోనే అలా వుంటాటండతాడు. నాళ్ళు చిర్చించే విష యంలో యేమాత్రం ప్రవేశమున్న నాడూ నాళ్ళను మార్చించకపోవడం అలా వుంచి చేతిలోకుపోక పోహయింటే నాళ్ళను ఆప శం గా కాల్చి వేద్దు నే అనుకొంటాడు.

మచ్చుకు వొకటి రెండు నాక్కాలు నాళ్ళ ఉపన్యాసాలలోనివి కోర్ చేస్తాను.

“క్రమత సోజినీదేని తండ్రి మేజరు నాయుకు నిజం కాలేదేని స్థాపించాడు.” ఇంకా నయం. అభ్యుదానాథ చల్లవా ధ్యాయ ఆమె భర్త అని నూత్రీకరించిన వాగు కాదు. ప్రస్తుత ప్రపంచచరిత్రలో నే వీరి తెలివి యిలాంటి యి. గతి చరిత్ర విగ్ధయం యేగా చేస్తానో! మేజరు గోనింద గావు నాయుకు సోజినీదేని తండ్రి కాక భర్త అనే ఆమెతండ్రి అభ్యుదానాథ చల్ల వాధ్యాయ అని తెలిసినవాడు వీరిని ఏమ చేశారో? ఈ అవకతవక మాటలను యేగా సహించగలను. అలాంటివి యింకా ఎన్నో వున్నాయి. వాటిని యిక్కడ పొందుపర చరికన్న మించిన అరచారం యింకొకటి వుండదు.

నాళ్ళలో నాళ్ళు మాట్లాడుకొంటే యే గోలా వుండదు. కాని తానుస్వీకృతలా వాగుతూవుంటే విషకుండా యేగా వుండ గలను. విన్న తగునాత ఆ విషయం గురించి ఆలోచించకుండా వుండడం అసాధ్యం. ఇంకొక మహాశిరూకు సోజినీకి “గీతాం జలి” వ్రాసినందుకు నోబెల్ ప్రైజు లభిం చింది” అంటాడు. నవ్యాలో యేద్యాలో తోచిదు.

ఆలోచించాను. వివిధంగా చేస్తే వీళ్ళు యిలాంటి విష గూలను గొప్పగా మాట్లా డటం మానుతారా అని తలభాసాను. ఏం చేస్తే యీ గోల తప్పకుండా అని మధన పడ్డాను. చివరికి వుపాయం తట్టింది.

ప్రతిక వొకదాన్ని తీసి సవళం మొద లెటాను పెద్దిగా. అంగువల్ల నా చగువుకు భంగం కలుగుతుందన్న విష గూన్ని వాళ్ళు గుర్తించి నెమ్మదిస్తారన్న ఆశతో. ఆశ ఫలించింది. కొంత నెమ్మదించినట్లుంది.

అయిదు నిమిషాలు గడిచింది.

“గొప్పగా మాట్లాడటం”

రచన: “మక్కోసి”

(గాన సభలో) ఒకావిడ: ఏమండీ! ఎప్పుడయినా కళ్ళు మూసుకుని పాట విన్నారా? ఎంత బావుంటుందో?

ప్రక్కానిక: ఏమోనమ్మా! నాకు తెలిసినంత మట్టుకు నోరు మూసుకుని వినడం చాలా బావుంటుంది.

* * *
కాబోయే మామ గారు: ఏమోయి! మా అమ్మాయిని పెళ్ళాడతా నంటున్నావు. బాగానే వుంది. కాని ఆమె కోసం నేను నెలకు ఐదువందల రూ పాయలు ఖర్చు పెడు తున్నాను. నీకు తెలుసా?

కాబోయే అల్లుడు: తెలియ కేమండీ. అందులో నగం ఇస్తే చాలు. అదీ నాజీతమూ కలిపి మేము కాలక్షేపం చేస్తాం.

సి. బి. జగన్నాధరావు, కాకానాసి.

“గొప్పగా మాట్లాడ కూడదు. మనలో చాలామందికి యెంతటి చిన్న విష గూ వ్నియినా పెప్పగా కేకలు వేసుకుంటూ మాట్లాడే గుర్రలాంటిది. అవును అలాంటిది వొక చెకు అలవాటే అవుతుంది. ఇద్దరు ఒక విషయం గురించి చిర్చించు కొంటున్నా వాదిం మకొంటున్నా మూడవనాడికి వినిపించ కూ డదు. మనలో “కోమటిరహస్యం” అన్న సామెత

జమ్మివారి 'లివర్ క్యూర్'

పిల్లల లివర్ & స్లీన్ వ్యాధుల చికిత్సకు, నివారణకు

బ్రాంచి ఆఫీసు & వైద్యశాల
హైదరాబాద్, బకింగ్ హాంపేట పోస్టు
విజయవాడ.

ఫైలెడ్ సునందు మాడాక్తురు గారిని కలుసుకొని సలహాపొందవచ్చును
జమ్మి వెంకటరమణయ్య & సన్స్, H.O. మదరాసు-4
విజయనగరం బ్రాంచి - ఒరుగంటి వారిపేటి.

అద్భుతగిలే స్వేచ్ఛ

పుం. కొండమీద జైత్ర్య దంపతు లేవో వున్న పి. పెద్దమనిషి చక్కవాడితో "ఆ రహస్యం మాట్లాడుకొంటూ వుంటే దిగువన గోల విడుటండి" అని అడిగాడట. "అశ్వే

**మలాశయమును
క్రమపరచండి—
ఉత్సాహంగా
ఉండండి**

మంచి ఆరోగ్యమే సుఖమును కలిగించును—మంచి ఆరోగ్యముయొక్క రహస్యము ఏమంటే, జీర్ణకోశములో విష మాలిన్యములు చేరకుండుటయే. ఈతక మెరయుచు పొంగే ఈనోస్ "ఫ్రూట్ సాల్ట్" యొక్క సౌమ్య విరేచనగుణమువల్ల హానికరమగు మాలిన్యములు విశ్వయముగా తొలగించబడును. ఒక గ్లాసు ఈనోస్ "ఫ్రూట్ సాల్ట్"ను పుచ్చుకొంటే మీ రక్తమును శుభ్రపరచుటలోను మరియు మీకు పూర్తి ఆరోగ్యము సమైక్య కలిగించుటలోను అది సహకరించును.

**ఈనోస్
'ఫ్రూట్ సాల్ట్'**

మిమ్ములను ఆరోగ్యంగా ఉత్సాహంగా ఉంచును
ఈనోస్ గుణము చిరకాలముండుటకుగాను
పీపాలో అమ్మబిరుదు.

"ఈనోస్ మరియు 'ఫ్రూట్ సాల్ట్'"

అను మాటలు రిజిస్టర్డ్ ట్రేడ్ మార్కులు

ENO'S 8184

విమో లేదండీ. అది వాళ్ళ రహస్య సంభాషణ" అన్నట్టే. మనలో అలా మాట్లాడే వాడున్నాడు.

ఇంకొక విషయం చెప్పా వివరించి. ఇది నేను యింగ్లీషులో చదువుకుంటున్నప్పుడు ప్రత్యక్షంగా చూచిన విషయం. లండన్ పీథుల్లో భారతీయు డాక్టర్లు పోతూ వుంటే అతని విషయం ఎవరూ పట్టించుకోరు. కాని యిద్దరు కలిసిపోతూన్నప్పుడు మాత్రం ఆ బాటను పోతూన్న యింగ్లీషు వాళ్ళందరూ తమ తమ పనులనే మరిచి పోయి వారిద్దరివేపు యెగడిగా చూస్తూ వుంటారు. ఆ యిద్దరికి ముందు నూరు గజాల వరకూ, వెనుక వంద గజాలవరకూ వున్న జనం నిలిచి వాళ్ళ నలా ఆశ్చర్యంతో చూస్తూవుంటే మనకే ఆశ్చర్యమవుతుంది. అలాంటి పరిస్థితుల్లో, ఒకటి రెండుసార్లు, యేదయినా అక్సిడెంటు జరిగిందేమోనని అటు యిటు చూచి కాపసి నిర్ధారణచేసుకొని అలాగే నిలుచుని చూచేవాడిని వెర్రిగా. తరువాత తెలిసింది అందుకు సరిఅయిన కారణం మేమిటో. ఇండియన్ల వాళ్ళతో పకళ్ళు మాట్లాడుకునే తీరు వాళ్ళ నలా ఆకర్షించి విభ్రాంతుల్ని చేస్తుంది. అంటే యింగ్లీషు వాళ్ళు గట్టిగా మాట్లాడుకోరు. వారు దానికి అలవాటు పడలేదు. కాబట్టి గట్టిగా మాట్లాడుకోనేవాళ్ళను వారు అంత ఆశ్చర్యంతో చూస్తారు. వాళ్ళు ఒకరి స్వేచ్ఛ యింకొకరి స్వేచ్ఛకు అడ్డు తగలకూడదని సమ్మతారు. ఆ అలవాటు దక్షిణాది వాళ్ళలో చాలా వుంది. వాళ్ళు మాట్లాడుతూ వుంటే డబ్బాలో రాళ్ళు వేసి మోగించినట్లే వుంటుంది. వాళ్ళకు దగ్గరలో వుంటున్నందుకు మనకు కూడా యంతో అంతో ఆదోషం ఆపాదించినట్లుంది." అని "గొడవగా మాట్లాడటం" అన్న వ్యాసాస్పేషల్ కో "ముక్కుపి" వ్రాసినట్లూ, దాన్ని నేను చదువుతున్నట్లూ, నేను యింగ్లండు పోయి చూచిరాకపోయినా క్లాసులో గోల చేస్తున్నప్పుడు మా యింగ్లండ్ రిటర్న్ల తెచ్చరలు చెప్పిన దాన్ని ఆధారం చేసుకొని, పక్కవారి గొడవలను ముంచివేసే కంఠంతో అరిచాను. చదవలేదు. పక్కగదిలో పదినిమిషాలవరకు విషో గుసగుసలు వినిపించాయి. వాకర్లం కాలేదు. తరువాత చదవే చప్పుడు కాకుండా యెవరంతట వారు జారుకున్నారు.

మరునాడు బావిదగ్గర ఖాళీగా వుంది.

ఆసాయంత్రం గిరిధరరావు నన్ను టిఫలహారం కాహ్వానించాడు.

పరోక్షము-సమక్షము

హాజీరావు, హనుమాయమ్మ సేను ఎట్లాగో
అవస్థపడి కలకత్తా మెయిలు అందు
కున్నాము. టి కెట్లు ఎంత ముందుగా
తెప్పించుకొన్నా - మేము బయలుదేరిన
సమయాన్ని బట్టి రైలుఅందుతుందని అనుకో
లేదు. రాత్రిపూట చిన్న చిన్న సేప మలలో
పెద్ద తరగతుల పెట్రెల తిలుపులను తెర
పించేలోపల రైలు కదులుతూ ఉంటుంది
గార్లు చేసిన హంగామాతో మేము ఎట్లాగో
ఎక్కటము జరిగింది రిజర్వు చేసుకోలేక
పోయినా ప్రయాణీకులు హాయిగా కాళ్లు
చాపుకొని నిద్ర పోతున్నారు. చొరవ
చేసుకోలేని మేము ముగ్గురము మాపెట్రెయిది
మార్పున్నాము. ప్రయాణీకుల సౌకర్యాన్ని
కాబోలు దీపము ఆర్కి చేయబడది.

ఒక సేవను దాటినతరువాత - వేణీరావు
నా చేతిమీదటటి “ఆమూలంగా - పైబిరుమిడి
నుంచి వివరముతున్న మాటలను ఆలకించు”
అన్నది.

“క్షుర్యోఽర్హః సంఘసేవచేయనితపవాన్లు
ఉన్నారంటారా? చేతిసంమలతో ఎక్కడ
చూసినావాశేనంటే నమ్మకతారో - లేదో!”

ఆకంఠస్వరము ఆగకముందే రెండుమూడు
గొంతులు పెదగా నవ్వాల్సి.

వాళ్ళో హాకులను గురించి ఏమైనా అంటే ఎన్ని
రోజులయినా చాలా బతుకొండే. మన ము
సంత తలవంచుకొన్నా - వాళ్ళే పలకరించి
మాట కలుపుతారు. నాకు వాళ్ళ మొగుళ్ళను
తలంచుకుంటే విపరీతమైన జాలి కలుగుతూ
ఉంటుంది."

విన్నవాశ్చంతా తన ధోరణికి మెచ్చి
అభినందన పూర్వకముగా నవ్వుతారని
కాబోలు కానేపు అనినటున్నాడు.

“మీకు ఆనందము ఉన్నదో లేదో - నలుగురు ఆటవాళ్లు ఉంటారా - ఒకరితో మాట్లాడుతూఉంటే మరొకరికి కోపము, విద్ధి ఏమగులేకుండా పొగుడుతూ ఉంటేనే వాళ్లు మనుష్యులనుకోండి.”

అతడికి ప్రోత్సహకరముగా ఈసారి
సవులు బాగా వినిపించాయి.

“ఏమిటో - పిల్లల తండ్రులను చూస్తే
నాకు విపరీతమైన జాలి: ఎందుకో! మీకో!
తమాషా సంగతి చెప్తాను వినండి. ఈ
రోజుల్లో మనమడిని ఎక్కువగా కూడా

ఆడవాళ్ళు పొడవు పూసుకుంటున్నారు.
ఈ సంగతి తెలుసునా ?”

ఈసారి సుమారు పదిగొంతులు కలిసి
నవ్వునట్లే నవ్వాము. అప్పుడు పోరావు
ముఖము వెలుతురులో చూడగలిగి తే ఎంత
ఎర్రబడిందో తెలిసేది. మా హనుమాయమ్మకు
నిద్రే సరిపోయింది.

తరువాత మాకు మాటలు సరిగా వినబడలేదు కాని అప్పుడప్పుడు నవ్వులు మాత్రము వినబడుతూ వచ్చాయి. తెల్లవార వచ్చింది. మేములు పేగము రాత్రికంటే కాస్త తగ్గినట్లునిపించింది. రైలు ఆగగానే మేము పట్టెను కాస్త ప్రక్కకు సరిసి కూర్చున్నాము.

అయిదారుగురు గబగబా తోసుకుంటూ
లోపలికి వచ్చారు. మాకు వెనుకగా ఉన్న
బరుదగరగా నిలబడి "ఆయన ఇంకా లేవన

ఇలిందల సరస్వతీదేవి

అటున్నారు. కానీవు నిలబడరావా పోనీ-”
అనుకుంటున్నారు. ఈ సందడికి ఆయన
లేవనే లేచాడు. ఎన్ని రకముల అభినందనా-
నాలో - ఎన్ని పూలహారాలో తెక్కలేదు.
వాళ్ళ అనందోత్సాహంతో ఆయనకు ఊపిరి
సలలుపలేదు. అయినా చిరునవ్వుతో అన్నీ
స్వీకరిస్తున్నాడు. వాళ్ళు స్వేచ్ఛరు కాఫీ
బిస్కట్లు యిచ్చారు. ఆ స్వేషనలో దొరకీ
పత్రికలన్నీ ఆయనకు కొని యిచ్చారు.
ఆయన “వద్దు! నాకెందుకు ఇవన్నీ?”
అంటూనే రైలుదిగి - ప్లాటుఫారముమీద
నిలబడి వాళ్ళ ఫోటో తీసుకున్నగానే పూల
హారాలు జరిగిండువా సురుకొన్నాడు!

ఇంతి హదావడి ఏమిటా అని కను
క్కుంటే ఆయనలు - ఒక సినిమా నటుడట!
ఏలూరు స్టేషను వచ్చేసరికి బండి లేకు
అయిందేమో ఎనిమిదన్నర కావచ్చింది.

అప్పటికి ప్రయాణికులు చాలావరకు
దిగిపోయారు. పైబర్తులమీద ఉన్న వా
రందరూ కిందికి దిగారు.

మేము మాటల సందడిలో రైలు నాలుగు
సేపనులు దాటటము గమనించ నేలేదు.

అంతలో ఒక యువకుడు కూర్చున్న
 స్థలములోనుంచి లేచివచ్చి, మా కెదురుగా

కూర్చుని, ఇంగ్లీషు డైరెక్టు చదవటము మొదలుపెట్టాడు. కొంతసేపటికి గాని అతడు సరిగా చదవటము లేదని మేము కనుక్కోలేకపోయాము. మాలోకి కాస్త చూడటానికి బాగుండేది హనుమాయమ్మ. నాలుగేళ్లు పెద్దదియైనా పాపులముందర నిలబెట్టబడిన బొమ్మలా అలంకరించికొనేది వేరేదావు.

“సమస్తాగ్రమండ్రి అన్నాడా యువ
కును, మావైపు తిరిగి. నేను ఆ సమస్తాగ్రమ
‘ఎవరికా’ అనుకున్నాను. హనుమాయమ్మ
తనకేమోనని సంచేహ మైనావడగు. పేర్ల
రావు అంగుకమన ది.

“సమితికి చాలామంది సభ్యులున్నారా? మీరు ఆర్గనైజరు?” అడిగాడు కుమారం ముత్తా.

ਭਾਗਸਿੰਘ ਯੂਜ਼ਰ

ॐ नमो

కలనూల

అందరు కోరునవి

ఉత్తమమైన పనితనంతో
పూర్తిగా గ్యారంటీగల
కలము.

తయోగు చేయువారు :

గుజరాత్

జులై ౧౯౫౭

లా నూ ర్ థా ల్
లాల్ డీ మాన్స్ బిల్లింగ్సు.

ಪೊಂಬಾಯಿ-2.

కలముల వర్షకులందరి వద్ద,
స్నోర్సులలోను లభించును

పరోక్షము - సమక్షము

అతడు దేనినిగురించి అడుగుతున్నాడో బోయాము. వేణీరావు జవాబిచ్చింది. తెలియక నేనూ మానుమాయమ్మ తల్లి "వెయ్యిమందివరకు సభ్యులున్నారు."

మీ చెంగాలి తలకొప్పుయొక్క

ఆకర్షణను పూర్తిచేయుటకు

చిరకాలము నిలబడు సునాసనతో గూడుకొన్న

కేలిఫార్నియన్ పాపి

రిజిస్టర్డ్ ప్రెడ్ మార్కు తలనూనెను వాడండి

దీనితయూగా
దొరకును!

ఈ తలకొప్పునుగురించి

వవిధరంగా దెబ్బ పడే వందల కర పత్రమునకు (మీ బాషను తెలియజేయుచు) ఆదవర్ లైక్ మెంట్ డిపార్ట్ మెంట్, పోస్ట్ బాక్స్ 822, బొంబాయి 13 వ్రాయండి. ఇతర తలకొప్పులనుగురించి దెబ్బ కరపత్రము లకు ఇకముందువచ్చు ప్రకటనలను చూడండి.

మరియొక
దివ్యమైన
ఇలెమెంటరీ
పరకు

బాంబాయి కంపెనీ లిమిటెడ్, లండన్ లోని కలెక్షన్ బొంబాయిలో తయారైంది.

GPH. 12-X30 TL

బిల్లిదండ్రు కార్యనిర్వాహకవర్గసభ్యురాండు. నేను కార్యదర్శినిని."

అతడు అందుకు తన సంతోషాన్ని తెలుపుతూ ఆ సమితిని పొద్దు, నియమావళి ఇమ్మని అడిగాడు. ప్రస్తుతము అవి తనదగ్గర లేవని చెప్పతూ - అనాధ కరణాలయము, హిందీ క్లాసులు, వయోజన పాఠశాల, చేతిపనులు, బాలలతల వైద్యశాల ఏకధాటిగా నడుప బడుతున్నాయని వేణీరావు అనర్గళముగా చెప్పేసింది. అతడు వాటివివరాలను ఫోటోలను యిమ్మంటున్నాడు. ఆ మే నెల్లి పంపుతానన్నది. తన చిరునామా తెలపటానికి అతడు ఒక కార్డు ఇచ్చాడు. ప్రసన్న వదనముతో వేణీరావు అందుకొని తన సంచీలో పెట్టుకొన్నది.

"ఇప్పుడు స్త్రీలలో కూడా త్యాగ మూర్తులు ఉద్భవిస్తున్నారు. సమాజ సేవకు రాండ్రంటే నాకెంతో గౌరవము. మీకు ఎంతసామర్థ్యము లేకపోతే మీ యిళ్లతో పాటు సంఘాన్ని దిద్దగలుగుతారు! ఒక్కొక్క ఊళ్లో ఎంత సోషల్ సర్వీసు చేస్తున్నారంటారు స్త్రీలు? ప్రతికొత్త యంత్రములా నడుపబడుతున్నది. నావిచారమంతా బిల్లిదానికి - ఏమిటంటే - మన సంఘము ఉన్నదే - అది స్త్రీ మూర్తి విలువలను ఇంకా గ్రహించలేకపోతున్నది. మిమ్మల్ని కలుసుకునే భాగ్యము నాకు కలిగినందుకు చాలా సంతోషము. సమస్కారము. వెళ్లివస్తాను" అంటూ అతడు రైలుదిగి వెళ్లిపోయాడు.

రైలు కదిలేవరకు విగ్రహించుకొని - ఈ నాటకమంతా ఏమిటంటే - వేణీరావు తన పెట్టెకు అంటించిన "మహిళాసమితి" అనే కాగితము చూపించింది. అప్పటికే నాకు అర్థము కాకపోయింది.

"ఈ కార్డు చూడు. అత డొక పత్రికా విలేఖరట!" అంటూ ఒక కార్డు నా చేతికిచ్చింది. "రాత్రంతా మాట్లాడిన ఆగ్రంథం విన్నావుకదా. ఆ మాత్రము కంతస్వరము గుర్తించలేవా?" అన్నది వేణీరావు నా ముఖము చూస్తూ. నేను తెల్లబోయాను.

ఆమె వాక్యము వ్రాస్తే చెయ్యక ముందే మేము దిగివలసిన స్టేషను వచ్చింది. దిగిన తరువాత నేను అతిడిని గురించే ఆలోచిస్తున్నాను - 'ఆ నలుదిక్కి సన్యాసము చేసిన వాళ్ళలో ఈ విలేఖరి కూడా ఉన్నాడా - లేక గుంపులో ఎక్కడైనా ఉన్నాడా? విలేఖరి కనుక తప్పుకుండా ఎక్కడో ఉండే ఉంటాడు' అని సమాధానపడ్డాను. అంతలో వేణీరావు కూలివాడికి పెట్టెను తీసుకొని రమ్మని చెప్పతూ "అత డెంత పత్రికా విలేఖరో నేనంత సంఘ సేవకు రాలిని!" అని పెట్టెకు అంటించిన చీటీ కాస్తా లాగిపారేసింది.

విజ్ఞానవిధులు

"డాక్టర్"

(ప్రకృతి సత్యమే. వర్తలమార్గపు ఆవేగము వస్తువుయొక్క ద్రవ్యరాశిని వేగముచేత, తరవాత (తిరిగే వర్తలమార్గపు) వ్యాసార్థము చేతా గుణించిన వచ్చును. తిరిగే ఆ మనిషికి గల వర్తలమార్గపు ఆవేగము

‘ద్ర’ X ‘వే’ X ‘ర’

అనుకుందాము. ఈలబ్ధము స్థిరముగా ఉండు సంతే అర్థ మిది: “తిరుగు మీన్నప్పుడు ఆ వస్తువు వ్యాసార్థము (‘ర’) మారితే వేగము కూడా మారి మొత్తపు ద్ర X వే X ర అన్న వర్తలమార్గ ఆవేగము మొదట వున్నంతే ఉండుతుంది” అని. అందువల్లనే పై సర్క్యుసు మనిషి చేతులు ముడుచుకుంటే ‘ర’ తగ్గి, మొత్తపు ‘ద్ర X వే X ర’ మారకుండా ఉండాలి గనక వేగము ఎక్కువైంది.

ఇప్పుడు తిరుగుతున్న మనిషి చాచిన తన చేతులలోని గుండ్లను గిరగిరా తిరుగుతూనే క్రిందికి జారవిడిచా డనుకుందాము

152. గ్రహములు తమ చుట్టూ తాము తిరుగుటకు కారణము

వివరించమని రాజమండ్రినించి శీలా నూర్య నారాయణగారు అడుగుతున్నారు.

సర్క్యుసులలో ఫీట్లు చేసేవారు పశ్చిమో మూత్రము ఒక గొలుసునో, త్రాసునో కరుచుకొని గిరగిర తిరగడము మీరు చూచి వుంటారు. వారు గిర్రున తిరుగుతూ చేతులనూ కాళ్ళనూ అడ్డము చాచినప్పుడు వారి

వేగము తగ్గుతుంది. అలాగ మెల్లిగా తిరుగుతూ చేతులూ కాళ్ళూ కరిరానికి దగ్గరగా ముడిచేస్తే మళ్ళీ వారి వేగము ఎక్కువౌతుంది. తిరిగే వస్తువు ములుచుకుంటే వేగము ఎక్కువ, చాచుకుంటే తక్కువ అవడానికి కారణము “విడిగానున్న ఒక వస్తువుయొక్క వర్తలమార్గపు ఆ వేగము మారదు, స్థిరముగానే వుండును” అన్న

ఆ గుళు నిటాగా కిందపడవు. తిరుగుతున్న గొడుగు ఊదల కొసలనించి వాచచినుకుల్లాగ, వాలుగా పడతాయి. అంటే అవి వర్తల మార్గ ఆ వేగమును కొంత మారించుకుని పోతున్నాయన్న మాట.

(ప్రభూతకాలములో నూర్యుని పక్కనుంచి దూసుకుపోయిన నక్షత్రపు ఆకర్షణ వల్ల నూర్యగోళపు వాయువులు కొమ్ము

ఆకారములో ఆ నక్షత్రమువైపు పోగుపడి, ఆ నక్షత్రము చాటి పోయిన తర్వాత మెల్లిగా ద్రవీభవించి ఘనీభవించి గ్రహాలైనవని జీన్సు వైజ్ఞానికుని ఊహ. ఇంకొక నక్షత్రపు ఆకర్షణ సహాయముచేకనే నూర్య మండల వాయువులు గ్రహంగా విర్పడగలవనే ఇటీవలి వాద మింకొకటికూడా కలదు. విడి నిజమైనా, గ్రహముల ద్రవ్యరాశి నూర్యుడినుంచే వచ్చినదన్నమాట నిజము. నూర్యుడికి (తన చుట్టూ తాను తిరిగే) వర్తల మార్గ ఆవేగము ఉన్నది. నూర్యుడి నుంచి విడిపోయిన గ్రహగోళాలకి కూడా ఆ రకపు ఆ వేగము సంక్రమించడమువల్ల ఆ గోళాలు కూడా తమచుట్టూ తాము గిరగిర తిరుగుతున్నాయి.

మరియొక చిత్రము. గ్రహములే కాదు. గురుడు, శని, భూమి, వరుణ, ఇంద్రగ్రహ లకి ఉపగ్రహాలున్నాయి, ఇవీ తిరుగుతున్నాయి తమచుట్టూ తాము. గ్రహముల ఆ వేగములో కొంత వాటికి సంక్రమించినది. అందువల్లనే అవికూడా తమచుట్టూ తాము తిరుగున్నాయి. ★

రత్నపురుషవేదం

(WITH CALCIUM & GOLD)

సువర్ణము మొదలగు భస్మములు చేర్చబడివి నిక్కాక, నిస్సత్తవ, ఇక్లపట్లగు, అతిమూత్రము అత్యుష్ణము, గుండెదడ, కాళ్లతివులు మొదలగు సమస్త మేహములుహరించి ఐలమును, కాంతిని, నరముల పలుత్వము. అపరిమిత ధాతువుష్టి నిచ్చును. అనేక యోగ్యతాప్రమాలు గలవు.

20 తు దబ్బి య. 3-12-0 పోనేటి 1-0-0

ఇండియన్ మెడిసన్ హౌస్, లక్ష్మీటాకీసు రోడ్డు విజయవాడ-2.

చిట్టి ప్రశ్నలకు జవాబులు

—చిల్లగింజ అరగదీసినప్పుడు వచ్చే జిగురు నీటికంటే బరువు. కనక నీటితో దానిని కలిపి గిరగిరా తిప్పితే ధూళి-మట్టి-కణాలు ఈ జిగురుతో చేరి కరచుకుని, దాన్ని ఇంకా బరువెక్కించి కిందకి దింపేస్తూ తాముకూడా దిగిపోతాయి.

—మానవునికి కోపము కలుగుటకు ముఖ్య కారణము స్వార్థము, అహంకారమును. ఇంకొకరికి నష్టము చేసేవారిపైన కోపించే వారు తక్కువ. కోపము వచ్చినప్పుడు కళ్ళెర్ర బడడము, దివడలు దగ్గరగా చేరుకోవడము, గొంతు బిగ్గరగా వినబడడము, గుండె త్వరగా కొట్టుకోవడము జరుగుతాయి. హాయిగా నడిచిపోయే జీవితంలో కోపము అక్కరలేని ఉద్రేకాన్ని తెచ్చిపెడుతుంది. ఇది మంచిది కాదని పేరే చెప్పాలా క్రిరామ మూర్తిగారూ?

సకల దంత వ్యాధులకు

**కోతిమార్కు
నల్ల పండ్లపాడి**

**ప్రతిబోధ
దొంగును.**

నోగి లండన్ కో

81 బైనాబజార్ రోడ్, మద్రాసు-1

నారసింహ లేహ్యము

బంగారు చేర్చబడినది. మేహము, నిక్క, నిన్నెత్తువ, శుక్లశవమును హరించి బలమును, కాంతిని, పీర్వ్యుత్తిని కలిగించు వరప్రసాదము—

20 తుల్య ద్రవ్యము. 3-4-0 పోస్టేజీ 15 అ.
పి. సి. వి. డ్రిక్ ఓపెన్. "ఆయుర్వేద సమాజం"
పేరిచేసి- నెల్లూరు జిల్లా.

—అవును. కళ్ళ మనకలు కమ్మినప్పుడు రంగులు రంగులు కనబడతాయి. కంటికి మనక కప్పిన 'పూర' అంతటా ఒకే దశ సరి ఉండదు. కనక గాఢపట్లకములో నుంచి ప్రసరించిన వెల్లురులాగ, ఈ పూరలో నుంచి ప్రసరించి కంటిలో చేరే వెల్లురు, ఈ పూరలో రంగులుగా విడిపోతుంది. అందు చేతనే మనక కమ్మలకు రంగులు కనిపిస్తాయి.

—చీకటి అనగానే కటికి చీకటి కాదు గదా? తలుపులన్నీ బిడాయించి ఏపాటి వెల్లురు రాకుండా చేసిన గదిలో పిల్లి కూడా ఏమీ చూడలేదు. పిల్లికంటికి వెనక నైపున, వెలుతురు పడితే మెరిసే పూర వుంటుంది. ఈ పూర రాత్రిపూట వస్తువుల నుంచి వచ్చే కొంచెపు వెల్లురుకే మెరుస్తుంది. ఆ మెరుపువల్లనే వస్తువులు కనపడతాయి పిల్లికి. పగటిపూట తీక్షణమైన వెల్లురువడి ఈ పూర మిరుమిట్లు కమ్మించుకుండా ఉండడానికి పిల్లి తన కంటిపోవలను సన్నము చేసేసుకుంటుంది.

—నక్షత్రాలన్నీ మన భూమికి ఒకే దూరంలో లేవు.

—కొన్నరు అనగా కరీరములో ఒక అవయవము లోపల్నించి అక్కరలేని అతి పెరుగుడు బయల్పడడము. ఇది ముక్కు, చెయ్యి, వంటి అవయవానికి కాక నెత్తురు లోని తెల్లకణాలకి గూడా కలగవచ్చును.

—వేళ్లు వందకుండా చాలాసేపు వుంచి నప్పుడు సంధులకడ ఎముకలు ఒకేచోట వుండిపోతాయి. వేలు విరిచినప్పుడు ఒక యెముక ఇంకొక దానిని రాసుకుంటూ జరిగి గాడిలో పడుతుంది. ఇలా పడినప్పుడే చచ్చడవుతుంది. తిరగగలిగినంతమేరా తిరగకుండా చాలాసేపుండిపోతే సంధులదగ్గరి నరాలకి వచ్చే బండతనమే నొప్పి. విరవగానే ఆ నొప్పి పోతుంది.

—వేక్ బుడన్ మెగారికి (రాయ పట్నం): మీరు భూమి రోజుకు 25000 మైళ్ళు మాత్రమే నూర్చుని చుట్టూ తిరగడములో జరుగుతోందనుకుంటున్నారు. కాదు. భూమి తనచుట్టూ తాను తిరిగే వేగమిది. ఇదికాక నూర్చునిచుట్టూ తిరిగే వేగము వేరే వుంది. బొంగరము తన చుట్టూ తాను తిరుగుతూనే గిరులలో జరుగుతూ తిరగడము చూచివుంటారు. అలాగే భూమి తనచుట్టూ తిరుగుకుంటూ, నెకనుకి నుమారు 19 మైళ్ళ వేగముతో నూర్చుని చుట్టూ తిరుగుతోంది. తనచుట్టూ తాను భూమి తిరిగే వేగము నిమిషానికి నుమారు 17 మైళ్ళ మాత్రమే.

—నిమ్మరసములో నుండమైన సిట్రిక్ ద్రావకము ఉండును. ఈ ద్రావకము

లో హోలతో రసాయనిక సంయోగము చెంది సిట్రిటేటులను తయారుచేయును. ఈ ఉప్పు రంగు లోహాలరంగుకిభిన్నము. కనక అలూల మినమూ, వెండి పాత్రలు నిమ్మరసము పడ్డచోట మచ్చలు పడును.

—భాస్వరము అనే ధాతువు కలిసిన పదార్థాలు వెలుగును జీర్ణించుకుని చీకటిలో మెరుస్తాయి. నిలకడగా ఉండిపోయిన ఉప్పుచీటి నీరు మెరవడానికి ఆ నీటిలో భాస్వరముకల భస్మాలు చేరడమే కారణము.

—గ్రహణమంటే నూర్యుడికి భూమికి నడుమ చంద్రుడు వస్తే ఆ చంద్రుడి నీడ భూగోళముమీద పడడము. ప్రతి అమావాస్యనాడు భూమికి నూర్యచంద్రులు ఒక పేపునే ఉంటారు గాని చంద్రుడి నీడ (భూమి) నేలమీదగాని భూమికి అంటి వున్న సముద్రాలమీదగాని పడదు. మరి అలాంటప్పుడు గ్రహణమంటే ఏమిటి? చంద్రగోళము మీద పడే నూర్యుని వెల్లురు వల్ల ఆ గోళము వెనక ఉండే నీడ అనంతా కాళంలో తిరుగుతునే వుంటుంది. ఆ నీడ భూమిమీద పడితేనే నూర్యగ్రహణము కలిగిందంటాము. కనక మీ అభిప్రాయమే రైటు పిరార్లడిగారూ.

—మిడుగన్నది మేఘములోని విద్యుత్తు భూమిమీద ఎత్తైన కొండల చేరిన వ్యతిరేక విద్యుదావేశముతో కలుసుకోవడమే. కల్లు దాలమీద ఎత్తుగా అమర్చిన రాగి చెయ్యి ఈ కలయికను సులువుగా, నిరాపదాకరముగా చేసేస్తుంది. చెట్టుగాని ఈ పని చేస్తే కర విద్యుద్వాహకము కాకపోవడము వల్ల విద్యున్ని రోధానికి కాల్చిపోతుంది. పై రాగిచేయి దశ సరి బద్దీవల్ల భూమిలో పాతిన గొట్టానికి కలపబడి, మేఘాల విద్యుత్తుని జాయిగా దింపేస్తుంది.

ఏడియో ఏరియర్ మాత్రమే కాదు, ఇంటి ఆవరణలోని చెట్లకీ ఇంటికి కట్టిన తీగలు కూడా మబ్బుల రోజులలో అపాయకరము కాగలవు. అందుకే, మెరుస్తూన్నప్పుడు ఏరియల్ కి రేడియో నెట్టుకీ సంబంధము తెలిపి, ఏరియల్ కి భూమికి సంబంధము కలుపుతారు. ప్రమాదము వస్తే మేఘాల విద్యుత్తు నెట్టుని ధ్వంసం చేయ్యరు.

—నూర్యుని వెల్లురు చంద్రునిపైబడి ప్రతిఫలించి 'హెన్సెల్' అయినట్లే, భూమి మీద పడి ప్రతిఫలించినది 'భూమి కాంతి'గా ప్రసరిస్తుంది. ఈ కాంతియే శుక్లపాద్యుని చంద్రుడిమీదపడి చంద్ర శేఖనే కాక, బింబాన్నంతటిని మనక మనకగా కనపడేటట్టు చేస్తుందంటారు కాస్త్రజ్ఞులు.

మ త ద్వే షం

వల్లభ నేని

కుల, మత, కాళా
ద్వేషము లతిగా
వేరులు పారిన
పాడు కాలమున
విష్ణుభక్తులే
విందు భోజనము
చేయుచుండి రొక
నుదినం బందున!

... ..

శివమతస్థులను
చెడమడ దిడుతూ
ఆనందిస్తూ
పున్నారంతా!

... ..

పిచ్చా పాటీ
కబుర్ల మధ్యలా
చిక్కాడంటూ
అరచా డొకడూ!

... ..

ఎవడెవ డంటూ
యెగదిగ జూస్తూ
విందు గుడుస్తూ
సందడి జేసిరి!

చిక్కేడోయీ
చిక్కేడూ - అరి
లింగన్నిడుగో
నొక్కేసేస్తాన్!

... ..

జాలిదలంచక
జాగొనరించక
నొక్కేసెయమని
భోక్తలు పలికిరి!

... ..

నుగ్గునుగ్గుగా
నుసిజేసేస్తేని
లింగణ్ణంటూ
పొంగే పోయెను!

... ..

ఉత్తమకార్యం
బాసరించావూ!
శివిగా డొక్కడు
జచ్చిన - గూడా
బలమే మనకని
సంతసించిరి
సర్వవైష్ణవులు!

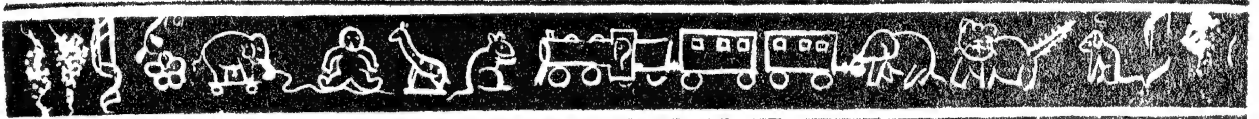
ఇంతకు జరిగిన
దేమంటే - యా
స్వాములు మింగే
భోజనమందున
రాయొక టుండి
వంటికిందనే
చిక్కిందంటా!

... ..

చిక్కిన రాయిని
శివుడంటా డత
గాడూ!—చిక్కిన
శివిగాణ్ణేమో
చంపేసెయమని
సలహా లిచ్చిరి
మిగతా వారలు!
శివు కాస్తా మరి
శిథిలం బయితే
పరమానందం
పొందే రంతా!

... ..

భారత దేశము
నాశమొందుటకు
మతకలహములే
ముఖ్యకారణము.

సంధి-విగ్రహం

కర్నూలు జిల్లా నరసరావుపేట

దండ కాటవెలూ - మహానాటంబగు -
వెటప్పక్కం - ఒకటండేదే.

ఆవటప్పక్కం కావలపైగల
లోకభక్తరములగు
కొక మూకలను
మేఘవర్షుడను వాయసరాజము
కలకాలం పరిపాలించింది.

కొక మూకలూ వాసం చేసే
ఆవటప్పక్కపు సమీపముననే
ఒక గిరికుపారం వుండేదే.

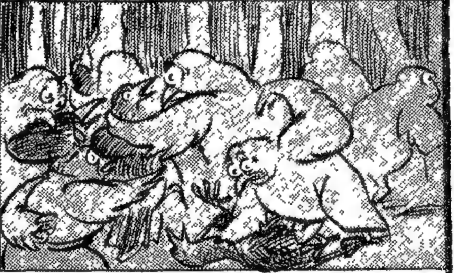
ఆగవ్వారమున నివాసముండెను
ఉపమర్షుడను ఉలూకరాజు.

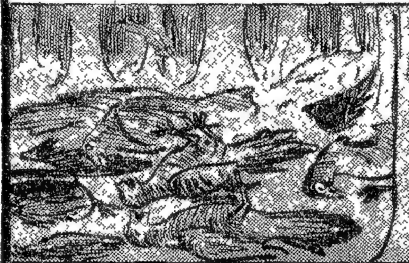
ఉపమర్షుడొక రోజున - మన్ను
మిన్ను కానరాని - కాళరాత్రివేళ
తేచి - విషకలుషిత వృద్ధయుండే
- సేనలన్ని కూరుచుకొని....

వటప్పక్కపు కొమ్మలగల - కాకులన్న
దండేత్తను - అర్ధరాత్రి సమయంలో
ఒడలు మరచి నిద్రించే - కాకులలో
చాలవరకు - ఉలూకముల పోల్చినవి.

ఆనదిరేయిని బోధింపుముగా
చెలరేగిన సంకుల సమరంలో
రెక్కలు విరిగి, ముక్కులు చితికి
కొక మూకలూ నెలగులినవి.

విజయగర్భమున ఉలూకరాజు
సేనలన్నిటినీ వెంటబెట్టుకొని
గగన మార్గమున నెగురుచు
పోయెను

వాయసరాజగు మేఘవర్షుడూ
వేకువజామున తేచిచూడగా
రెక్కలు విరిగిన, ముక్కులు చితికిన
హత వాయసముల వారుణద్వైతం
కాతని కన్నుల కనపించినది.

మృత్యువు వాతను - పడగా మిగిలిన -
వాయసములు తమ - రాజును చేరినవి.

"వచ్చితిరా ఓ మహాత్మహా! - చూచితిరా
విధిబేపరత్నము! - పుణ్య వశమున
మృత్యువు తప్పను -...వెరివేరులకు
దుర్మమమగునొక - దుర్మము నిప్పుడే
ప్రవేశించుదము - పుణ్యర్థులపై కత్తి
గట్టుటకు - అదనుకొనమై ఎదురు
చూచెదము"

(చిరంజీవి యను మంత్రి మోచనచేసి)
"మహాత్మహా! నామనవి వినండి -
ఎక్కడైనా పచ్చిరక్తమును - తెచ్చి
నా మేనుకూ రాయండి. - మోరందే
రుసూ అలసించకా - డుప్పళ్ళెంగ
మును చేరుకొని - అప్రమత్తులై
వెలియండి. - మిగిలిన పని నే
నిర్వర్తించెద, - నిర్విచారముగ
వుండండి"

పంచతంత్రం సంధి-విగ్రహం

కాకులు అన్నీ కొలూహలముగ నాలుగు దిక్కులు తిరిగినవీ; కొన్ని ఎలుకలను కొనివచ్చినవి.

ఎలుకల చంపే పచ్చిరక్తమును మంత్రి మేనుకూ రాచినవి.

చికటి వేళకు చిరంజీవి-ఉల్కాకములు గల గుహ చేరింది-ఆర్థనాధమొనరించింది-చిరంజీవి ఆర్థనాథం-చేవిని బడిన ఉల్కాకములు-వెలికవచ్చి అవసాన స్థలాల గల-వాయునిమును చూచినవి.-ఉపహారములన్నీ చూసి తమ-రాజు సన్నిధిని చేర్చినవి.

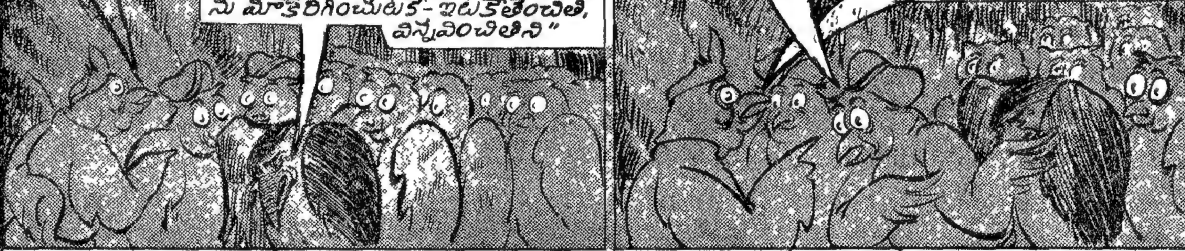

“ఎవరవోయి నేవూ? నీ విలాపమునకేమి కారణము?”

“మేఘవర్షుని ముఖమంత్రిని-చిరంజీవి నా నామధేయము-బలవంతుడగు ఉపమర్షనునితో-మనకు వెరమూ తగిన పని యని-మేఘవర్షునితో చెప్పి చూచితిని-అందులకే నాది” నాకప్రమానం-ఈవార్షను మోకరించుటకే-ఇటుకతోచితే, విన్నవించితిని”

ఉపమర్షనుని మంత్రి-“నామూ మా మనవిని చిత్తగించుడు.-పరజాతిది ఈ కాకము-దరిజోర్చుట పాడి కాదు!”

“పరజాతిది అయిన నేమి? ఉత్తమ గుణములు కలిగి కాకం!-శరణును వారిని సమాదరించుట-బుద్ధి మంతులకు కర్మఫలం-కావున అతిధిని గౌరవించుటకీ”

అది మొదలుగ చిరంజీవి రాజుగారి నెడబాయక కాగుహలో సంచరించి ఎంతలన్ని ప్రదర్శించి అందరినీ మాయచేసి వార్షలన్ని తెలుసుకొనెను

ఉక్కునాటి ఎండవోళ-ఉల్కాకములు నిదురించగ-వారికంట పడ్డకుండా-చిరంజీవి ఎగిరివచ్చి-మేఘవర్షునిలపు చేరి-ఉల్కాకముల హతమార్చగ-ఉపాయమును బోధించెను.

చిరంజీవి బోధలువిని-కాకులన్ని ఉక్కువృద్ధి-మండు కొరికె పట్టెత్తి-ఉల్కాకములు నివసించ-గుహకు అగ్ని రాల్చినవి.

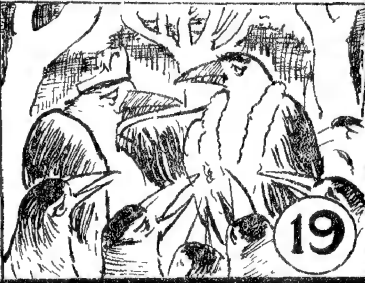
భగను మంటలు చుట్టుముట్టగా నిద్రను మురిగిన గుడ్డగుబ్బలూ ఉక్కుసారి ఉలిక్కి పడినవి.

ఉపమర్షనునితో మంతులు “మహాప్రభూ! మన్నించండి!-చిరంజీవిని చేర్చవలదను-హితవాక్యములను వినకపోతి-ఉల్కాకములమనకంతటికీ-ఆ కృతేభ్యుడ ముప్పు తెచ్చెను!”

ఉపమర్షనుని పరివారం పరివారంగా ఆహూతి అయినది. తమపగ తీర్చిన చిరంజీవిని కాకములన్నీ త్రున్నతించినవి.

అద్దెబోటులో -

ముచ్చటిగా ముగ్గురు

(కుక్క సంగతి సరే సరి!)

ప్రథమ పర్యాయంగా నేను పంటులో ప్రయాణం చేయబోవటం మరి ముగ్గురు మిత్రులతో కలిసి ఏర్పాటైంది. ఆ ముగ్గురు మిత్రులూ, పంటు నడపటం ఎలాగో నాకు చూపిస్తాం పదమన్నారు. ఇంటినుంచి అందరం ఒక్కసారే బయలుదేర లేకపోయాం. అంచేత నేను ముందుగా పడవలరేవుకి పోయి, పంటు నొక దానిని అద్దెకు మాట్లాడి వుంచుతాననీ, అందరూ వచ్చేలోగా కాస్త వొడ్డువెంటనే తిరుగుతూ ప్రాక్టీసు చేసి చూస్తాననీ చెప్పాను.

అదేమి కర్మమో—ఆరోజు ఎంత ప్రయత్నించినా ఒక్క పంటుకూడా అద్దెకి దొరకలేదు. రేవులో వున్న అన్ని పంటులకీ ఆరోజు పనిపడింది. మేము వేసుకొన్న ప్లాను అంతా తలక్రిందులైంది. చేసేది ఏమీ లేక, మిత్రులంతా వచ్చేదాకా, ఒడ్డు మీదనే కూర్చుని, వచ్చే పోయే పడవలని చూస్తున్నాను.

కొద్దిక్షణాలు గడిచాయి. ఇంతలో నదిమీద కొద్దిదూరంలో, అచ్చంగా నాకోటు, నాటోపీ మాదిరివే ధరించిన నాయీడువా డెవడో ఒంటరిగా పంటు నడుపుతూవుండటం నాకంట పడింది. నాకు చాలా ఆశ్చర్యంవేసింది. పైగా వాడికికూడా పంటు నడపటం కొత్త అల్లె వుంది : తికమకపడుతున్నాడు. వాడి

పంటు కాస్తేపు ఎగువకి పోతోంది. మరికొంత సేపు దిగువకి వస్తోంది. ఇంకొంత సేపు వున్న చోటనే వుండి పోయి బాంగరం తిరిగినట్లు గిరగిరా తిరుగుతోంది.

నదికి యిటువైపు అటువైపు వున్న వాళ్ళందరూ కూడా వీడు పంటు నడిపే ధోరణి చూసి విస్తుబోయి ఎక్కడ వున్నవాళ్లు అక్కడే నిలబడి చూస్తున్నారు. నేనూ చూస్తున్నాను.

మరికొన్ని నిమిషాలు గడిచాక మా మిత్రులు ముగ్గురూ నదికి అవతల గట్టుమీద ప్రత్యక్షమైనారు. వాళ్లు కూడా పంటుమీద పట్టెలు కొట్టుతున్న పడుచుకురాణ్ణి చూస్తూవుండిపోయారు. అందులోనూ ఆ కుర్రాడి పీపు వీళ్ళవైపుకి వున్నదేమో—వాడి కోటూ, టోపీ చూసి, వాడే నేనే ననుకొన్నాను. తామింకా వచ్చేలోగా పంటుమీద ప్రాక్టీసు చేస్తూ వుంటానని లోగడ చెప్పానుకదా? అంచేత యిప్పుడు వాళ్ళ కళ్ళ ఎదుట కనిపించేదంతా నాతాలూకు ప్రాక్టీసు కాబోననుకొన్నాను. పంటులాంటి అతి మామూలు వస్తువుతో యింతమందికి వినోదం కల్పిస్తున్నందుకు తమ మిత్రుణ్ణి కాస్తేపు పొగడుకొన్నారు. వాణ్ణి యింకా రెచ్చగొట్టాలన్న వుద్దేశంతో అడ్డదిడ్డమైన కేకలు వేయటం మొదలుపెట్టారు.

వాళ్లు ఎక్కడ పొరపాటు పడ్డారో నాకు

మూలం :

జెరోమ్ కె. జెరోమ్

అనువాదం :

విశ్వాత్మల నరసింహమూర్తి

మొదట్లో అర్థంకాలేదు. అపరిచితుణ్ణి పట్టుకొని వాళ్లు ఆవరణని వేళాకోళం చేస్తున్నందుకు నాలో నేను కొంచెం నొచ్చుకొన్నాను కూడాను. వాళ్లని గట్టిగా కేకేసి ఆమాట చెప్పేద్దామనుకొంటూవుండగా, వాళ్లు పడ్డ పొరపాటు నాకు అర్థమైంది. ఈ నాటకం యిలా కాస్తేపు సాగనిద్దామని, ఒక చెట్టుచాటుకి పోయి దాక్కున్నాను.

అంతా చూస్తున్నాను. మా వెర్రి వెధవలు ఆ పరాయి కుర్రాణ్ణి పట్టుకొని ఏం వేళాకోళం చేశారని! ఏం ఎద్దేవా చేశారని! అబ్బో! మామూలుగా మా మిత్రబృందంవారు ఒకరిమీద ఒకరు ప్రయోగించే సరసాలన్నీ ఆ కుర్రాడిమీద ప్రయోగించారు. ఆ కుర్రాడు కూడా పూరుకొన్నంతనేపు పూరుకొని, యిక భరించలేక గిరుక్కున వెనక్కి తిరిగాడు. మా వాళ్ళు అతని మొఖం చూశారు!

అటువంటి పరాధవం జరిగినప్పుడు వెర్రి మొఖం పెట్టేనే మాత్రపు బుద్ధి మావాళ్లల్లో యింకా మిగిలివున్నందుకు నాకు చాలా సంతోషం వేసింది. ఆ కుర్రాడిదగ్గరకు వెళ్లి, అతణ్ణి చూసి తమ మిత్రుల్లో ఒకడైనట్లు పొరపాటుపడ్డామని నవనయంగా సంజాయిషీ చెప్పకొన్నారు. బాగా తెలిసినవాళ్లని తప్ప, పరాయివాళ్లని ఎంతమాత్రము అవమానపరచలేమని విన్నవించుకొన్నారు. ఆ గొడవ ఏదో అప్పటికి అలా సద్దుకుపోయిందనుకొండి.

మా హరిస్సుకి యిదివరకు యిలాగే ఒకసారి చచ్చినంత పని అయింది. వాడొకరోజున 'హోలోన్' బీచిలో ఒంటరిగా యీత కొట్టుతున్నాడట. ఉన్నట్లుండి ఎవరో వీణ్ణి గట్టిగా మెడ పట్టుకొని నీళ్లలోకి ముంచేస్తున్నట్లు అనిపించిందట. మొసలిపట్టులా వున్న ఆ పిడికిలి విడిపించుకోవాలని, వీడు ఎంతో గింజుకొన్నాడట, కాని అదేమీ లాభం లేకపోగా, జీవితపు ఆఖరి క్షణాలలోనైనా భగవంతుణ్ణి తలుచుకొందామని నిశ్చయించుకొన్నాడట. సరిగ్గా ఆ సమయంలో వీణ్ణి బలవంతంగా నీటిలో ముంచిన 'హంతకుడు' వట్టు వదిలేశాడు.

బ్రతుకుజీవుడా అని వీడు ప్రక్కరి చిక్కరి అవుతూ, తడవకు గుక్కెడు నీళ్లు మింగేస్తూ ప్రక్కరిస్తూ ఎల్లాగో కాళ్ల మీద నిలబడి నీటిమీదికి తల

ఎత్తి, తనను హత్యచేయబోయిన వ్యక్తి ఎవరోనని చూశాడట. 'హంతకుడు' యింతసేపూ వీడివక్కనే నిలబడి పొట్ట చెక్కలయ్యేలా నవ్వుతున్నవాడల్లా, హరిస్సు మొఖం చూసి చూడటంతోటే కత్తివాటుకి నెత్తురుచుక్క లేకుండా తయారయ్యాడు.

"క్షమించాలి : పొరపాటైపోయింది. మిమ్మల్ని వెనకనుంచిచూసిమాన్నే హితుడనుకొన్నాను" అంటూ ఆ 'హంతకుడు' వీడి కాళ్లావేళ్లా పడి బ్రతిమాలాడట.

ఆ పెద్దమనిషి తనని స్నేహితుడనుకొన్నాడు కాని, చుట్ట మనుకొనివుంటే యింకా ఏం కొంప మునిగేదో అని హరిస్సు చాలా గాఢరాపడ్డాడు. చుట్టమని గనక అనుకొనివుంటే చచ్చేదాకా చంపేసేవాడేనని వీడి నమ్మకం!

తెరచాప కట్టిన పడవ నడపటానికి కొంత అనుభవమూ, తెలివితేటలూ వుండాలి. నా చిన్నతనంలో అవేవీ అవసరం లేదనుకొనేవాణ్ణి. నాలాంటివాడే మరో కుర్రాడు కూడా నాకు జతపడ్డాడు. వాడూ నేనూ కలిసి ఒకనాడు ఒక చిన్న పడవ అద్దెకు తీసుకొని బయల్దేరాం.

"నది వొంపులో కొంచెం జాగ్రత్తగా నడపండి" అని హెచ్చరికచేశాడు—మాకు పడవ అద్దెకు యిచ్చిన ఆసామి.

ఎంత వొంపు అయితేమాత్రం అంత దగ్గ జాగ్రత్త ఎందుకో మాకు అర్థం కాలేదు. మా పడవ పూరు దాటిపోయే సమయానికి తుఫానుగాలి వీచటం ఆరంభమైంది. అది తుఫానుగాలి అని మాకేం తెలుసు?—మంచిగాలి వీస్తోందికదా—తెరచాప ఎగరేద్దామనుకొన్నాం.

చాప చుట్టగా పడివున్న తెరచాపను మా మిత్రుడూ నేనూ కలిసి కొంత కష్టమీద విప్పాం. తీరా విప్పిన తరువాత దీనికి చివర ఏదో మొదలు ఏదో మాకు ఎంతకీ బోధపడలేదు. తలలు పట్టుకు యోచించి యోచించి, చివరకి తెరచాపకి ఒకవైపును చూసి యిదే దాని అడుగుభాగమనుకొన్నాం. నిజానికి అది దాని పైభాగం. చాలాసేపు తంటాలుపడి పైభాగం కిందికి, కిందిభాగం పైకి వచ్చేలా బిగించాం.

తెరచాప మమ్మల్ని చూసి దాని మనస్సులో (మనస్సు అంటూ వుంటే!) ఏమనుకొందో ఏమో

ముచ్చటగా ముగ్గురు

కాని—గభీమని వచ్చి నా తలమీద పడిపోయింది. ఇక అక్కణ్ణుంచి ఎంత తన్నుకొన్నా, వీనమెత్తు పని అయినా అది చేయలేదు.

“దాన్ని నీళ్లలో పడేసి తడవరా!” అన్నాడు మా మిత్రుడు. పెద్ద పెద్ద ఓడలు నడిపే మొనగాళ్ళే తెరచాపను తడవకుండా బిగించలేరనికూడ మావాడు అన్నాడు. నేను తడిపాను: కాని దానివల్ల పరిస్థితి మరింత వివమించింది. పొడిదైనా—తెరచాప దానిపని అది చెయ్యకుండా మొరాయిస్తే మనకి మహా చిగా కుగా వుంటుంది. తడిదైతే—ఇక చెప్పనే అక్కర్లేదు.

మేమిద్దరమూ కలిసి ఎలాగైతేనేం చివరికి తెర చాప బిగించాం—తల్లకిందులుగా కాదనుకోండి: ఏటవాలుగా!

అలా కట్టినందువల్ల పడవ ఒక పక్కకి పడిపో వడం జరగలేదంటే అందులో అబద్ధం మాత్రం ఏమీ లేదు. అది ఎందుకు పడలేదని అడిగితే మాత్రం నేనేమీ సమాధానం చెప్పలేను. ఎందుకు పడిపోలేదా అని అప్పటికీ యిప్పటికీ నేను పదేపదే ఆలోచిస్తునే వున్నాను, కాని ఎందుకు పడలేదో నాకు యింతవరకు బోధపడలేదు.

కారణం ఒకటై వుంటుంది—ఈ ప్రపంచంలో ప్రతిదీ మనం కోరుకొన్న దానికి వ్యతిరేకంగా నడుస్తూ వుంటుంది. అలాగే మా యిద్దరి వాలకాన్నీ చూసి, మేమేదో ఆత్మవాత్య చేసుకోవటానికి వచ్చిన బాపతు అని మా పడవ అనుకొనివుంటుంది: అంచేత ఆరోజు అది చస్తే మమ్మల్ని చచ్చిపోనివ్వ దలుచుకోలేదు. అంతకు మించి వేరే కారణం ఏమీ నాకు తట్టడం లేదు.

మా పడవ ఏటివాలున పడి విపరీతమైన వేగంతో పరుగెత్తింది. అంత వేగంగల పడవలో అప్ప టికి యిప్పటికీ నేను మళ్ళీ ప్రయాణం చెయ్యటం అన్నది జరగలేదు: జరగాలనీ అనుకోవటం లేదు. మా పడవ అంత వేగంతోనూ పోయి పోయి, నది వొంపులో ఒకచోట తెరచాప సగంవరకూ నీటిలో మునిగిపోయింది. ఇంతలో ఏం విచిత్రం జరిగిందో ఏమో, మాకైతే తెలియదు కాని, దాని అంతట అది

నీటిమీదికి తన్నుకువచ్చి తెగదూసుకొంటూ పోయి చివరి కొక బురదగుంటలో గుచ్చుకుపోయింది. అప్ప టికి మాకు పడవలో అటూ యిటూ తిరగటానికి కొంత స్వేచ్ఛ వచ్చింది. చప్పన పోయి తెరచాప తాళ్లు అన్ని కోనేళాం.

అప్పటికే చాలాసేపటినుంచి తెరచాపకట్టి పడ వని నడిపించాం కాబట్టి అంతటితో అది వినుగేసింది. తెరచాప దించి తెడ్లువేద్దామని మేమిద్దరమూ నిర్ణ యించుకొన్నాం. పడవలో వున్న రెండు తెడ్లనీ యిద్ద రమూ చెరొకటి తీసుకొని బురదలోకి గుచ్చి పడవని కదిలించాలని చూశాం. ఆ ప్రయత్నంలో ఒక తెడ్డు వగానికి విరిగిపోయింది. ఎంత జాగ్రత్తగా వున్నా, రెండో తెడ్డుకూడా విరిగింది. మొత్తానికి మాపడవకి తెడ్లు అనేవి లేకుండా పోయాయి. మే ముభయాలమూ నిస్సహాయులమైనాము.

అక్కడ, బురదగుంట, మా ముందువైపున బాగా వంద గజాల పొడవు వుంది. మా వెనుకవైపు, నది. అటువంటి పరిస్థితుల్లో—పడవలో ఎక్కి కూర్చుని యింకేదైనా పడవ యీవైపు రావాలని భగవంతుణ్ణి ప్రార్థిస్తూ కూర్చోవటంకన్నా మేము చేయగలిగింది ఏమీ లేదు.

నాటి వాతావరణప్రభావ మేమోకాని, పక్కా మూడు గంటలు గడిచేదాకా మేము వున్నవైపుకి ఒక్క బోటా రాలేదు. చివరికి ఎవరో ముసలి బెస్త వాడొకడు నావమీద వచ్చి, మమ్మల్ని చూశాడు. అతికష్టమీద మా పడవని రొంపిలోనుంచి వైకి లాగి, తన పడవకి మా పడవని కట్టేసి పట్టణానికి నడిపించుకు పోయాడు.

మమ్మల్ని నడవంగా కొంపకి చేర్చిన ఆ ముస లాడికి యిచ్చుకొన్న దాంతోనూ, తెడ్లు విరిగొట్టినం దుకు పడవవాడికి యిచ్చుకొన్న నష్టపరిహారంతోనూ మేము వుభయాలమూ ఎన్నో రోజులనుంచీ భద్రంగా దాచిపెట్టుకొంటూ వచ్చిన చిల్లర డబ్బులన్నీ ఖర్చు అయిపోయాయి. ఏమైతేనేం తెరచాప ఎత్తి పడవ నడ పటంలో మాకు మంచి అనుభవం మాత్రం వచ్చింది.

పాద్మన పడకొండు కొట్టేసరికి మా పడవ 'రీడింగ్' పట్టణపు పొలిమేరలని తాకింది. ఇక్కడ థేమ్స్ నదీ జలం అంతా కస్తూలంతోనిండి రోత పుట్టిస్తుంది. ఆ పట్టణానికి దగ్గరదాపుల్లో కొత్తవాడెవ్వడూ ఆట్టేసేపు వుండలేదు. ఆ పూరుకూడా చాలా పురాతనమైంది.

ఇటీవల కొన్ని దశాబ్దాలుగా లండన్ మహానగరపు పౌరులకి యీ పట్టణం చిత్రమైన వుపయోగానికి పనికివస్తున్నది. లండన్ పరిస్థితులు దుర్భరమైనప్పుడు, జనం యిక్కడికి కొట్టుకు వస్తుంటారు. 1625 లో కాబోలు— లండన్ లో ప్లేగువ్యాధి పుధ్యతంగా వచ్చినప్పుడు బ్రిటిష్ పార్లమెంటు పార్లమెంటు యిక్కడికి తరలివచ్చింది. ఒకవిధంగా ఆలోచిస్తే లండన్ లో ప్రతిఏడూ ప్లేగు ఒక్కసారి వచ్చిపోతూంటే బాగుండును — కొద్దిరోజులపాటైనా ప్లేడర్లు పార్లమెంటునభ్యుల పీఠ ఆ నగరవాసులకి లేకుండా పోతుంది.

'రీడింగ్ లాక్' దగ్గరకు చేరేసరికి మాకు ఒక స్ట్రీమ్ లాంచ్ ఎదురైంది. అది మా మిత్రబృందంలో ఒకరిది. వాళ్లు మామీద జాలిదలిచి, మా పడవని వాళ్ల లాంచ్ కి వెనకకట్టేసి 'స్ట్రీట్స్' వరకు యీడ్చుకుపోయారు. లాంచ్ చేత లాగబడిన పడవలో ప్రయాణం చెయ్యటం సరగా వుంటుంది. నామటుక్కునాకు అల్లాంటి ప్రయాణం అంటే చాలా యిష్టం. నాటి ప్రయాణంలో ముప్పిపడవలూ, దొన్నెలు మాదారికి తడవ తడవకీ అడ్డంరాకుండా వుంటే, యింకా ఎంత బాగుండునోకదా అనిపించింది. ఈ చచ్చుపడవలకోసం మా లాంచి వేగాన్ని మాటి మాటికీ తగ్గించుకోవలసి వచ్చేది. దాంతో మాకు చెడ్డచిరాకు పుట్టుకొచ్చేది.

లాంచి పోయేదారికి అడ్డం రావటమేకాక— లాంచి బాయిలర్ బద్దలైపోయేటంత బిగ్గరగా 'విజిల్' వేసినాకూడా ఆ పడవలవాళ్లు వినిపించుకోరే! నాకే గనక అధికారం వుంటే, కేవలమూ యీ చిన్నిచిన్ని పడవలకు బుద్ధిచెప్పటం కోసం, ఆరోజు ఒకటిరెండు

పడవల మీదిగా మాలాంచిని తోలేనేవాణ్ణి: తరువాత ఏమైతే అదే అయ్యేది!

'స్ట్రీట్స్' చేరాక ఆ లాంచి మా పడవని వదిలేసి, దానిదారిన అది పోయింది. ఇక అక్కడనుంచి పడవనడిపేవంతు నాదని హోరిస్సు అనటం మొదలు పెట్టాడు. వీడిఫోరణి నాకు చాలా విపరీతంగా తోచింది. ఆరోజు వుదయం పడవకి లంగరు ఎత్తబోతూ 'రీడింగ్'కి ఎగువని మూడుమైళ్లు దాటేవరకు నేను పడవని నడపాలని ఒప్పందం చేసుకొని మరీ బయలుదేరాం. అవునా?— ఇప్పటికప్పుడే మాపడవ 'రీడింగ్' దాటి పదిమైళ్లదూరం వచ్చేసింది. ఇంకా పడవ నేనే నడపాలనటం ఏమిటి?

ఎన్నిచెప్పినా, ఏమిచేసినా జార్జీ, హోరిస్సు, యిందులోవున్న ధర్మాన్ని గుర్తించేటట్లు లేరు. ఆ విషయమై వాళ్లతో ఇక వాదించికూడా ప్రయోజనం లేదనిపించి, నేనే తెడ్లుతీసుకొని పడవ నడపటం మొదలు పెట్టాను.

మాపడవ పదిగజాలైనా పోయిందో, లేదో— యింతలో నల్లటి వస్తువేదో నీళ్లలో కొట్టుకు రావటం జార్జీ చూశాడు. పడవని ఆవస్తువుకి దగ్గరగా నడిపించాం. జార్జీ పడవలోనుంచి బయటికివంగి ఆవస్తువుని చేత్తోపట్టుకుని పైకి లాగబోయాడు. దాన్ని తాకిన వాడు తాకినట్లు పులిక్కిపడి వెనక్కి పడిపోయాడు.

వాడు పైకి లాగబోయిన వస్తువు ఒక స్త్రీ తాలూకు కవం! ఆశవం నదీ ప్రవాహంలోపడి అవలీలగా కొట్టుకొస్తున్నది. పాపం— ఆస్త్రీ ఎవరో కాని, పెద్ద అందగత్తై కాకపోయినా, ఆమె మొఖం చూస్తున్నంతసేపూ అదొక రకమైన అలౌకికత్వం కనిపించింది. వయస్సుకు మించిన వార్ధక్య సూచనలు ఆమె మొఖంలో బలంగా నాటుకుపోయి వున్నాయి. ఆమె అనుభవించిన దారిద్ర్యం తాలూకు చిహ్నాలు అచ్చుగుద్దినట్లు కనిపిస్తున్నాయి. బ్రతికినంత కాలమూ బాధలు పడిపడి, చివరికి జీవుడు బాందిని వదిలిపెట్టి పెల్లాక కనుపించే హాయి ఏదో ఆమె మొఖంలో కనుపిస్తున్నది.

ఈశవంమూలంగా కోర్టులచుట్టూ ఎక్కడ తిరగవలసి వస్తుందో ఏమోనని మేము చాలా కంగారు (56 వ పేజీ చూడుడు)

చిరకాల నిద్రతుడు

మూలం:

అనుసరణ:

వాషింగ్టన్ ఇర్వింగ్ ★

మధురాంతకం రాజారాం

ఓక్కొక్కప్పుడు ఈ ప్రపంచంలో మానవుడు కలలో నైనా ఊహించలేని అద్భుతమైన సంఘటనలు జరిగిపోతుంటాయి. గొప్పగొప్ప రచయితలు తమ అమోఘమైన మేధాశక్తితో కల్పించే చిత్రవిచిత్ర కథలకన్నా లోకంలో జరిగే వాస్తవిక సంఘటనలే ఒకప్పుడు ఎక్కువ ఆశ్చర్యకరంగా వుంటాయికూడా!

1933, అక్టోబరు మొదటి వారంలో ఈ కథ ప్రారంభమౌతుంది. అప్పటికి నాగరికత పట్టణాల్లోనో తప్పా, పల్లెటూళ్లలోకి అట్టే వ్యాపించలేదు. కోలు, ఖూలు, బూట్లతో మెడకొకటై కట్టుకొన్న ప్రభుత్వోద్యోగిని చూస్తే, సాలుకు పెయ్యిబస్తాల ధాన్యం పండించే మేటిరైతు సైతం గడగడలాడే వాడు. ఒక మైలు దూరంలో ఎక్కడో బస్సువచ్చే కబ్బం వినబడితే గ్రామాల్లోని పిల్లా, జిల్లా అందరూ రోడ్డుదగ్గరకు పరుగెత్తి విపరీతమైన ఆనంద కోలాహలంతో దానికి స్వాగతమూ, వీడ్కోలు ఒకేసారిగా ఇచ్చేవాళ్లు. ఇక రైలుప్రయాణం చేయడమంటే పల్లెటూరి వాళ్లకు ఏనుగెక్కినంత సంబరంగా వుండేది.

ఇరవై ఏళ్లకముందు ఎవరైనా తిరుపతి వేంకటేశ్వర స్వామిని దర్శించడం కోసమో, చంద్రగిరిలో తెలుగు రాజులు నిర్మించిన రాజమహాలును వీక్షించడం కోసమో, లేక మరే కార్యార్థమో గూడూ, పాకాల జంక్షన్లమధ్య రైలుప్రయాణం చేసి వున్నట్లయితే, వాళ్లు చంద్రగిరి, తిరుపతి స్టేషన్లకు మధ్య రైల్వే వారధి క్రింద ప్రవహించే సువర్ణముఖినదీ తీరంలో రైలుదారికి ఒకమైలు దూరంలో రెండు కొండల మధ్యన వున్న ఒక చిన్న పల్లెటూరిని తప్పక చూచివుండురు. ఆ కుగ్రామం పేరు పెంటపాడు. ఇరవై, ముప్పై పూరిండ్లు, ప్రభుత్వంచేత గుర్తింపబడని ఒక విధిబడి, మన కథాకాలంనాటికే సంపూర్ణ శిథిలావస్థలోవున్న సీతాలక్ష్మణ సహిత డైన శ్రీరామ చంద్రమూర్తి కోపెల, ఈ హంగులతో ఆపూరు మిగతా ప్రపంచంతో సంబంధం వదలుకుని అడవుల్లో కందమూలాదులు తింటూ కాలక్షేపంచేసే వన్యాసిలా కనపడేది రైల్వే పయనించేవారికి. సందేహిణి వేళ్లలో చెట్లమధ్యన వున్న ఇట్లు కనపడక, గ్రామానికి ప్రక్కనవున్న రెండు కొండలు, ఇళ్లలో ఆపాటికి వంటలు ప్రారంభమౌతాయి గనుక

చూరుల్లోనుంచీ బయటికి వచ్చి గుడులు సుడులుగా గగనానికి ప్రాకిపోయే పాగ—వీటినిచూచి రైలు ప్రయాణీకులు ఆ చిట్టడవిమధ్య ఎవడో ఒక కాపాలికుడు మారణభోమం చేస్తున్నాడేమోనని భీతిచెందేవాళ్లు.

ఆపూర్లో, కోపెలకు ఎదురుగా వున్న ఒక చిన్న పూరికొంపలో సీనయ్య అనే సజ్జనుడు నివసించేవాడు. చంద్రగిరిరాజులు 'అరివైరి కంఠ విలుంతన కాల కంఠీరవులై' అనేక యుద్ధాలు చేసినకాలంలో సీనయ్య యొక్క పూర్వీకులు కాసెచుట్టి, కత్తిబట్టి కలియుగ నవ్యసామిల్లా శత్రువుల్ని తునుమాడి ఆ పరగణాలో ధైర్యానికి, శౌర్యానికి వెట్టింది పేరుగా ప్రసిద్ధిచెందారు. కాని, తాత ముత్తాతల శౌర్యసాహసాల్ని బట్టి సీనయ్యను కూడా ఒక మహావీరుడికింద జమకట్టడం అంత సబబుకాదు గదా! వీరత్వం సంగతి ఎలాగున్నా వినయానికి, నాజన్యానికి, నీతికి, నిజాయితీకి సీనయ్య ఆట పట్టయినవాడు. అతడింత మంచివాడు కావడానికి అతడి భార్యే కారకురాలని పెక్కుమంది భావించేవారు. స్వగృహంలో గయ్యాళి భార్యయొక్క నోటి దురుసుతనం క్షణక్షణమూ తనపైన విరుచుకు పడుతున్నప్పటికీ, ఇంకా మై నాచలించకుండా తాల్మీని వహించగల మగవాడు ఆత్మనిగ్రహంలో బ్రహ్మాదులను మించిన వాడనీ, అలాటివాడు లోకులచేత మంచి వాడనిపించుకోడం ఒక అతిసామాన్యమైన విషయమేనని విజ్ఞులు చెబుతుంటారు. నిత్యమూ, నిరంతరమూ ఐన బాధల్ని మారు

మాటాడకుండా భరించగల
టర్బును ప్రసాదించే గయ్యాళి
భార్య దొరకడమనేది కూడా భగ
వంతుడి వరప్రసాదమే అయితే,
అలాటి వరప్రసాదం మాత్రం సీన
య్యకు రెండు మూడింతలు ఎక్కు
వగా లభించిందని మనం బల్లగుద్ది
వక్కాణించుకోవచ్చు.

సీనయ్య భార్యపేరు సంతే
పంగా తాయారు. పూర్తిగా
చెప్పాలంటే అలిమేలు మంగ
తాయారు. పెంటపాడు వనితా
మండలికి సీనయ్య ఎంత స్నేహ
పాత్రుడో, తాయారమ్మ అంత
ఆజన్మ శత్రువు. వాళ్లకు సీనయ్య
పైనవున్న జాలి అభిమానాలే,
గాక, తాయారుపైగల ద్వేషం,
ఆగ్రహముకూడా అపారం. సీన
య్యలా వాళ్లభర్తలు వాళ్లకు
లొంగివుండక పోవడమే ఇందుకు
కారణం కావచ్చు. వంటలు ముగి
సిన తర్వాత, మగవాళ్లు పొలాల
నుంచీ ఇంటిముఖం పట్టడానికి
ముందూ జరిగే పెంటపాడు
మహిళా మండలి సమావేశాల్లో
సీనయ్య తప్పక పాల్గొనేవాడు.
అతడువిధిలోకనబడితేచాలు, పిల్ల
లందరూ నవ్వుతూ, చప్పట్లు చరు
స్తూ అతడివెంట బడేవారు. రెండు
జట్లుగాచీలి పిల్లలు ఆడుకునే ఆట
లకు మధ్యవర్తిగా వుండేగాక గాలి
పటాలు, బొంగరాలు, బంకమట్టి
బొమ్మలు మొదలైన ఆటవస్తువులు
చేసియిస్తూ సీనయ్య బాల బాలికల
కందరికీ అనుగు చెలికాడు'లా
వుండేవాడు.

సీనయ్య ప్రవర్తనలోవున్న ఒకే
ఒక్క ముఖ్యదోష మేమిటంటే,

లాభదాయకమైన ఏ పనిమీద
గానీ అతడికి బాత్రిగా యివ్వం లేక
పోవడం. అందువల్ల అతడిని
సోమరి పోతన డానికి ఎంత
మాత్రమూ వీల్లేదు. ఇరుగు
పొరుగు వాళ్లొక్కసారి ప్రాధేయ
పడితేచాలు, అతడు కొండలై నా
పిండిచేయడానికి సిద్ధంగా వుండే

వాడు. అంత గొప్పపనులదాకా
ఎందుకూ, పొరుగింటి మల్లమ్మ
బాలింత రాలుగా వున్నప్పుడూ,
ఎదురింటి ఎల్లమ్మకు శిరోవేదన
కలిగినప్పుడూ, సీనయ్య ఆహ్వానం
లేకపోయినా వెళ్లి వడ్లుదంచి
యివ్వడమో, కట్టెలుచీల్చి యివ్వ
డమో చేసేవాడు. ఒక మాటలో

“దూరంగా మిలమిల
లాడే గుడారాలు
చూస్తే కురుక్షేత్రం
లాగుంది” పంతులు
అంటే “కాదు.
పంతులూ,
అదే మన
కన్నూలూ,
కురుక్షేత్రం కాదు,
ఆంధ్రుల కాపిటలు”

“ఎన్ని మాట్లు గడ్డం
గీస్తావో రోజుకి?”
అని అడిగాను
కుతూహలానికి.
“అథమం
పాతికసార్లు!”
ఖంగారు వద్దు
చదువర్లు!
అతగా డధినేక
సుఖక్షేరశాంకి!
—ప్రభాకరం, భాస్కరం.

విరతాల నిర్దితుడు

చెప్పవలసినదే ఇతరులకోసం ఎంత
కష్టమైన పనయినా చేయడానికి
సంసిద్ధుడయ్యే నీనయ్యకు తన
యింట్లో మాత్రం ఈవైపున పడి
వున్న చెత్తను ఆవైపుకు చేరవేయ
డం కూడా ఒక ఆస్వాద్యమైన
పనిగా తోచేది.

సేద్యం చేయడం ఒక నిరుప
యోగమైన పని అని అతిదెప్పువో
నిర్దరించు కున్నాడు. అందుకు
తోడూ అతనికున్న కొద్దిపాటి
భూమికూడా వట్టి చవిటిపర.
పెంటపాడు ప్రక్కన ఎక్కడైనా
గనుమలేని పొలం, కంచెలేనిపైరు
కనపడితే అది తప్పనిసరిగా నీనయ్య
దైపుంటుంది. ఆల కావద్దు ఆద
మరిచి ఏ చెట్టుకిందనో పడుకుని
నిద్రపోతే, ఆ పులన్నీ కలిసి
మాట్లాడుకున్నట్లు ఒక్కొక్కటిగా
వెళ్లి నీనయ్య పైకొస్తావడే. చుట్టు
ప్రక్కల పొలాల్లోనుంచీ వెడల
గొట్టబడిన కలుపు చెట్లన్నీ నీనయ్య
యొక్క మంచితనాన్ని ఆసరాగా

మాచుకొని అతని పొలాల్లో
ఏవుగా వెరిగి ఒకతోపుగా మారి
పోయేవి!

నీనయ్య పెద్ద కుమారుడిపేరు
గోవులు. వాడిని గురించి చెబుతూ
వృధాగా కాలహరణం చేయడం
కంటే గుణగణాల్లో వాడు నీన
య్యకు డిబో అనేయడం ఉత్తమం.
గోవులు కంటే చిన్నవాడు
రాముడు. ఆ కుటుంబంలో తప్పి
పుట్టినట్టుగా రాముడు మాత్రం
ఆవుల్ని మేపుకరావడం, గడ్డి తేవ
డం— ఇలాటి ఉపయుక్తాలైన
పనులు చేసి తాయారమ్మకు అభి
మాన పాత్రుడయ్యాడు.

కష్టపడి ఒకరూపాయ సంపా
దించడంకన్నా, పన్నుడి ఒకణా
దారపోసు కోవడమే మంచిదని
భావించి, చింతలకు పంతులకు
అతితులైన మహావిరాగుల శాఖకు
చందినవాడు నీనయ్య. తాయా
రమ్మ గనుక చేవుక తినకుండా
పుంటే అతడొక రాజాధి రాజులా

జీవితాన్ని సంతృప్తితో గడిపివేసి
వుండేవాడు. కానీ ఆమె రాత్రు
నక, పగలనక కుటుంబాని కతడు
తెస్తున్న వినాశనాన్ని గురించి
మాటమాటకీ లెక్కరిస్తూ సంతత
ధారాపాతరంగా చీవాట్లు వర్షం కురి
పిస్తూ వుండడంవల్ల అతడికి గృహ
పరిసరాల్లో శాంతిభద్రతలు లభ్య
మయ్యేవికావు. అందువల్ల అతడు
తాయారమ్మ నోరు విచ్చుకోవడం
అవసరంగా ఇంట్లోనుంచీ నిష్క్రమి
మించేవాడు.

ఎలాటి విషమ వివత్కర పరి
స్థితిలోనైనా సరే నీనయ్యను
తోడునిడలా అంటుకతిరిగే ప్రాణి
ఒకటుండేది. దానిపేరు భైరవి.
సోమరిపోతులకే గనుక ప్రత్యే
కంగా ఒక రాజ్యమంటూ ఏర్ప
డితే దానికి నీనయ్యను రాజుగాను,
భైరవిని ప్రధాన మంత్రిగానూ
నియమించ వచ్చునని తాయూ
రమ్మ అభిప్రాయం. ఆమెకు
కోవంవస్తే అది ఒక్క నీనయ్య
పైనేకాదని, ఆకోవం యొక్క
ప్రభావం తనపైన గూడా ప్రస
రించవచ్చునని భైరవికి బాగా
తెలుసు. ఇంక చెప్పవలసినదే
భైరవి పిరికిజంతువు కానేకాదు.
ఆ మాటకువస్తే అది అరణ్యంలో
ఎలాటి క్రూర మృగాన్నయినా
చీల్చి చెండాడగల జాగిలరాజం—
ఐతే నమస్త జగతిని గడగడ
లాడించగల గయ్యాభితనం మోల
ఎంతటిధైర్య సాహసాలైనా తృణ
ప్రాయాలేకదా! ఎవరింటి దగ్గ
రైనా, ఏ వీధిలోనైనా, కడకు
మహారణ్యంలో పైతం నిర్భీతిగా
సంచరించే భైరవి తన యజమాని

ఇంట్లో మాత్రం తనేదో భయానకమైన పరిస్థితిలో ఇరుక్కు పోయినట్టు, ముఖం వేలవేసుకుని పుంటూ పీటకొయ్యనో చీపురు కట్టనో, మజ్జిగ చిలికే కవ్వనో 'గాజుల చేయి' ఎత్తుకున్నట్టు శబ్దం వినరాగానే తుర్రుమని బయటకు పారిపోయేది.

ఉపయోగించనూ, ఉపయోగించనూ పదునెక్కి ఆయుధమేదైనా పుంటే అది ఒక నాలుక మాత్రమే నన్నసామెత తాయారమ్మపట్ల నిజమైంది. అందువల్ల రానురానూ సీనయ్యకు తన జీవితం దుర్భర మనిపించింది. అలా అనిపించినప్పుడల్లా అతడు తన మనోదైన్యాన్ని పోగొట్టు కునేందుకు ఇల్లు విడిచిపెట్టి, కోవెలకు వెనుక వైపునవున్న రాగిచెట్టు క్రిందలి రచ్చవద్దకు వెళ్లి అక్కడ సమావేశమై సన్యాసులు, వేండాతులు, మరేం పనిలేని సోమరిపోతులూ నిరంతరమూ కొనసాగించే ఇష్టాగోష్ఠి సమావేశాల్లో పాల్గొనేవాడు. ఆ సమావేశాల్లో రాజకీయ సాంఘిక, ఆధ్యాత్మిక చర్చలన్నీ కలగాపులగంగా గంటల తరబడి కొనసాగి, కడకు ఏ తీర్మానానికి రాకమండే అంతమయ్యేవి. పట్నాన్నుంచి దారితిప్పి ఆపూల్లోకి వచ్చిన నాగరికుడక్కడ దిగవిడిచి పోయిన పాత వార్తా పత్రాకను కొంచెంగా చదువుతెలిసిన సీనయ్య చదివి వినిపించగా, ఆ వార్తలను గురించి అక్కడజరిగే వాచోపవాదాలు ఏ రాజ్య తంత్రజ్ఞుడైనా పాఠాలు నేర్పించ గలంతటి సునిశితంగా అలరాచేవి!

కానీ ఆ రచ్చపైన గూడా సీనయ్యకు భద్రత లభ్యమయ్యేది కాదు. ఎప్పుడో ఒకప్పుడు తాయారమ్మ యుంయూ మారుతంలా అక్కడికి రావడమూ, ఒక్క సీనయ్యనేగాక అక్కడున్న వాళ్లనందరినీ ఆమె ఏకధాటిగా దుయ్యబట్టడమూ, తుపాకివేటు వినగానే దిక్కులకు పారిపోయే కాకిమూకలా రచ్చపైన పెద్దలు చెల్లా చెదురుగా వెళ్లిపోవడమూ సర్వసామాన్యంగా జరుగుతుండేది. సీనయ్యవల్ల తమకందరికీ తలవంపులు కలుగు తున్నందువల్ల రచ్చపైని సభికులు అతడు దాపుకు రాగానే మోమాటం విడిచి అక్కడి నుంచి వెళ్లిపోమ్మనేవారు. అలాటి పరిస్థితిలో నిరాశ్రయడైన సీనయ్య పొలం పనినీ, భార్య పోరునూ తప్పించుకోవని కోసం తాతలనాటి పాత తుపాకిని చేతధరించి కొండల కావైపున వున్న అడవుల్లోకి వెళ్లిపోయేవాడు. అక్కడ ఏ సెలవటి ఇసుక తిన్నపైన్నయినా కూచుని తన చెంతనే తోకాడిస్తూ పడుకున్న షార్కరితో "ప్రియ షార్కరి! ఈ ప్రపంచంలో నాకన్నా సుప్రసిద్ధునికన్నా నేను నిస్సహాయులం. మన కష్టాలెప్పుడు గట్టెక్కుతాయో" అని వాపోయేవాడు.

మామూలు ప్రకారం సీనయ్య ఒకానొకనాడు అడవిలో ఊంకదారులవెంట తిరిగి, తిరిగి అలసిపోయాడు. బారెడు దూరంలో కనిపించిన కుందేలొకటి అతడిని నాలుగైదు మైళ్లదూరం తిప్పించి, కడకు తుపాకి వేటును తప్పించు

పోరుగూరాయన: ఏమండీ!
ఈపూరుకరణంగా రిలైక్-
డండీ?

ఆ పూరాయన: ఏమో
నయ్యా ఎక్కకపోతే నన్నేం
చెయ్యమన్నావయ్యా? నేనెక్క
మంటే మాత్రం ఎక్కుతాడా?
—పుల్లారావు, ఇంజరం.

కుని పారిపోయింది. అప్పటికి సూర్యుడు నడిమింట దుర్నిరీక్షంగా మండిపోతున్నాడు. తెల్లవారి చల్లన్నమైనా తినని కారణంచేత సీనయ్య ఆకలికి తాళజాలక పోయాడు. పైగా మితిమీరిన అయానంవల్ల అతడు మరొక్క అడుగైనా ముందుకు వేసేందుకు శక్తిలేక కొండకొమ్ముపైన, ఒక బొంత జముడు చెట్టుక్రింద కూలబడ్డాడు.

అతడు పడుకున్న చోటునుంచీ కిందికి చూస్తే ఒక అగాధమైన లోయ కనబడుతుంది. ఆలోయలో సువర్ణముఖ వంపులుగా తిరుగుతూ ప్రవహిస్తుంది. నది కిరువైపులా మొగిలిపొదలు దట్టంగా వ్యాపించి వున్నాయ్. మొగిలి పూవుల కమ్మని వాసనలు అడవినంతా సుగంధ భరితంగా చేస్తున్నాయ్. ఆ దృశ్యాన్ని చూస్తూ సీనయ్య కొంత నేపటికి కళ్లుమూసుకుని కలత నిద్రపాలయ్యాడు.

సీనయ్య నిద్రనుండి లేచేసరికి సూర్యుడు డన్నమించాడు. అంధకారం మెల్లమెల్లగా దట్టమై పోతూ వుంది. తను ఇల్లు జేరుకునే సరికి రాత్రి చాలాపొద్దు పోతుందనీ, ఇంత ఆలస్యంగా వచ్చినందుకు

★ చిరకాల నిద్రతుడు ★

తాయారమ్మ తననిక ఎంత మాత్రమూ క్షమించదనీ భయపడుతూ సీనయ్య మెల్లగా కొండ దిగడం ప్రారంభించాడు.

అతడు పర్వతాన్ని ఆవరోహిస్తుండగా ఎవరో “సీనయ్యా! ఆగవోయ్ సీనయ్యా!” అనడం వినిపించింది. అతడు చుట్టూ చూడక కలయజూచాడు. గూండ్లకు చేరబోతున్న పక్షులుతప్ప మరేమీ కనబడలేదు. ఒకవేళ తనమతి చలించిందేమో ననుకొని అతడు మళ్ళీ నాలుగడుగులు ముందుకు వేశాడు. ఈసారి కేక మరీబిగ్గరగా వినబడింది. “ఆగవోయ్ సీనయ్యా, ఆగు” అని. పదిబారల దూరంలో వున్న ఒక పొదపైవు చూస్తూ పైరవి మొరగడం సాగించింది

పగులగొట్టుచున్న తలనొప్పిమా?

సారిడన్ ను పుచ్చుకోడే

కింగ్ హార్పిరింగ్ గాని, మద్ద మందులుగాని లేవు-పుచ్చుకోవ్వలవాడ నియత్యాహారవేరే రక్షణముగా కడుగు పొరిడన్ వాప్సిని పోగొట్టును!

సీనయ్య ఆవైపుకే దృష్టిసారించి పొదమరుగునుంచి తన వైపుకు వస్తున్న ఒక విచిత్రవృక్షాని చూచి వెరగుపడ్డాడు. ఏడడుగులకు తక్కువకాని ఒడ్డు పొడవు, అందుకు తగినలావు, చాకిరేవు బానం తటి తల, ఉన్నవా, లేవా అన్నట్లున్న చిన్నికండ్లు, వంపుతిరిగిన మీసాలు, పర్వత శిఖరంవలే పైకి కనబడుతున్న ముక్కు - ఈ ఆకారంతో ఆ పొదమస్తకం నల్లని దుస్తుల్లోవున్న ఆవంత మనిషి తలపైన ఒక పీపాను మోసుకుంటూ, చాచి చాచి అంగలువేస్తూ సీనయ్యతో “ఈ పీపానుకాస్త తీసుకోవయ్యా” అన్నాడు. సహాయ నిరాకరణమనే దుర్గుణం ఏకోశానాలేని వాడు కాబట్టి సీనయ్య ఆ పీపాను తీసుకొని, తన తలమీద వుంచుకుని ఆ గంతకుట్టి వెంటబడి చాడు.

అప్పటికి బాగా చీకలై పోయింది. అమావాస్యకు ముందు రోజు కాబట్టి ఆకాశాన నక్షత్రాలు మాత్రం మిన్ను-మిన్ను మంటున్నాయ్. తూర్పు కొండపైన వున్న సీలమేపు మొకటి ఆకనమంతా అలముకోడానికి గట్టి ప్రయత్నమే చేస్తోంది. తలపైన పెద్ద బరువుండడంచేత సీనయ్యకు ముందుచూపు సరిగ్గా ఆనడంలేదు. సుమారు నాలుగైదు ఫర్లాంగులు నడిచిన తర్వాత అతడు “మన మిప్పుడెక్కడికి పోవాలండీ?” అని నవనయంగా ప్రశ్నించాడు.

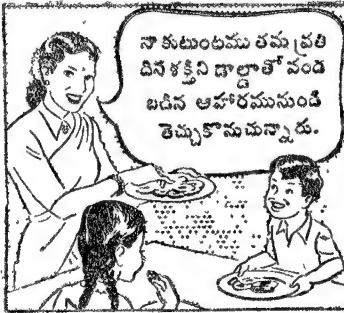
“అలాటి ప్రశ్నలడిగావంటే చెంప పట్లు రాలిపోతాయ్ సీనయ్యా! మూట్లాడకుండా నన్ను వెంటడించు” అన్నాడా వింతమనిషి వెనుదిరిగి చూపుల్లోనే అతడిని భయపెడుతూ!

ఎటుచూచినా నిశ్శబ్దమే తాండవిస్తున్న ఆ అరణ్యంలో, తారకలైనా కనరాని ఆ కాళరాత్రిలో, ముండ్లతో గుండ్లతో నిండిన కాలిబాటలోబడి ముందా విచిత్రవృక్షి, తరువాత సీనయ్య, సీనయ్యను వెంటబడిస్తూ భైరవి ఎంతదూరం వెళ్లివుండురో ఎవరు చెప్పగలరు! ఎప్పుడో ఒకప్పుడు ఆ వింతమనిషి “ఇక పీపాను దించు” అనడం విని సీనయ్య పీపాను కిందికిదించి తన చుట్టూ కలయ పరికించాడు. అప్పుడతడున్న చోటు కొండగుహ! ఆ గుహలో ఒక మూలగా గుడ్డి దీపమొకటి వెలుగుతోంది. ఆ దీపంచుట్టూ ఒక గుండ్రని అరుగుమీద ఆకారంలోనూ, వేపంలోనూ సీనయ్యకు పరిచితుడైన వింత మానిసిలాగే వున్న వ్యక్తులు ఏ డెనిమిదిమంది జూదమాడుకుంటున్నారు. ఆ జూదమాడ్లం కూడా ఏదో కాలక్షేపానికి కన్నట్టుగాక ఒకడినొకడు మింగేయ దలచుకొన్నంత తీవ్రంగా వుండడం చూచి సీనయ్యకు ఆశ్చర్యమో, భయమో, విస్మయమో లేక ఆ మూడింటియొక్క సమ్మేళనమైన భావమో కలిగింది. సీనయ్య కనపడగానే వాళ్లు ఒక నిమిషంసాటూ ఆటనిలిపి అతడినొక చీకపురుగును చూచినట్లు చూచి మళ్ళీ జూదంలో నిమగ్నులై

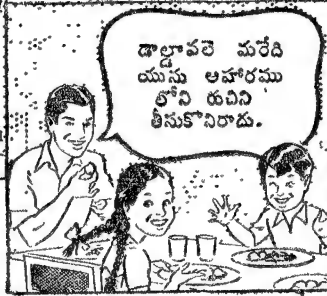
పోయారు. సీనయ్య నక్కడికి తీసు వాళ్లందరికీ పంచవలసిందిగా ఆజ్ఞ పాటలు నింజేంతవరకూ త్రాగ కొచ్చిన వ్యక్తి ఒక చిన్న పాత్రను శించాడు. సీనయ్య చిన్నపాత్ర 'ఏవ్' అని త్రేన్చి 'ఇక నువ్వు తెచ్చి అతడి చేతికిస్తూ పీపాలో నిండుకూ మద్యాన్ని నింపి నింపి త్రాగొచ్చు' అని సీనయ్యకు కంటి పున్న మద్యాన్ని అక్కడున్న ఇస్తుండగా వింత మనుషులందరూ తోనే సైగచేశారు. గర్భ కుహ

మీరు ఖర్చుపెట్టిన డబ్బుకు ఈవిధములుగా డాలడా వనస్పతి పూర్తిగా లాభము గలుగజేయును

వంటకు సజ్జితమైనది
మిక్కిలైతక్కువ ఖర్చు
శక్తికి ఇంతకంటే మేలైనది
పేరులేదు

రుచికరమైన అమృతిని ఏలాగు తయారుచేయుట?
ఈ క్రింది అర్థముకు వ్రాయండి:
ది డాలడా అడ్వైసరీ సర్వీస్
పోస్ట్ బాక్స్ నంబరు 303, బొంబాయి!

డాల్డావలె మరేది
యును ఆహారము
లోని రుచిని
తీసుకొనిరాదు.

పీటచేయబడిన ఈ
టిస్టులో నేను డాలడాను
క్రొత్తగాను, శుద్ధము
గాను కొంటాను.

హెచ్చుగుణమును మరియు మీ డబ్బుకు పూర్తి విలువను పొందుటకు డాలడాను వాడండి. అది ప్రతివిధ ఆహారమునుండి రుచిని తీసుకొనివచ్చును. ఈవేళే డాలడాను కొనండి. అది పీటచేయబడిన డబ్బాలో శుద్ధముగాను, క్రొత్తగాను మరియు ఆరోగ్యకరముగాను ఉండును. దానిని వారుదలచిన ఖర్చు మిక్కిలి తక్కువకూడ.

డాల్డా

10 పౌన్లు, 5 పౌన్లు, 2 పౌన్లు మరియు 1 పౌను టిస్టులలో దొరకును

★ చిరకాల నిద్రితుడు ★

రంలో ఆకటి మంటలు ప్రజ్వరిల్లి పోతున్నందువల్ల సీనయ్య వాళ్ల మహాదార్యానికి సంతసించి తనకు చాలనిపించేంత వరకూ పీపాలో వున్న ద్రవాన్ని గుటగుట త్రాగేశాడు.

త్రాగిన తరువాత సీనయ్యకు చాలా విచిత్రమైన అనుభవాలు కలిగినాయి. తనకు రెక్కలువచ్చి, ఆకళంలో ఎగిరిపోతున్నట్టు స్వర్గం నమీపించినట్టు, అక్కడ తన కన్నో సత్కారాలు జరుగుతున్నట్టు అతడు అనుకోసాగేడు. ఆతరువాత అతని మనసు ఆలోచించే శక్తి నయితం కోల్పోయింది. అతడు గాఢ నిద్రలో మునిగి పోయాడు.

సీనయ్య మేల్కొనేసరికి రౌడు బారల ప్రాదెక్కింది. పళ్లుల కిల కిలా రావాలు ఇంకా తగ్గలేదు. చల్లని మారుతం హాయిగా వీస్తోంది. సీనయ్య కళ్లు నులుముకుంటూ “అరే, రాత్రంతా ఇక్కడే గడిపేసేనే! నిన్నంతా ఏం చేశావని తాయారడిగితే ఏమని సమాధానం చెప్పకోను?”

అనుకుంటూ తేచి నీలుచుకోబోయి కాళ్లురెండూ తిమురుపట్టి వుండడం వల్ల నడవలేక మళ్లీ కూలబడ్డాడు.

కాళ్లను అటూ, ఇటూ కదిలించి, ఒకదాంతో మరొకదాన్ని పెనవేసుకొని ఎలాగయితేనేం రెండు గడియలు శ్రమపడి వాటిని తన స్వాధీనంలోకి తెచ్చుకొని అతడులేచి నిలబడి మెల్లగా నడవగల్గాడు. కానీ రాత్రి తానే దారి గుండా ఆ గుహలోకి వచ్చాడో అతనికి తెలియలేదు. ఏవైపు జూచినా దట్టమయిన ముండ్ల పొదలే కనపడ్డాయి. రాత్రి ఏ అరుగుమీదనైతే జూదం జరిగిందో, ఆ అరుగుమీద వైకెక్కడినుంచో ఒక జలపాతం దూకుతోంది!

సీనయ్య తన తుపాకికోసం వెదికాడు. తుపాకికి బదులు త్రుప్పు పట్టిన రెండు మూడు ఇనుప ముక్కలు మాత్రం కనిపించాయి. భైరవిని ఎలుగెత్తి పిలిచాడు. అరుపుతో కొండలు ప్రతి ధ్వనించాయిగానీ, భైరవి తిరిగి రాలేదు. తను సారాయిమత్తులో స్మృతిలేక పడివుండగా, ఆ విచిత్రపు మనుషులు తన తుపాకీనీ, కుక్కనీ తనకరించుకుని వెళ్లిపోయి వుంటారని సీనయ్య నిర్ధరించుకున్నాడు.

ముండ్లపొదల్లో ఎలాగో ఒకలాగు త్రోవజేసుకుని అతడు లోయలోకి దిగేప్పటికి మధ్యాహ్నమైంది. సువర్ణముఖలో కడుపు నిండా నీళ్లయినా త్రాగుదామనుకున్నాడు సీనయ్య. కానీ ఆ

నదిలో నీటితోవున్న ఒక్క చిన్ని చెలమైనా అతనికి కనపడలేదు. “నిన్న సాయంత్రం వరకూ నేనీ ఏటి దగ్గరే తిరిగానుకదా! అప్పుడు గట్లను తాకుతూ ప్రవహించిన నీరు ఒక్కరాత్రిలో ఎలా ఇంకిపోయిందో?” అని సీనయ్య ఆశ్చర్య పడ్డాడు.

అతడు ఊరి పాలిమేర చేరుకునేసరికి సాయంత్రం మూడుగంటలైంది. ఎందరెందరో అతని కదురుగా వచ్చారు, అతడిని అబ్బురంతో చూచారు. వెళ్లిపోయారు. కానీ ఒక్కరు గూడా పలకరించలేదు. అతనికి ఒకవేళ తను సీనయ్య కాదేమోనని సందేహం కూడా కలిగింది. ఆ సందేహం తీరడానికని అతడొకసారి ముఖాన్ని తడివి చూచుకున్నాడు. ఆశ్చర్యం! అతడి చుబకాలకు క్రింద ఒక మూరెడు పొడవుగడ్డం పెగిరివుంది!

మరొక్క ఆశ్చర్య మేమిటంటే ఎదురైన గ్రామస్థులు అతడిని గుర్తుపట్టలేక పోవడం అటుండగా అతడు వైతం వాళ్లని గుర్తించలేక పోయాడు. పరిచితమైన ముఖం మచ్చుకైనా కనపడలేదు. అందుకు తోడు గ్రామస్థుల వేషభాషల్లో కూడా పెద్దమార్పు గోచరించినదనికీ. “నిన్నటి వరకూ గోచీలతో తిరిగే పిల్లలు, తలవెంట్రుకల్ని జడగానైనా అల్లుకోవడానికి తెలియని ఆడవాళ్లు ఇప్పుడు నాజుకు దుస్తుల్లో బయస్కోపు బొమ్మల్లా తిరుగుతున్నారే! ఒక్క రాత్రిలోనే వీలైతగా ఏలా మారి పోయారబ్బా” అనుకుంటూ

సీనయ్య విన్నయ చేత స్కూలు పోయాడు.

ఊరిలోపల ప్రవేశించిన తరువాత సీనయ్య ఆశ్చర్య సముద్రంలోనే మునిగి పోవలసి వచ్చింది. పూరి కొంపల స్థానంలో వీధి కిరువైపులా చిన్నచిన్న మిడ్డె యిండ్లు సాక్షాత్కరించాయ్. ప్రతి ఇంటికీ ప్రాకారపు గోడలు, పూల తోటలు! కొన్ని ఇండ్లల్లోనుంచి గంధర్వగానం కూడా వినవస్తోంది. “అబ్బే, ఇది మన పెంటపాడు కాదు. దారితప్పి నేనేదో పట్నానికి వచ్చేశాను” అనుకుని సీనయ్య తన నాశ్చర్యంతో చూస్తూ నిలబడి వున్న ఒక యువకుణ్ణి “పెంటపాడిక్కడికి ఎన్నిమైళ్లుంటుందండీ” అని అడిగాడు. ఆ యువకుడు చకచకనవ్వి “ఓరి నీ అమాయకత్వం బండ్ల కెక్కించనూ, ఇదే నయ్యా పెంటపాడు” అని అక్కడినుంచి వెళ్లి పోయాడు.

సీనయ్య మరికొంచెం ముందుకు వెళ్లాడు. శ్రీరామ చంద్రమూర్తి దేవాలయం యథాప్రకారంగా అక్కడేవుంది. దాని వెనుక రచ్చ, రాగి చెట్టు అలాగే వున్నాయ్. తూర్పుగా ఒకమైలు దూరంలో ఇనుప దారిమీద రైళ్లు వస్తూ, పోతూవుండడం స్వప్నంగా కనిపిస్తోంది. “ఇదే పెంటపాడు. ఇది పెంటపాడు కాక మరొకపూరు కావడానికి లీల్లేదు” అనుకున్నాడు సీనయ్య.

రచ్చ దగ్గరనుంచి అతడు మళ్లీ పూల్లోకివచ్చి తన ఇంటివైపు దారి తీశాడు. కొంత కష్టంపైన ఇంటిని గుర్తించగల్గాడు. కానీ ఆ ఇల్లు

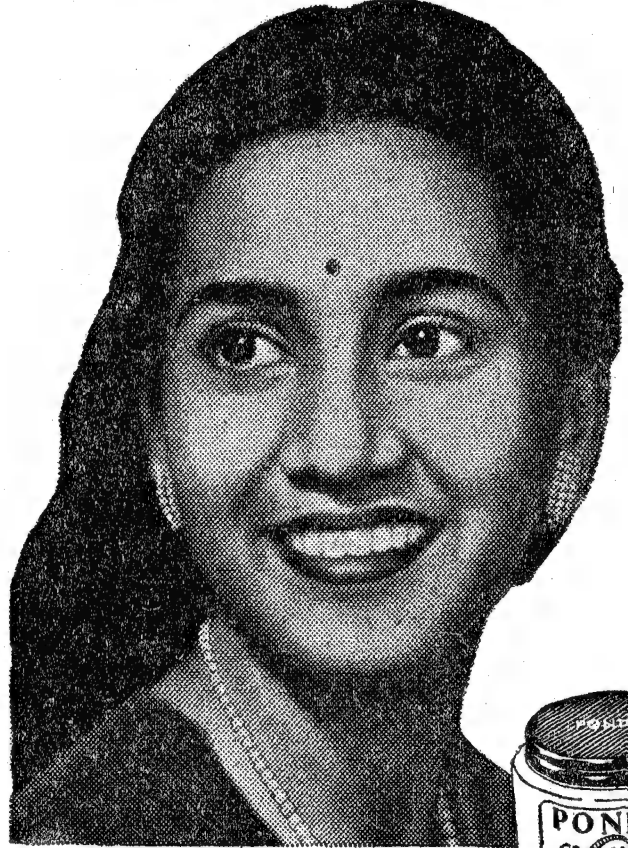
కూడా మునుపటిలా శేదు పైకప్పు గోడలు కూలిపోవడానికి సిద్ధంగా పూర్తిగా చదలపాలై పోయివుంది. వున్నాయ్ పైగా, ఆ ఇంట్లో

నేడే మృదువైన మనోహర చర్మపు

రహస్యమును కనుక్కోండి

పాండ్స్ కోల్డ్ క్రీమ్ తో మీ చర్మమును పరిశుభ్రం చేసికొనుడు... ప్రపంచమంతటా అందమైన ప్రీతి పొందర్య రక్షణకు దీనినే విశేషంగా వాడుచున్నారు. తేలికగానున్న యీ క్రీమ్ రోసున్న విశేషనూనెలు చర్మములోనికి చొచ్చుకొనిపోయి దుమ్మును, మురికిని యింద్రజాలమువలె తొలగించి మీ చర్మమును మెత్తగా, నవనవగా అగవడునట్లు చేయును.

పాండ్స్ కోల్డ్ క్రీమ్ ఒక పీసాను వేడే కొనుడు.

పాండ్స్
కోల్డ్ క్రీమ్

రోజుంకయు రక్షణకుగాను ప్రతి ఉదయమున పాండ్స్ వ్యానిషింగ్ క్రీమ్ ను వాడుడు. రాయగానే అదృశ్యమైపోవు యీ పొందర్య సహకారిని వాడితే మీ చర్మమెంత మనోహరంగా అగవడునో మీరే గమనించగలరు! దీనిమీద పొడదను రాస్తే మీరు ఎంతో అందంగా అగవడుతారు. అసలు పాండ్స్ క్రీములనే గమనించి కొనుడు.

P. 8748-

★ చిరకాల నిద్ర తుడు ★

మానవులు నివసించే సూచనలైనా గోచరించలేదు సీనయ్యకు. అతడు వరుసగా పెద్దకొడుకునూ, చిన్నవాడినీ, భార్యనీ గొంతెత్తి పిలచాడు. అతని పిలుపులకు ప్రత్యుత్తరంగా రెండు X బిల్లులు మాత్రం ఈ మూలనుంచి, ఆ మూలకు పరుగెత్తినాయి.

సీనయ్యకు దిక్కులు తోచలేదు. బడిపంతులు రామప్పయ్యను గనక విచారిస్తే ఈ మార్పుకు కారణమేమిటో తెలియగలదని అతడు వీధిబడి దగ్గరికి వెళ్లాడు. అక్కడ కూడా తాటాకులపాకకు బదులు పెద్ద పెంకుటిల్లాకటి సీనయ్యకు ప్రత్యక్షమైంది. ఆ పెంకుటింటి గోడమీద “మహాత్మా గాంధీ విద్యాలయం” అని వ్రాయబడి వుంది.

విద్యాలయం ముందర నడివీధిలో తండ్రి పండాలుగా మూగిన జనసమూహం ముందు నిలబడి ఒక పెద్దమనిషి ఉపన్యసిస్తున్నాడు. ఆ ఉపన్యాసంలో “ఆంధ్రోద్యమం, విశాలాంధ్ర, ఆంధ్రరాష్ట్రం, పొట్టి శ్రీరాములు” మొదలైన మాటలన్నీ సీనయ్యకు వినిపించినాయి. కానీ ఉపన్యాస సారాంశం మట్టుకూ తెలియలేదు.

మాసిన గుడ్డలతో, పాడవైన గడంతో, అందరివైపు శూన్యంగా చూస్తూ నిలబడివున్న సీనయ్యను చూడగానే జనులందరూ అక్కడ ఉపన్యాసం జరుగుతున్న విషయం మరిచిపోయి అతని చుట్టూ

మూగారు. ప్రశ్నల వర్షం కురిపించారు. “నువ్వు జైల్లోనుంచి పారిపోయి వచ్చావా?” అన్నారు. “నువ్వు చాలా కోపంగా వున్నట్టున్నావ్! నీ కాంధ్యోద్యమం పట్ల పూజ్యభావం లేదా?” అన్నారు. “అట్లా చూస్తే నువ్వొంధ్రుడివిగా తోచడంలేదు. ఆంధ్రుడివే ఐతే ఇలాటి శుభసమయంలో ఆనందపరవశుడివై పోయి వుండవలసింది” అన్నారు.

ఎవరికి తోచినమాటలు వారు మాట్లాడిన తర్వాత సీనయ్య “మీరేం మాట్లాడుతున్నారో నాకు అర్థం కావడంలేదు. నేను కూడా మీ అందరిలా తెలుగువాడినే. విశేషించి చెప్పాలంటే నేను రాజభక్తుణ్ణి కూడా” అన్నాడు.

“రాజేమిటి, భక్తుడేమిటి? ఎవడయ్యా నీకురాజు!” అన్నాడొకాయన.

“అయ్యయ్యా, ఆ మాత్రం కూడా తెలియనట్లు మాట్లాడుతారేమండీ! మనది హిందూదేశం కదా! ఈ దేశాన్ని పరిపాలించే రాజు ఇంట్లాండు దేశంలో వున్నాడు. నేనాయన్ను గురించే మాట్లాడుతున్నాను” అన్నాడు సీనయ్య.

“ఓరి నీ అవివేకం చట్టుబండ్లు కానూ! నువ్వు చెబుతున్నది ఏనాటిమాట! మనకు స్వరాజ్యం వచ్చే ఏడేండ్లయిందే” అని విస్తుపోయాడొకాయన.

“స్వరాజ్యమా! వచ్చేసిందా?

నేను నమ్మను, నేను నమ్మను” అన్నాడు సీనయ్య.

“నువ్వు నమ్మినా, నమ్మకపోయినా మనకు స్వరాజ్యమేమో వచ్చింది. ఇప్పుడు ప్రజా ప్రభుత్వం మనల్ని పాలిస్తోంది. అంతే కాదు. మనం చిరకాలం నుంచి కోరుకుంటున్న ఆంధ్రరాష్ట్రం కూడా ఈనెల ఒకటో తారీఖున అవతరించింది. అందుకే ఈ ఉత్సవం” అన్నాడొక వృద్ధుడు.

సీనయ్య తనకు మతిపోయిందేమోననుకున్నాడు. లేక ప్రపంచమంతా తనకేదురుతిరిగి, ఒక మాయానాటకాన్ని సృష్టించి, తన పాత్ర ఏదో తనకే తెలియని తనను అందులో చొప్పించి అపహాస్యం చేస్తున్న దేమోననినం దేహించాడు. కట్టకడకు ఇక ఈ ప్రశ్నోత్తరాలతో లాభంలేదనుకొని తన వృత్తాంతం యావత్తూ వాళ్ళతో పూసగుచ్చినట్లు చెప్పేశాడు.

అంతా విన్నతర్వాత ఒక ముసలాయన “ఐతే నువ్వడివికి వెళ్ళింది నిన్న ఉదయమే నని నీకు బాగా జ్ఞాపకం వుందా?” అని ప్రశ్నించాడు.

“అయ్యో, లేకేమండీ! కావాలంటే నిన్నటి తేదీకూడా చెబుతాను ఏ నిమిది, అక్టోబరు, వెయ్యిన్నీ తొమ్మిది వందలా ముప్పయి మూడు” అన్నాడు సీనయ్య.

“ముప్పయిమూడో సంవత్సరమా! ఐతే ఇరవైఏండ్లయిందన్నమాట! ఈ ఇరవైఏండ్లు ఆ అడివిలో ఏంచేశావయ్యా” అన్నారు ఏదారు మందీ ఒకేసారిగా!

“అబ్బే, మరేం చేయలేదండీ. నిద్రపోయాను. ఐతే నేను నిద్ర పోయింది మాత్రం ఒకేఒక రాత్రుని నా ఉద్దేశం” అన్నాడు సీనయ్య.

తరువాత ఒక్క నిమిషంపాటు అక్కడ చేరిన జనసమూహంలో మానం నెలకొన్నది. వాళ్లలో వాళ్ల కన్నో అనుమానాలు కలిగినాయి. ఆఖరుకు ఒక గ్రామస్థుడు ముందుకు వచ్చి “పోనీ, సీకిప్రాల్లో తెలిసినవారెవరైనా వున్నారా?” అని అడిగాడు.

“లేకేమండీ! ఒకప్పుడు నా సీకిప్రాల్లో అందరూ తెలిసినవాళ్లుగానే వుండేవారు. నా కుటుంబం ఇక్కడే వుండేది. భార్య బిడ్డలుండేవారు. వాళ్ళందరూ ఇప్పుడేమయ్యారో మరి! ఆ సందు వీధి చివరన, దేవాలయానికి ఎదురుగుండా పాడుపడిపోయిన పూరిల్లుంది చూచారా, అదే నా ఇల్లు” అన్నాడు సీనయ్య.

సీనయ్య తన ఇంటినిగురించి చెప్పి ముగించకమునుపే అక్కడున్నవాళ్లు పకాపక నవ్వి “మంచి వాడవేనయ్యా! అక్కడికొచ్చి, ఇక్కడికొచ్చి కడకు సీకిక్కడొక ఇల్లుకూడా వున్నట్టు చెప్పేస్తున్నావ్! అందులోనూ మా గోవులుగాడి ఇల్లే దొరికిందానికు?” అన్నారు.

“మీరే గోవులుగాణ్ణి గురించి చెబుతున్నారో నాకు తెలియదు. నాకుకూడా గోవులు అని ఒక కొడుకుండేవాడు” అన్నాడు సీనయ్య.

“గోవులా! అదిగో వాడొచ్చేటటు కింద. చూడు వాడేనేమో సీ కొడుకు” అని ఎవరో అన్నారు.

ఇంచుక సమీపంలో ఒక చెట్టు క్రింద పడుకుని ముప్పయి ఏండ్లయిన వాడు ఒక ట్రాగు తున్నాడు. జనసమూహం నుంచి కొందరు వెళ్లి అతడిని బలవంతంగా లేపి సీనయ్య దగ్గరికి తీసుకొచ్చి “మళ్ళీ మీ నాన్న బ్రతికి వచ్చేవాడూరా బాబూ” అని హేళన చేశారు.

“మా నాన్నేమిటి, బ్రతికిరావడమేమిటి? ఆయన ఇరవైఏళ్ల క్రితం ఇల్లువిడిచి పరారైపోయాడు. నదిలో మునిగిపోయాడని కొందరూ, ఏదో రైలుప్రమాదంలో మరణించాడని కొందరూ చెప్పారు. మా నాన్న ఇల్లు విడిచిపెట్టి వెళ్లిన మరునాడే ఆయన పెంపుడుకుక్క తిరిగి వచ్చేసింది” అని గోవులు చెబుతుండగా సీనయ్య అడ్డువచ్చి “ఆ కుక్కపేరు భైరవే కదూ” అన్నాడు. గోవులు “అవును. దాని పేరు భైరవే. కానీ అది కూడా ఎప్పుడో చచ్చిపోయింది” అన్నాడు.

ఎన్నో ప్రశ్నలడగలనుకున్నప్పటికీ అన్నిటిని ఒకేసారి అడగలేక “పోనీ, మన రాముడక్కడ?” అని ప్రశ్నించాడు సీనయ్య. ఈ ప్రశ్నకు గోవులు సమాధానం చెప్పలేదు. మరెవరో చెప్పారు. నలభైరెండు ఆగష్టు ఉద్యమంలో రైల్వను నిలిపి, తంతిక ముల్షి తెగ్గొట్టి గొప్ప విప్లవ వీరుడుగా పేరెన్నిక గన్నాడట! స్వరాజ్యం వచ్చిన తర్వాత కూడా వాడు ఊరూరా సేవాసమితుల్ని నెలకొలుపుతూ దేశంపైన తిరుగుతున్నాడట! పెంటపాడు గ్రామస్థులకు అతనిపేరు

అప్పుడప్పుడు పేపర్లలో మాత్రం కనిపిస్తుందట!

సీనయ్య మరొక్క ప్రశ్నను చాలా కంగారుగా అడిగాడు. “ఐతే గోవులూ, మీ అమ్మ ఏమైంది?”

గోవులు నిశ్చింతగా సమాధానం చెప్పాడు “ఆమె చనిపోయి రెండేళ్ళయింది”

సీనయ్య ఒక వేడినిట్టూర్పు విడిచాడు!

ఇంతలో ఆపూరికల్లా వృద్ధులైనవారైదారుగు రక్కడకివచ్చి, ఎన్నెన్నో పరీక్షలుచేసి కడకు “ఇతడే సీనయ్య” అని నిర్ధరించారు. ఆ ప్రాంతంలోని అరణ్యాల్లో కొన్ని భూతాలు కలకాలంగా నివసిస్తున్నాయనీ అవి త్రాగే మద్యాన్ని ఆస్వాదించే మానవుడు సంవత్సరాల తరబడి గాఢనిద్రలో వుండిపోవడం సహజమే నని ఒక వృద్ధుడు ఎన్నో తార్కాణాలతో సహా వివరించి చెప్పాడు.

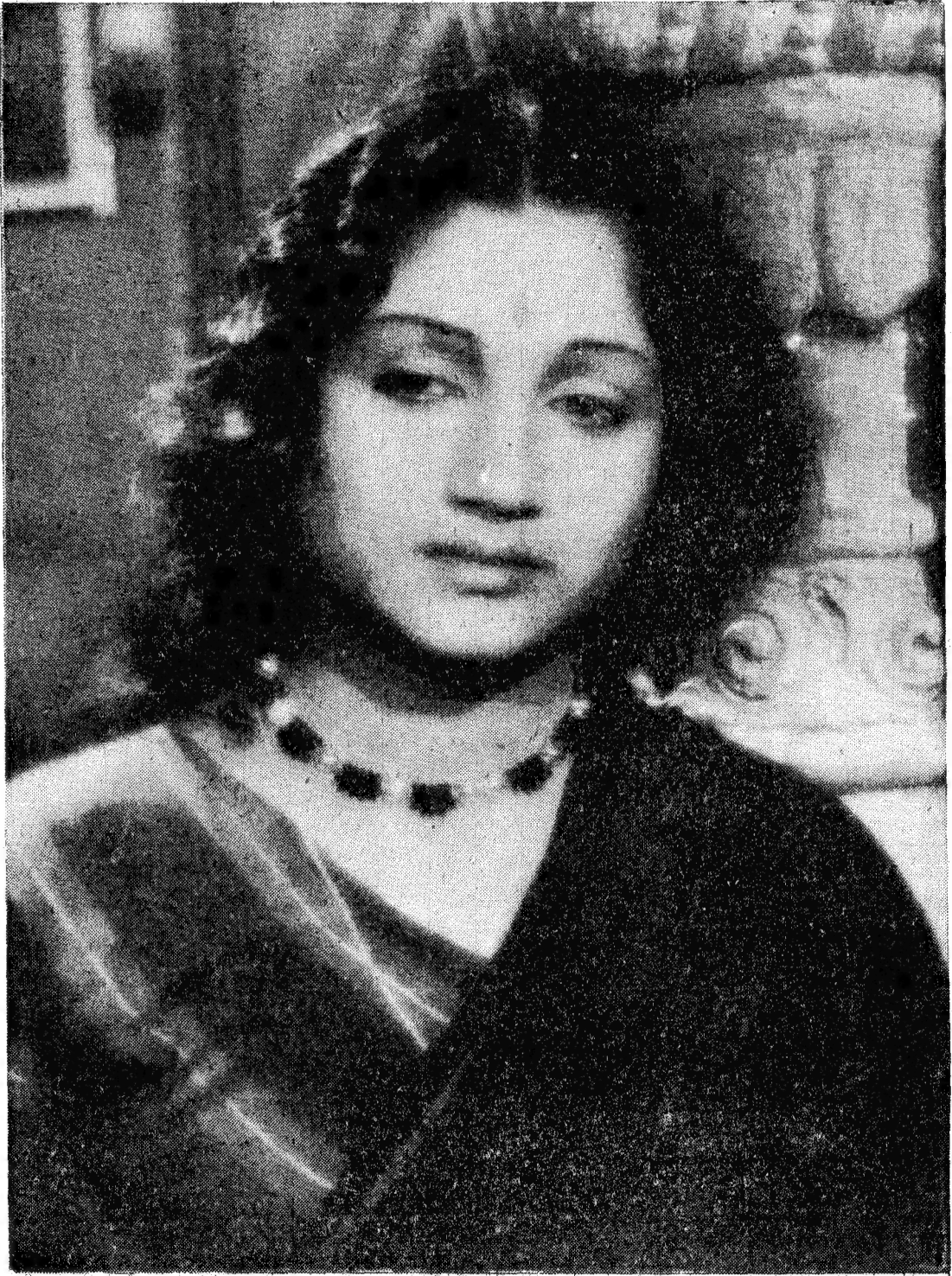
సీనయ్యయొక్క దీర్ఘ నిద్రకు ఇదే కారణమని అందరికీ సమ్మతం కలిగేటట్టు ఎవరూ చెప్పలేక పోయినా, గయ్యాళి భార్యలతో కాపురం చేసే గృహస్థులు మాత్రం సీనయ్యకు దొరికిన భూతాలు నేవించే మద్యం తమకు కూడా దొరికితే ఎంతో బాగుండు ననుకున్నారు.

★

300 Model Letters

in Money's Model Letter-Writer & Business Correspondence, 8th Edition.
224 Pages Price, Rs. 1-8-0.
Postage 0-10-0.

A. S. MONEY & Co. (A. P.)
14, Sambier St., Madras-1.

మద్రాస్ ఆర్ట్ ప్రొడక్షన్స్ వారి "రోహిణి"లో జ. నరలక్ష్మి

అదీ - ఇదీ

—ఎస్కార్.

ఇటీవల వెలుబడిన “అవ్వయ్యార్” చిత్రం ఆంధ్ర, తమిళ ప్రముఖుల ప్రశంసలు విశేషంగా చూరగొన్నది. సాహితీపరులు, పత్రికా సంపాదకులు, రాజకీయనాయకులు యావత్తుండి ముక్తకంఠంతో ఈ చిత్రం గొప్పదనం కీర్తించారు. భిక్షి, నీతి, ధర్మం మొదలైన విలువలను ఈ చిత్రం అగ్రుతిగా చూపిస్తోందిని కొందరన్నారు. ఈ రోజుల్లో ఇటువంటి చిత్రం వెలువడడం అవసరమని మరి కొందరన్నారు. ఇంత హిక్కుకు ఈ చిత్రం ఆర్జునా అని నామముకు నాకు సంకేతం కలుగుతోంది. ఈ చిత్రాన్ని నిర్మిత పాతంగా, చేతువాది పూర్వకంగా పరిశీలించడంవలన కొన్ని ముఖ్య విషయాలు బయటపడతాయని ఆశిస్తున్నాను.

ఈ చిత్రాన్ని కీర్తించినవారిలో చాలమంది కళాప్రియులూ, కళావేత్తలూ ఉన్నారు. నాకు ఆశ్చర్యం కలిగించే విషయమేమిటంటే, ఈ పెద్దజ్ఞో కొందరు కళ ప్రచారానికి సాధనం కావడం నిరసించే వారున్నారు. ముఖ్యంగా రష్యా నుంచి వచ్చే సారస్వతాన్ని, చలనచిత్రాలను వీరు కేవల ప్రచారంగా భావిస్తారు. ఇటువంటి “పెద్ద కళావాదులు” “అవ్వయ్యార్” చిత్రాన్ని ఎలా సహించగలిగారా అని నా సంకేతం. ఆ చిత్రంలో నాకు కనిపించిన తొంభైతొమ్మిదిహాళ ప్రచారం వారికి కనిపించలేదా అని నా ఆశ్చర్యం. బహుశా ఆ ప్రచారం తమ అభిప్రాయాల కనుగుణంగా ఉండడంవల్ల వారికి ఆ చిత్రం నూటికి నూరుపాళ్లు కళాత్మకంగా కనిపించి వుంటుంది.

మొదట అవ్వయ్యార్ పాత్రను పరిశీలిద్దాం. ఏదైనా సోవియట్ చిత్రంలో స్థానిక వస్తు దైవాంశ సంభూతుడుగాను, సర్వశక్తి సంపన్నుడుగాను చిత్రీకృతమైనంత చిరాకు కలుగుతుంటే, అవ్వయ్యార్ ను చూసినా అంత చిరాకు కలుగుతుంది. అవ్వయ్యార్ మానవ పాత్ర కానే కాదు. ఆమె జీవితం పూలబూటలాంటిది. ఆమె తలపెట్టినకార్యానికి ఎట్టి అవరోధాలూ కలగలేదు. ఆమె మాటకు ధూలోకంలో ఎదురులేదు. ఒక పేరే ఎవడైనా ఎదురు చెబితే ఏదో మహిమచేసి చూపించి, వాణ్ణి లొంగదీసుకునేది. ఆమె అంతరంగం, మానసికజీవితం, ఎటువంటివో మనకి తెలియదు. ఆమె ఇచ్చిన ఉత్సాహాలూ, పలికిన ధర్మసూత్రాలూ మాత్రమే మనకి తెలుసు. కాని మనస్సిక్వత్వాన్ని చెల్లడించేవి ఇవికావు. మనస్సి

రోహిణీవారి “ప్రతిజ్ఞ”లో కత్తియ్యంబం చేస్తున్న కాంతారావు, రాజనాథ.

లోహణివారి "ప్రతిజ్ఞ"లో బాకుతో బెదిరిస్తున్న గుమ్మడివెంకటేశ్వరరావు, సావిత్రి.

★

అ ది - ఇ ది

★

జీవితం ఒక్కటే మరిషిని ప్రతిబింబిస్తుంది. అవ్వయ్యార్ ఆదర్శాలతో, ఆశయాలతో నాకేమీ తగాదాలేదు. ఆమె వాటిని సాధించడంలోనూ ఏమి త్యాగం చేసింది? ఏమి అవరోధాలూ, అడ్డంకులూ ఎదుర్కొంది? అలా ఎదుర్కోవడం ద్వారా ఆమె మనస్సు ఎటువంటి పరిణతి పొందింది? ఇవీ నాకు కావలసింది. ఎందుకంటే, ఆదర్శాలకూ, వాస్తవజీవితానికి మధ్య నిరంతర సంఘర్షణ ఉన్నది. ఆదర్శాలకు వాస్తవ జీవితం ఒక పట్టాన లాంఛనమే కాదు. నిరంతర సంఘర్షణ ద్వారానే వాస్తవజీవితం ఆదర్శ జీవితంకేసి క్రమక్రమంగా జరుగుతూ పోతుంది. మానవుడు ఆదర్శజగతిని ప్రతి అంగుళీమూ జయించుకుంటూ పోవలసిందే గాని, ఏ సంఘర్షణా లేకుండా ఆదర్శాలు వాటంతట అవిగాని, ఒకమనిషి సంకల్ప బలంవల్లగాని, లేక దైవశక్తివలనగాని భూలోకంలో ప్రతిష్ఠితాలు కావు.

అవ్వయ్యార్ వంటి ఆదర్శ వాదులు మానవ చరిత్రలో ఎందరైనా కనిపిస్తారు. ఇయితే వారంతా వాస్తవ

జీవితంలో కుస్తీపడినవారే. మన పురాణాలు తీసుకోండి. శ్రీరాముడు, హరిశ్చంద్రుడు అటువంటివారే. సత్య పరిపాలనవారి ఆదర్శం. దానికోసం వారెన్నో త్యాగాలు చేశారు; రాజ్యాలు వదులుకున్నారు; భార్యలను వదులుకున్నారు; ఎన్నో కష్టాలనుభవించారు. వారి జీవితం పూలబాట కాదు; కంటకాకీర్ణమైన మార్గం. అందుచేతనే మనకి వారివీరిద సానుభూతి, వారి ఆదర్శాలపై గౌరవం కలుగుతాయి. ఇదేవిధంగా ఎందరో మత ప్రవక్తలూ, సంఘ సంస్కారులూ, ప్రజానాయకులూ ఉన్నారు. వీరిందరూ తమ ఆదర్శాలకోసం మానవ సహజమైన బాధలు పడ్డవారే. అందుకే వారిపై మనకు సానుభూతి కలుగుతుంది.

"అవ్వయ్యార్" మామ్రంటే ఆమెపై మన కటువంటి సానుభూతి కలగదు. కోట్ల కోలది యోజనాల దూరంలో ఉన్న నక్షత్ర మండలంలాగ ఆమె మనకి అందరాని మనిషి. ఆమె గడివిన ఉదాత్త నైతిక జీవితం మనకి సహజ్ర జన్మ రతినా సాధ్యమయ్యేది

కాదు. ఎందుచేతనంటే, ఆమె ఆ నైతిక బొన్నత్యాన్ని స్వయంగా సాధించుకున్న మనిషి కాదు. ఆమెకు ఆ గొప్పదనం పుట్టుకతోనే వచ్చిందట. జేవుడే ఆమెను గొప్పదాన్ని చేసి భూలోకానికి పంపించాడట. ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే ఆమె మానవవ్యక్తి కాదు; దివ్య వ్యక్తి. మనమో, కేవల మానవులం. నైతిక జీవితం మనకి రెడీ మేడ్ గా దొరికే వస్తువు కాదు. జీవితపు ఎత్తు పల్లాలు ఎక్కిడిగి, తోటిమానవులతో, సంఘంతో సంఘర్షణ పడి దాన్ని సంపాదించుకోవలసిందేగాని, ఏ జేవుడూ సహాయం రాదు. అవ్వయ్యార్ వంటి వ్యక్తులు వెయ్యిమంది మనకి ఉపన్యాసాలు ఇచ్చినా ప్రయోజనంలేదు. ఒక ఘటంలో నాకు నిజంగా నవ్వొచ్చింది. భూలోకంలో తమ చేయవలసిన పని అయిపోయిందని చెప్పి అవ్వయ్యార్ కైలాసానికి వెళ్ళింతగా బయలుదేరిపోతుంది. తన కర్తవ్యం తీరిందని ఆమె ఎలా తృప్తిపడగలిగిందో? ఇప్పటికీ రెండువేల ఏళ్లు గడిచినా ఆమె ప్రారంభించిన "నైతిక పరివర్తనం" పని ఇంకా అలాగే మిగిలివుంది. ప్రవక్త లనబడేవారు ఆమెలాగ ఉప

న్యాసాలిస్తూ సంతృప్తి పడినంతకాలమూ ఆ పని అలాగే మిగిలివుంటుంది కూడాను.

అవ్వయ్యార్ కాక మిగతా పాత్రలను వివరంగా పరిశీలించవలసిన పనిలేదు. ఆ పాత్రల్లో ఎక్కడా వ్యక్తిత్వం కనబడదు. అన్నీ కీలుబొమ్మలే. రాజులు, సామంతులు, సామాన్యులు అంతా అవ్వయ్యార్ ఎలా ఆడిస్తే అలా ఆడతారు. “నేను చెప్పినట్లు నడవకపోతే చూసుకో” అన్నట్లు ఆమె తన మహిమాబలంతో మార్గం సుగమం చేసుకుంటూ పోతుంది.

ఇండాక నే చెప్పినట్లు అవ్వయ్యార్ తోను, ఆమె ధర్మనాత్రాలతోనూ నాకేమీ తగాదాలేదు. నిర్మాతలు ఆమెకు చేసిన రూపకల్పన ఎటువంటిది, ఆమెను మానవాతీత వ్యక్తిగాచేసి సాధించిన పరమార్థం ఏమిటి అని ప్రశ్నిస్తున్నాను. కళ ప్రచార సాధనం కాగూడదని వాదించే పెద్దలు ఈ చిత్రంలోని మత ప్రచారాన్ని ఎలా భరించారూ అని నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను.

ఇక తక్కిన విషయాల్లో కనిపించే లోపాలన్నీ చేర్చి జాబితా తయారుచేయడం వృథా పని. కొందరికి కనిపించినట్లు, రెండువేల

విశ్మయకరమైన విమర్శ సంస్కృతి కూడా నాకేమీ కనిపించలేదు. ఎక్కువగా చూడేయో వాతావరణమే కౌనవచ్చింది.

* * *
నివరికి ఈ చర్చ అంతా, కళకి కేవల ప్రచారానికి తేడా ఏమిటనే ప్రశ్నకి దారి తీస్తున్నది.

ప్రచారంలో భావం, సిద్ధాంతం ప్రధానమైనవి. ఒక సిద్ధాంతాన్ని బలపరిచేందుకు గాను అతిశయోక్తులు (exaggeration) అభూత కల్పనలు, సాధారణీకరణం (generalisation) మొదలైన రకరకాల పద్ధతులద్వారా, అవసరమైతే వాస్తవ జీవితపు సరిహద్దులనుకూడా అతిక్రమించి, ప్రచారం శీఘ్రపని సాగిస్తుంది; జీవితాన్ని నిలబెట్టి, ప్రశ్నించి, పరీక్ష చేసేబదులు, భావాలవెంట, సిద్ధాంతాల వెంట పరుగులు తీస్తుంది. కళ అలాకాదు. దానికి జీవితమే ప్రధాన లక్ష్యం. జీవితాన్ని పరిశీలించి అందులో నుంచే సిద్ధాంతాలను బయటికి లాగుతుంది. ప్రచారం ముంచే ఒక సిద్ధాంతం విర్వరచుకుని దాని కనుగుణంగా వుండే జీవితాన్ని కల్పన చేసుకుంటుంది. ఈ విష

యాన్ని ఒక ఉదాహరణద్వారా పరిశీలిద్దాం.

మార్క్స్ ట్రేన్ నవల లన్నిటిలోకీ “హాల్ బెరీఫీస్” ఉత్తమ నవల అని విమర్శకులంతా అంగీకరించారు. “మిస్టేరియస్ స్టేంజర్” (విచిత్రవ్యక్తి) తక్కువ తరగతికి చెందినది. ఈ విషయంలో మనకి పేచీ అక్కలేదు. ఎందుకంటే మొదటి నవలను మార్క్స్ ట్రేన్ జీవితంతో బాగా పరిచయం ఉండే పడుతు తనపురోజుల్లో వ్రాశాడు. రెండో నవల జీవితంమీద విరక్తి పుట్టిన వార్తకవ్యదశలో వ్రాశాడు. ఈ రెండో నవల కేవలం తన అభిప్రాయాలు, సిద్ధాంతాలు ప్రచారం చేయడంకోసమే వ్రాసినట్లు అనిపిస్తుంది. అందులో మానవజీవితంకంటే మానవజీవితం మీద మార్క్స్ ట్రేన్ అభిప్రాయాలే ఎక్కువ ప్రాధాన్యం వహిస్తాయి. ఈ అభిప్రాయాలన్నీ నైతన్ ఉపన్యాసాలద్వారా మార్క్స్ ట్రేన్ వెల్లడిస్తాడు. ఆ నవలలోని పాత్రలు, సంఘటనలకూడా రచయిత తన

(50-వ పేజీ చూడండి)

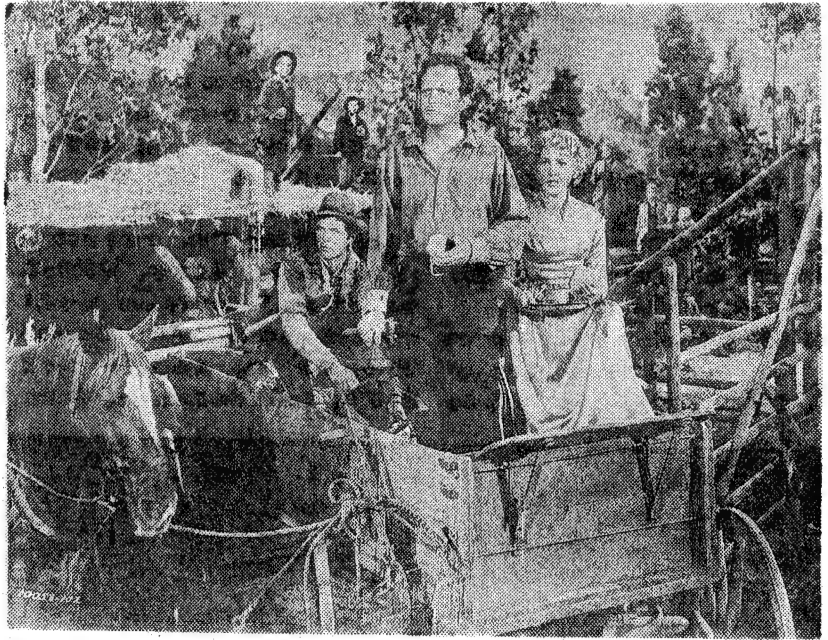
“పెంపుడు కొడుకు”లో జైలుకు తీసుకుపోబడుతున్న పుష్పవల్లి.

ప్రశ్నోత్తర సమాధానము

కె. ఎ. ఆచారి—కాశీబుగ్గ.

“అవ్యయార్” చిత్రం సమీక్ష గ్రాస్తూ, తన ఉపదేశాల వలన దుర్మార్గులైన మహారాజులను, పండితులను, పామరులను, సన్మార్గులుగా చేసింది.” అని వ్రాశారు. అంటే “పండితులు” అనబడే వారంతా, దుర్మార్గుల లెక్కలోనివాక అని మీ అభిప్రాయమా?

—మీ రిలీ అపోహపడడానికి కారణం తెలియడంలేదు. పండితులనబడేవారంతా దుర్మార్గులై వెండుకవుతారు? అవ్యయార్ కాలంలో తమిళదేశంలో తమిళ సంఘముని ఒక సంఘం ఉండేది. ఆ సంఘంలో సభ్యులు, ఎవడైనా ఒక కవి కావ్యం వ్రాస్తే దాన్ని పరిశీలించి యోగ్యతా యోగ్యతలు నిర్ణయించేవారు. ఆ సభ్యులు ఒకసారి ఒక కవిపై ద్వేషం వహించి అక్రమంగా అతని కావ్యాన్ని నిరాకరిస్తారు. వారికి అవ్యయార్ తన మహిమ చూపించి సన్మార్గానికి తీసుకువస్తుంది. ఈ ఉదంతమే ఆ చిత్రంలో చూపబడింది. * *

“షేన్”లో మరొక దృశ్యం.

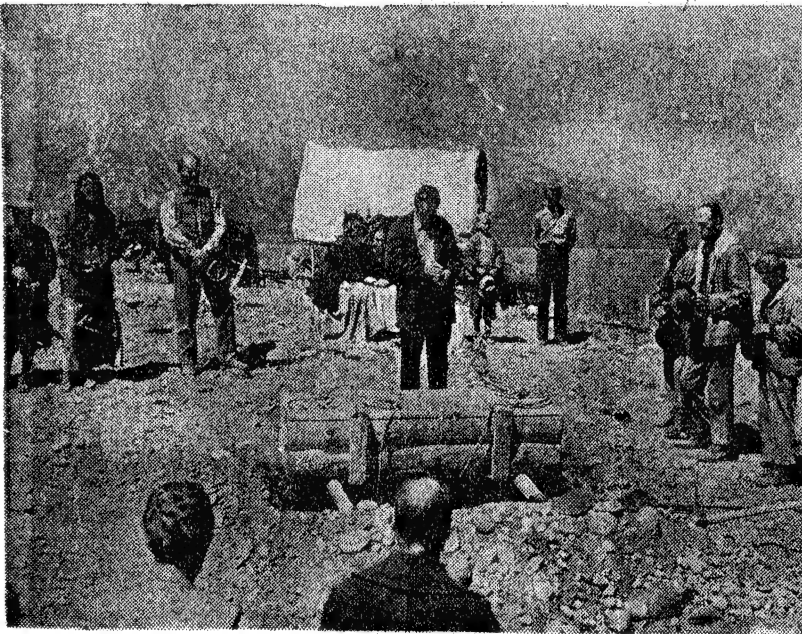
ఎన్. రామచంద్రరావు—హోస్పేట.

సామాన్య ప్రజా జీవితాన్ని చూపించే చిత్రాలు తీయడానికి బదులు, నిర్మాతలు నమ్మటానికి వీలులేకున్నటువంటి జానపద చిత్రాలను ఇప్పటికీ కూడా తీస్తున్నారు. ఈ Scientific యుగంలో ఇటువంటి చిత్రాలుతీసి ప్రేక్షకులను మోసపుచ్చడానికి బదులు, ఇంగ్లీషు చిత్రాలను అనుసరించి చిత్రాలను ఎందుకు తీయరాదు?

—ఇంతకీ, సామాన్య ప్రజాజీవితం చూపించే చిత్రాలు తీయమంటారా, ఇంగ్లీషు చిత్రాలను అనుసరించి చిత్రాలు తీయమంటారా? ఇంగ్లీషు చిత్రాల్లోకూడా సామాన్య ప్రజాజీవితం చూపించే చిత్రాలు ఎక్కువలేవు.

“Bycycle thief” వంటి సామాన్యమును జూని కథములను చిత్రముగా తీయగలవారు మనకు ఎవరైనా గలరా?

—బిమల్ రాయ్, దత్తా ధర్మాధికారి మొదలైనవారు ఈ విషయంలో కృషి చేస్తున్నారు. * * *

పారమాంట్ వారి చిత్రం “షేన్”లో ఒక దృశ్యం.

పుణ్యమూర్తుల కొండలరావు—పెనికేరు.
పేరులో ఆంధ్రత్వ ముట్టిపడుతున్నా
బెంగల్ రామారావు గారు ఆంధ్రులు
కారా? వారి నివాసస్థలము యెద్ది?

—ఆయన కన్నడిగ; మైసూరు సంస్థా
నానికి చెందినవారు. కన్నడిగలకు తెలుగు
వారికి పేర్లలో చాలా సామ్యం ఉంది.

“చండీరాణి” గా కికోర్ చే “ప్రచం
దుని చంపించి తొడికి తర్వాతము వది
లిస్తా”నని ఆ చేయించి ఆపని కాసా

“చండీ”చే చేయించడానికి కారణము
యేమిటి మహాశయా?

—మాకుమాత్రం ఏమి తెలుసండీ?

* * *

గూటాల రామారావు—విలూరు.

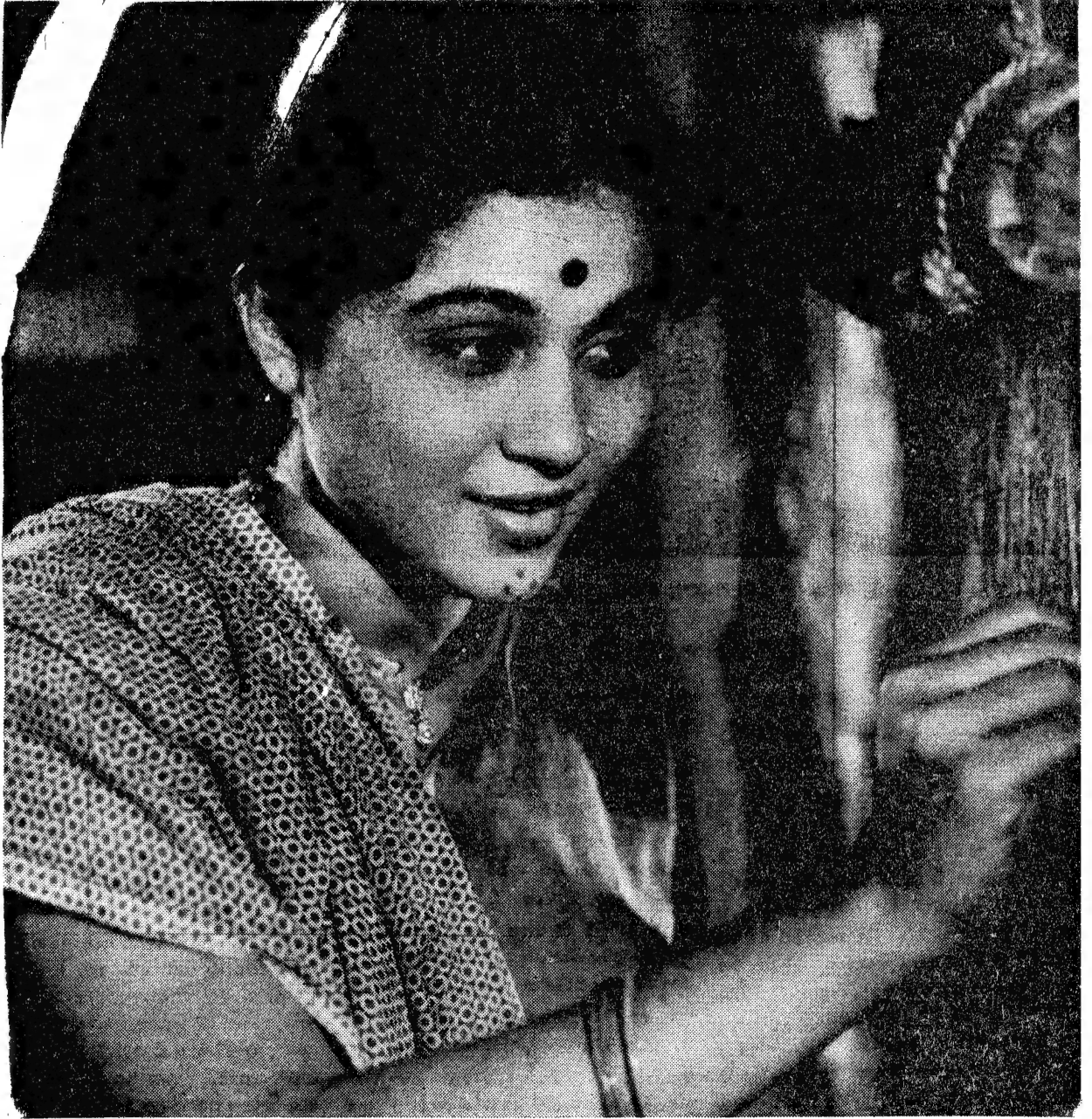
“చండీరాణి” (తెలుగు) చిత్రంలో ఆఖ
రున చంపా, కికోర్ గు డైలాగ్ పాడినట్లు
మాపించకుండా, చండీ సమాధికి పుస్తాం
జలి సమర్పిస్తున్నట్లు మాపించినట్లయితేయిం
కా బాగుంటేసంటాము, మీరుకాదంటారా?

—కాదనము. కాని ఆ చిత్రం బాగుం
డానికి చెయ్యవలసినవి ఇంకా చాలా
పున్నాయనుకుంటాము.

* * *

హెచ్. శ్రీనివాసరావు—సెల్లూరు.
నేడు చలనచిత్ర రంగంలో ఏయే
దేశాలు ముందంజ వేయుచున్నవి?

—ఇటలీ, జపాన్ దేశాలు. అంతర్జాతీయ
రంగంలో ప్రస్తుతం ఈ రెండుదేశాల
చిత్రాలకు పెద్ద గౌరవం ఇవ్వబడుచున్నది.

“దోబిఘా జమీన్”లో నిరూపరామ్.

శ్రీ రాజరాజేశ్వరీవారి 'లక్ష్మీ'లో తులసి దేవిని పూజిస్తున్న కృష్ణకుమారి.

★ ఆది - ఇది ★

(47-వ పేజీ తరువాయి)

సిద్ధాంతాల కనుగుణంగా కల్పన చేసినట్లే కనిపిస్తాయి కాని యథార్థంగా కనిపించవు.

“హకల్ థెరీఫిన్”లో మార్క్స్ యొక్క సిద్ధాంతం లెక్కదా బాహుళ్యంగా కనిపించవు. ఆకాలపు అమెరికన్ జీవితానికి ప్రతిబింబం మాత్రమే కనిపిస్తుంది. హకల్ థెరీ అనే తెల్లజాతి బాలుడూ, జిమ్ అనే నీగ్రో బాలికా, వీరితో అనుబంధం కలిగిన ఇంకా అనేకమంది వుంటారు. ఈ పాత్రల పరస్పర సంబంధాలద్వారా, అప్పటి అమెరికాలోని నీగ్రో బాలికలను విధానం, ఆ విధానంలోని అమానుషత్వం, మానవుల జాతికి చెందినవారైనా సమానులేననే భావం—ఇవన్నీ మార్క్స్ యొక్క బహిర్గతం చేస్తాడు. అంతే ఈ నవలలో జీవితచిత్రణం ప్రధానంగా జరిగేవనీ, సిద్ధాంతీకరణం

రానిఫలితంగా, ధాని కనుగుణంగా జరిగే వనీ అని తేలుతుంది.

మన పూర్వులు ప్రాసిన పురాణాలనీ, కావ్యాలనీ ఇదే దృష్టితో పరిశీలిస్తే, వాటిలో ఎంతవరకు కళ ఉన్నదీ, ఎంత వరకు ప్రచారం ఉన్నదీ బోధపడుతుంది. హరిశ్చంద్రుడు తన ఆదిర్భంజంలోనూ మానవ సహజమైన కష్టాలు పడుతున్నంతినీ పూరితని పాత్ర చిత్రణం జీవితపు సరిహద్దులలోనే వుంటుంది. ఆఖరున అతని ఆదర్శాన్ని బలవంతంగా నెలపించడం కోసం భగవంతుణ్ణి ప్రత్యక్షం చెయించేటప్పటికి రచయిత జీవితపు సరిహద్దులు దాటిపోవలసివాడగుచు. సత్యం ఎలాగైనా జయించి తీరుతుందీ అనే సిద్ధాంతం మన స్కూల్ షెడ్యూకుని రచయిత తదనుగుణంగా ఊహాస్పృహ చేశాడన్నమాట. అందుచేత ఆ

చివరి భాగాన్ని కేవల ప్రచారంకేంద్ర భవ కట్టాలి.

ప్రచారం తప్పనీ, అనవసరమనీ నా అభిప్రాయం కాదు. ప్రచారం అవసరమే. అయితే ఆదని పుత్రికలూ; కరపత్రికలూ, ఉపన్యాసవేదికలూ చేస్తాయి. కళాకారుడు సిద్ధాంతప్రచారంతో సంతుష్టి పడక పూర్తి కోడు. సిద్ధాంతానికి జన్మస్థానమైన యథార్థ జీవితపు అల్లుడుగులదాకా స్పృశిస్తాడు. “మాకు; ఈ జీవితంలో ఎంత జీవితం ఉన్నదో? ఎన్ని ముఖాలు, గుండెలు, ఎంత సాందర్యం, ఎంత అసహ్యం ఉన్నవో? ఈ జీవితం మారుతోంది. రా, నువ్వు కూడా ఈ మార్పులో పాల్గొందువు గాని, ఈ జీవిత నాటకంలో నువ్వు కూడా ఒక పాత్ర వల్లదువు గాని; రా!” అని పాఠకుణ్ణి తేక ప్రేరేపిస్తాడు. ప్రచారంలో నిర్దిష్టమైన సిద్ధాంతం ఉండదు. ప్రచారంలో నిర్దిష్టమైన సిద్ధాంతం మాత్రమే ఉంటుంది. జీవితంపాడే నిత్య పరిణామాన్ని అది చూపించలేదు.

ఈ తేడా అభ్యుదయవాదులం, వాస్తవిక వాదులం అనుకునే ఎందరు సాహితీ పరులు, సినిమా కథకులు, దర్శకులు గుర్తించారు? అభ్యుదయ సిదాంతాన్ని దేన్నో పట్టుకుని దాని ప్రకారం కథలు వ్రాసి, వాటినిండా నివాదాలు నింపి, వాస్తవికత సాధించాం అని తృప్తిపడితే అది వట్టి భ్రమ. వారికి, “అవ్యయార్” నిర్మాతల వంటి ఆదర్శవాదులకి ఏమీ తేడాలేదన్న మాట.

“పత్రిక”

అమియ చక్రవర్తి నిర్మించిన “పత్రిక” హిందీ చిత్రం గత శుక్రవారం మద్రాస్ ప్లాజా థియేటర్లో విడుదలయింది. దర్శకుడు అమియచక్రవర్తి; సంగీత దర్శకులు శంకర్, జైకిషన్; దేవానంద్, ఉమాకరణ్, లలితా పావర్, ఆగా మున్నగువారు నటించారు. ఒక బీదకన్య ఒక ధనికునిచేత చెరచబడి శీలం పోగొట్టుకుంటుంది. ఆమె సంతాన వతికూడా అవుతుంది. ఆమె నదివరకే ప్రేమించిన ఒక ధనికయువకు డామె మాన భంగం పొందివున్నదని తెలిసి కూడా,

ఉదారబుద్ధితో పెళ్లిచేసుకుంటాడు. కాని అతని తల్లికి ఈ రహస్యం తెలిసి కోడలును దుర్బాషలాడుతుంది. చివరకు కుమారుని బో, వలస ఆమె హృదయం పరివర్తన పొంది కోడలును స్వీకరిస్తుంది.

మాన్యుంతసేపూ ఎప్పుడైపోతుండా అనిపించేట్లు, ఈ ఇతివృత్తం చిత్రించబడింది. ప్రారంభంనుంచే విసుగుపట్టిస్తూ, కథ పోసుపోసు మరి అసంబద్ధంగా తయారై, అంతంలో ప్రేక్షకులను దిగ్భ్రాంతింతులనుచేసి వసులుతుంది. దీనికి బాగ్యత పూర్తిగా దర్శకునిదే. “పత్రిక” అనే పేరు ఎందుకు పెట్టివట్టో దుఃఖాం. తనంతట తను పాపంచేసి నైతికపతనం పొందితేనే “పత్రిక” అనే పేరు సార్థక మవుతుంది. ఈ చిత్రంలో తనంతట తను ఏపాపమూ చెయ్యని యువతికి ఈ బిరుదు సరిపోదు.

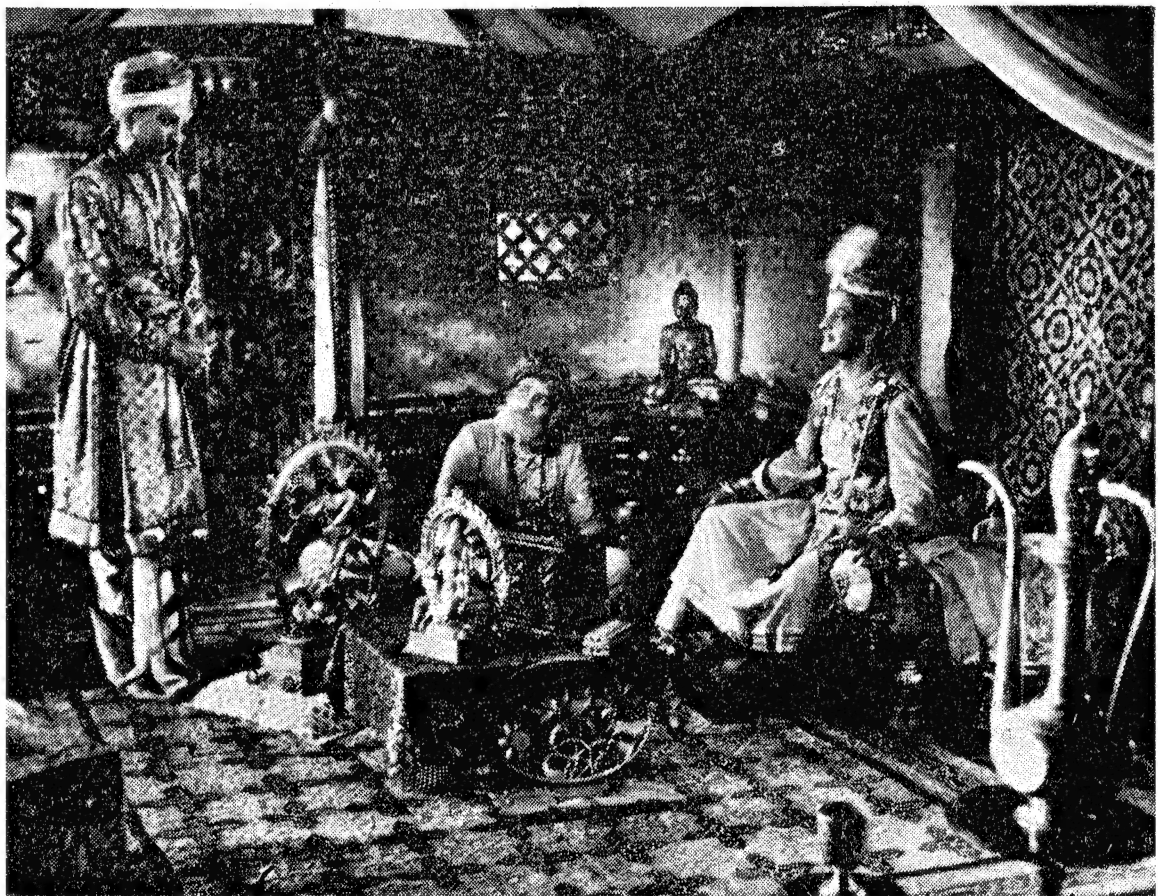
“దగ్” చిత్రంతో పేరు తెచ్చుకున్న అమియ చక్రవర్తి పురోగమించడానికి బదులు తిరోగమించినట్లనిపిస్తుంది. అసమర్థులైన నిర్మాతలు, దర్శకులు అసం

ఖ్యాకంగా వచ్చి సినిమా పరిశ్రమను భ్రష్టం చేస్తున్నారని ఈయన ఈమధ్య విమర్శించారు. బహుశా ఇది ఆత్మవిమర్శ అయివుంటుంది.

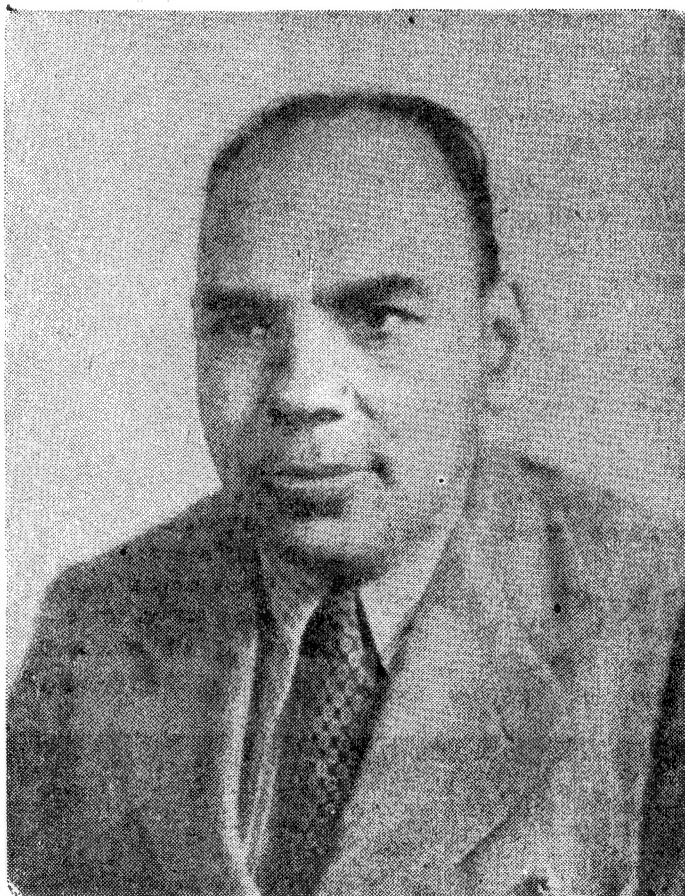
అక్టోబరు 1

ఆంధ్రరాష్ట్ర అవతరణోత్సవం సందర్భంలో కర్నూలులో జరిగిన బ్రహ్మాండమైన సభ శ్రీమతి టంగుటూరి మార్య కుమారి ప్రారంభ గీతంతో ప్రారంభమైంది. తిరిగి ఆమె గానంచేసిన జాతీయ గీతంతో అంతమైంది.

అలింజియా రేడియోవారు ఈ సందర్భంలో చక్కని సంగీత కార్యక్రమాలు నడిపారు. ఉదయం పి. భానుమతి ఆంధ్ర రాష్ట్రాన్ని, ఆంధ్రోద్యమాన్ని కీర్తిస్తూ పాడిన పద్యాలు, పాటలు ప్రసారం చేయబడినవి. ఆరోజున సంగీత దర్శకుడు ఘంటసాల, కమలా చంద్రబాబు, బాలనరస్యతి కూడా గానం చేశారు. రాత్రి శ్రీ ఈమె శంకరాస్త్రీ, మరి అయిదుగురు జైతీకుల (రే-వ పేజీ చూడండి)

విజయావారి “చంద్రహారం”లో ఎస్. వి. రంగారావు, ఎస్. టి. రామారావు.

ఆంధ్రరాష్ట్రం మొదటి గవర్నరు శ్రీ త్రివేది

ఆంధ్రులకు పండిట్ నెహ్రూ ఆదేశం

(2-వ పేజీ తరువాయి)

తుంది. ఆంధ్రదేశాన్ని అభివృద్ధి చేస్తేనే భారతదేశం అభివృద్ధి అవుతుంది.”

“శరీరములో ఒకభాగము అనారోగ్య కరముగా ఉంటే మిగిలిన శరీరము ఆరోగ్యముగా ఉండటము సంభవమా? కనుక భారతదేశాన్ని నేపించాలంటే ఆంధ్రదేశానికి నేపచేయాలి.”

“ఆంధ్రరాష్ట్ర విషయాలలో చాలా రోజులనుంచి తీర్మాన భర్తనలు జరిగినవి. అనేకసార్లు ఈ విషయం కలతలకు, పరస్పరదూషణలకు కారణమైంది. కాని అదంతా గతమైపోయింది. వెనకటి వైమన స్వాసలను, కలతలను మరచిపోవాలి. ఆంధ్ర రాష్ట్రాన్ని ఏర్పరచేందుకు కార్యవేతంగా ఉన్న మదరాసు రాష్ట్రాన్ని ముక్కలుగా చేయవలసి వచ్చింది. ఈ విధంగా విభేదము చేయడము సంతోషకారణము అయినా అట్టి

విధానం చేయకలిపిస్తుంది. గనుక అట్టి సమయంలో ఈ విచ్ఛేదము, ప్రేమతో, ఆదరాసు రాగాలతో, చేయడము మంచిది. విభజన ఈ విధంగా జరిగితే మంచి వృద్ధిలోకి రావచ్చు. ఆంధ్రులు, తమిళులు ముందు సన్నిహితులై పరస్పర సహకారంతో పనిచేసుకుంటారని ఆశిస్తున్నాను. అందరూ ఒకే భారత కుటుంబానికి చెందినవారు. మద్రాసులో ఆంధ్రులు చాలామంది ఉంటారు. వారంతా తమిళులతో కలిసి మెలిసి పనిచేయాలి. అన్ని రాష్ట్రాలు ఏ విధంగా అభివృద్ధికి ఎల్లా కృషిచేస్తున్నాయో మీరూ అల్లాగే నిర్మాణకార్యక్రమాన్ని అమలుచేయాలి.”

“గ్రామ ప్రజల దారిద్ర్యాన్ని నిర్మూలించాలి. గ్రామాలు బాగుపడాలి. ప్రజల జీవన ప్రమాణం మెచ్చాలి. ఏ రాష్ట్రం గాని ప్రజలందరి కృషివల్ల, కష్టపడి పని

చేసినందువల్ల అభివృద్ధి పొందాలిగాని యింద్రజాలంవల్లగాని మంత్రాలవల్లగాని అభివృద్ధి పొందజాలదు. ఐక్యత, పరిశ్రమ, కార్యదక్షత ద్వారా అభివృద్ధి సాధ్యమవుతుంది. అందులో కొత్తగా రాష్ట్రం ఏర్పడుతోంది. మీకు మీరంతా అందరికన్న బాగా కష్టపడాలి.”

భూదానం శ్రమదానం

ముఖ్యంగా భూమి సంస్కరణలనుగూర్చి మీరు ఆలోచించాలి. ఈమధ్యన శ్రీ వినోబా భావే భూదానోద్యమాన్ని ప్రారంభించి చాలాభూమిని సంపాదించాడు. భూమిని సంపాదించి తేనివారికి ఇచ్చారు. వారే శ్రమదానోద్యమాన్ని కూడా ప్రారంభించారు. మీరంతా ఈ శ్రమదానోద్యమంలో పాల్గొని, భూదానోద్యమానికి తోడ్పడి దేశాన్ని సాభాగ్యవంతం చేసి ఆంధ్రాభ్యుదయానికి పాటుపడాలి.”

‘మన మీశుభసమయంలో మన స్వాతంత్ర్యోద్యమసారథి గాంధీమహాత్ముని స్మరించుకోవడం మన అందరివిధిని. రేపు గాంధీ జయంతి. గాంధీజీ ఏ ఆదర్శాలకోసమైతే కృషిచేశారో, ఆ ఉద్దేశ్యాలకోసం మనం కృషి చేయాలి. వారు చెప్పిన అహింసా మార్గాన రాష్ట్రాన్ని నడిపిస్తే, సంఘటిత పరిస్థితి, దేశం ముందుకు పోతుంది. వారు చెప్పిన మార్గాన్ని అవలంబించినందువల్లనే స్వాతంత్ర్యాన్ని సంపాదించాం. వారు తమ దివ్యసంకేతద్వారా మనకు నాయకత్వంవహించి, దారి చూపించారు. వారు మనకు బోధించిన విషయాలలో ముఖ్యంగా అహింసాయుత పోరాటమనే విషయము మనము గుర్తు ఉంచుకోవాలి.”

ఉత్సాహ శక్తులు

“మనలో ఎంత ఉత్సాహం, శక్తి, ఉంది. సరిగా దాన్ని వినియోగించకపోతే అది కలహాలకు దారితీస్తుంది. సరిగా ఉపయోగిస్తే బ్రహ్మాండమైన నిర్మాణశక్తి ఉద్భవిల్లి పనిచేస్తుంది. ఆంధ్ర రాజకీయ రంగం పెద్దల్లో అనేక విభేదాలవల్ల, కలహాలవల్ల దేశానికి తీరని నష్టం కలిగింది. ఇప్పటితో ఆంధ్రదేశ చరిత్రలో నూత్న ధ్యాయం ఆరంభమవుతోంది. అవన్నీ, మరచిపోయి అందరూ ఒకటైమీద ఇంతటినుంచైనా నడవగలరని ఆశిస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రి ప్రకాశం గారు ఆ ప్రకారంగా అందరినీ నడిపించగలిగినవారు. వారు అల్లా చెయ్యగల్గారంటే, మీరంతా మీమీ విభేదాలను వదిలి, వారికి సంపూర్ణ సహకారాన్ని ఇవ్వాలి. ఆంధ్రులు తమ బాధ్య

★ ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రారంభోత్సవం ★

(1 వ పేజీ తరువాయి)

ఆంధ్రదేశం నలుమూలలనుండి ప్రజలు వేలాదిగా వచ్చారు. పండిట్ నెహ్రూ అందరిచేతనూ, ముఖ్యంగా ప్రేమించేత 'శైలిండ్' అని ముమ్మారు నివాసం చేయించారు.

మద్రాసు రాష్ట్రంనుంచి ఆంధ్రులు విడివడిపోయినందుకు రాజాజీ వివాదం వెలిబుచ్చారు. భాషారాష్ట్రం అనే పేరు పండిట్ నెహ్రూకు శంకాభయకారణంగా ఉంది. కాని ఆంధ్రులు యావన్ముందీ భాష్ట్ర ప్రారంభోత్సవంలో 1945 ఆగస్టు 15 స్వాతంత్ర్యోత్సవంనాటి ఆనందోత్సవాలను తిరిగి చవిచూశారు. 'మనరాష్ట్రం, మన ప్రభుత్వం, మన పరిపాలన మనకు లభించాయి' అనే భావం ఆంధ్రులందరికీ కలిగింది.

భాషా రాష్ట్రాలవల్ల భారతజాతి యొక్క భావానికి ముప్పులేదని నిరూపించగలవారు కూడా తామేనని ఆంధ్రుల దృఢవిశ్వాసం. భాషారాష్ట్రాలుగా దేశపరిపాలన జరిగినప్పుడే సంపూర్ణ జాతీయవికాసానికి అవకాశం ఉంటుందని నిరూపించవలసినవారు ఆంధ్రులు.

ఆంధ్రరాష్ట్ర శాసనసభలో వివిక్త పార్టీ తగిన బలాధిక్యత లేకపోయినప్పటికీ సుస్థిరమైన పరిపాలనకు అనువుగా కొన్ని పార్టీలమధ్య ఒప్పందం సహకారం ఒక గూడాయి. ఆంధ్రదేశానికి అద్వితీయుడైన నాయకుడు ప్రకాశం గారు ముఖ్యమంత్రిగా మంత్రివర్గం ఏర్పడింది.

ఈ ఉత్సాహం చలారీపోకముందే కర్నూలు నే రాజధానిగా స్థిరపరచడానికిగాను సంజీవిరెడ్డిగారు కృషి చేస్తున్నారు. ఆంధ్ర రాష్ట్ర శాసనసభ మొదటి సమావేశంలోనే తాత్కాలిక రాజధాని కర్నూలునుంచి మార్చడానికి కొందరు యత్నం చేయగలరని సంజీవిరెడ్డిగారు, ప్రకాశం గార్లకు తెలుసును. అందువల్ల శాసనసభలో తమ నిర్ణయం మారకుండా ఉండాలంటే కాంగ్రెస్, ప్రజా సోషలిస్టుపార్టీ సభ్యులందరినీ, స్వతంత్రుల్నీ కూడ గట్టుకు రావాలి. కర్నూలు నిర్ణయాన్ని ఆంధ్ర కాంగ్రెస్ ఆమోదించకపోతే అభ్యుత్త పద

తన పూర్తిగా గుర్తించి సంచరిస్తారని నేను గట్టిగా విశ్వసిస్తున్నాను. ఆంధ్రదేశాన్ని అభివృద్ధిపరిస్తే భారతదేశాన్ని అభివృద్ధి పరచినట్లు. ఆవిధంగా మీరు చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

విశి రాజీనామా ఇస్తానని సంజీవిరెడ్డిగారు ముందే ప్రకటించారు. సెప్టెంబరు 30 వ తేదీ రాత్రి, అవగా రాష్ట్ర ప్రారంభోత్సవం రేపనగా, కాంగ్రెస్ సభ్యసభ్య సమావేశంలో తీర్మానం ప్రవేశపెట్టించి ఆమోద ముద్రపొందారు. అంటే ఆంధ్రరాష్ట్ర విభజన శాసన చర్చ సందర్భంలో మద్రాసు శాసనసభ కాంగ్రెస్ సభ్యులలో కర్నూలు నిర్ణయానికి వ్యతిరేకంగా వోటుచేసిన వారు, వోటుచెయ్యడానికి నిరాకరించిన వారు ఇకమిడట ప్రసక్తి వచ్చినప్పుడు కర్నూలుకు అనుకూలంగా వోటు చెయ్యాలని ఆంధ్ర కాంగ్రెస్ ఆదేశమిచ్చిందని అర్థం చేసుకోవాలి. ఈ నిర్ణయానికి కట్టుబడినివారి వైన ఆంధ్ర కాంగ్రెస్ కార్యవర్గం చర్చ తీసుకోవచ్చును.

ఈ పరిస్థితులనూ ఆంధ్ర కాంగ్రెస్ తీర్మాన పాతాన్నీ గమనిస్తే విశాలాంధ్ర

అక్టోబరు 1

(51-వ పేజీ తరువాయి)

సహాయంతో కూర్చిన "ఆదర్శ శిఖరా రోహణం" అనే సంగీత చిత్రం ప్రసారం చేయబడింది. తరువాత ద్వారం వెంకట స్వామి నాయుడుగారి వయ్యలిన్ గానం ప్రసారం చేయబడింది.

★ సినిమా వార్తలు ★

ప్రసాద్ ఆర్ పిక్చర్సువారి "పెంపుడు కొడుకు" ముగింపు ఘట్టంలో పడింది. ఈ నెలఖరుకు విడుదల చేయవచ్చునట. ఈ చిత్రం దర్శకుడు ప్రసాద్; సంగీత దర్శకుడు రాజేశ్వరరావు; నటీనటులు పుష్పవర్ధి, కుమారి, నామిత్రి, సురభి బాలసరస్వతి, శ్రీరామయ్యార్, గణేష్, ఎస్. వి. రంగా రావు, ప్రసాద్ మున్నగువారు.

ఈ నెలలో మూడు నాలుగు చిత్రాల దాకా విడుదలయ్యే అవకాశం ఉన్నట్లు తెలుస్తోంది. రోహిణీవారి "ప్రతిజ్ఞ" దసరాకు విడుదల కావచ్చును. మద్రాస్ ఆర్ ప్రొడక్షన్సువారి "రోహిణి" శ్రీ రాజ రాజేశ్వరివారి "లక్ష్మి" కూడా విడుదల ఘట్టంలో ఉన్నాయి.

అశ్వరాజ్ ప్రొడక్షన్సు వారు 'అన్నదాత' చిత్రానికి గడిచిన నెల 27 వ తేదీన

ఏర్పడి రాజధాని హైదరాబాద్ కు మారనూ, ఆంధ్రరాష్ట్ర రాజధాని కర్నూలులో ఉండాలని ఆంధ్ర కాంగ్రెస్ నిర్ణయించిందని బోధపడుతుంది. ఈ నిర్ణయానికి ఎవరు ఎంతకాలం కట్టుబడి ఉంటారో, ముస్సంధు ఎన్నికలలో ఆంధ్ర ప్రజానీకం ఇట్టి నిర్ణయంపట్ల ఎట్టి వైఖరి చూపుతుందో చెప్పడం కష్టం. ప్రస్తుతానికి సుస్థిరమైన పరిపాలనతో ఆంధ్రరాష్ట్రం ప్రారంభమైనదని విశ్వాసంతో ఆంధ్రదేశ ఆర్థికాది సమస్యల పరిష్కారానికి నూతన దృష్టితో సమకట్టవచ్చును.

పండుగ గడిచింది. అయితే ఇంక, "సామాన్య మానవుడి భుజస్థంభాలమీద సమస్తభారం పడుతుంది.

అతనిది ఈరాష్ట్రం అతనికోసం ఈరాష్ట్రం పెత్తనం చెయ్యాలని ముందుకొచ్చే పెద్దలిడి గ్రహించాలని

హెచ్చరించాడు శ్రీశ్రీ.

రెండు పాటలు రికార్డు చేశారు. ఈ చిత్రంలో వాగ్గేర్లరావు, అంజలిదేవి, రంగారావు మొదలైనవారు నటిస్తారు. పిరొక కొత్త తారని ఈచిత్రంలో ప్రవేశపెడుతున్నారు. ఇటీవల ఈ కొత్త తారనీ, చలాన్నీ బుక్ చేశారు.

ఈచిత్రానికి దర్శకత్వం వేదాంతంరావు వయ్యి, సంగీతం ఆదినారాయణ, నిర్వహిస్తారు. మాటలు పాటలు శ్రీ మల్లాది కృష్ణ శర్మగారు వ్రాస్తారు. శర్మగారికి డా॥ గాలి బాలసుందరావుగారు సహాయకులు.

ఈ చిత్రం వచ్చే మాసం సెప్టెంబర్ మాదికి వెడుతుంది.

రోహిణీ పిక్చర్స్ వారు తమ తొమ్మిదో చిత్రానికి 'వద్దంటే డబ్బు' అని పేరు పెట్టారు.

58 నం॥ బుగా రోడ్ (వ్యాపార జెంధిన)

మదనమంజరి మాత్రలు

ఈ మాత్రలు వ్యవధానము, క్రమవతము, ధాతుజ్ఞమువలన పురుషోగమును పొందింది. తద్ర విర్యమును వుట్టింది. ధాతువును గట్టి పరచును. అజీర్ణమును పారదోలి, జీర్ణక్రియ వృద్ధి పరచును. శరీరమునందు ఉల్బాహమునిచ్చును

40 మాత్రలు వెం దు. 1-4-0 ఐ.

మదనమంజరి సార్వస్వీ

184. చైవాణాది రోడ్డు మధు-1.

శ్రీమీనాథ స్టోర్సు:

547. చైత్రాపు రోడ్. తిరువల్లిక్కేటి.

★ కాలక్షేపం ★

(5-వ పేజీ తరువాయి)

అది అంతా ఇంద్రియానందభోగమే గనుక ఇంద్రభోగం అనవచ్చు. కాని, ఆవిధంగా మితిగాని పరిమితిగాని ఎదుగకుండా “తల గవు కొండలకైనను” అన్నట్లుగా, అడ్డులేకుండా హద్దులేకుండా తిరిగిన ఏనుగుకు తన హద్దులేవో తెలిసికొనలేని అజ్ఞానం ఏనుగంత ఉంటుంది. దానికి ఏనుగంత జ్ఞానం కలుగవలసి ఉంటుంది. అందువల్లనే మొగిలితో ఏనుగు వేయిహోయనంబులు రేయింబవలు దీర్ఘ వ్యాధిపీడితునివలె పోరాడింది. “కరి మకరికి, మకరి కరికిని” పెను పెనగులాట జరిగింది.

ఎంతచెట్టును అంతగాలి అనేమాట నిజం. గజదొంగలను పట్టుకోవాలంటే గజ పోలీసు కావాలి అప్పుడుగాని, ఆ గజ దొంగ గజగజలాడి నిజం బయటపెట్టకు తన మోసంలో తానే మోసపోయినానని అప్పుడు గ్రహిస్తాడు.

లోకాన్ని వంచనచేయడంలో ఎంత సమర్థుడైనా, ఆత్మవంచన చేసికొనడంలో ఆరిలేరనవాడు లేడు తన పగ్గులోని పైకమును తానే అపహరించేడివాడు అవనిలో లేడు. ఆమాట నిజమే. కాని, తన పర్దులోని పైకమునకు తరుగులేదని తిరిగేవాడు తన పర్దును చూచి తానే మోసపోతున్నాడు. తన బలమునకు కొలతలేదని తలచేడివాడు తలచేడినవాడు.

“మీరజాల గలదా నయానతి
నతవిధాన మహిమన్ !”

అనే ఆలాపన ఆత్మవంచన యని తులతూచి చూపించినట్లుగా, తులాభారం నాటకంలో చాలాకాలం వినిపిస్తూ ఉండేది. నేను చాలా నిష్ఠపరులను; నేను ప్రతీకతంబు లాచరించిన పతివ్రతను అనే గర్వంతో గాని, ఎటువంటివానినైనప్పటికీ, నా రవ్వలకమ్మలతో, నా విడువారాల సామ్యంతో కొని, వశపరచుకొనగలను అనే గర్వంతోగాని ప్రవరిస్తే ఆ ప్రతీకప్రతాపంతో ఆత్మవంచన చేసికొనడం ఆసత్సభామకే అసాధ్యమైంది. ఇంతకూ భాగవతం అంతా భాగవతం చేసికొన్నట్లయితే, ఆత్మవంచన చేసికొనుచు, తన శక్తికి మించిన పరాశక్తి యింకొకటి లేదని, వాదించేవానికి పరాభవం అవుతుందనిన్నీ, తన ప్రభావాన్ని తిరస్కరించేడి పరప్రభువు యింకొకడు లేడనే స్యభావంగలవానికి పరాభవం అవుతుందనిన్నీ, “తస్మాత్ జాగ్రత్ జాగ్రత్!”

అని అకస్మాత్ గా ఎప్పుడో ఒకసారి హెచ్చరించేవికావు పురాణాలు. కాలాలు మారినా, దేశాలు మారినా, మనుష్యులు మారినా, స్థిరకాల ప్రమాణాలు పురాణాలు.

ఈ పురాణాలు అన్నీ బుట్టదాఖలు చేయవలసిన పట్టకధలు కావు ఈ పురాణాధాలు అగాధమైనవి నీతి అంటే ఏమిటి? దానిని నిస్సంజేహంగా నిర్వచించడం నీ తరమా? “బొంకవచ్చు సభుము పొందదధిప” అనే నీతి కూడా ప్రఖ్యాతిగా ఉన్నదే. ఒక కొంపలో దాగిన అడవాళ్ళను అన్యాయంగా చంపడానికి కొందరు దుర్మార్గులు వస్తే, యీ అడవాళ్ళను రక్షించడానికి ఆడవచ్చు అబద్ధం. దేశరక్షణకోసం శత్రు సైనికులను వంచించి వలసించి తమ సమ్యాహన మంత్రంతో వాి యుద్ధతంత్రములను గ్రహించి వచ్చుటకై దేశభక్తితో ప్రవర్తించిన పతివ్రతలు, అపవిత్రలు కూరు - అటువంటి త్యాగి నీతిమాలిన నాతి కాదు - నీతి అంటే ఏమిటి? ధర్మం అంటే ఏమిటి? నూటిగా ఒక్క మాటలో చెప్పడం సులభ సాధ్యం కాదు.

కాని, ఒక్క విషయం అందరూ అవశ్యం అంగీకరించాలి. అష్టాదశ పురాణాలన్నింటికంటే ఆత్మపురాణం ఆత్మంత ప్రతీప్రమైనది. పారుగంటిపోరు విన వేడుక యన్నట్లుగా యితరుల సంసారగోష్ఠి, సంసారతాపత్రయాలువగైరా వగైరా బౌరా! బౌరా! అని నోరు తెరచుకొని ముక్కుమీద వేసికొని నోరు యికిలినస్తూ, నొసలు వెక్కిరిస్తూ వినడంలో మొనగాళ్ళమనం “అన్నా! శ్రీకృష్ణులవారిని ఒక ఆర్ధరాత్రివేళ సత్సభామగారు కాటితో దవడపట్టు రాతేటట్లు తన్నింది! గొప్ప వారింట్లోనే గలభా లెక్కువ! పరాశరులవారు విరహాగ్ని కాగలేక పలుపగలే పల్లెవాండ్రపడుచుపిల్లను వలచి పిలిచి కలిసి రమించాడట! రామ! రామ! తావళులు త్రిప్పతారు! తపస్సులు చేస్తారు! మనస్సును కట్టి వేయలేరు! దువ్యంతుడు ఋష్యాశ్రమానికి వెళ్లి ఆయనా, ఆయనశిష్యులూ లేనసమయంలో అక్కడ పెరిగిన చక్కని పిల్ల నొకదానిని కన్నుగిటి కడుపుచేసి వెళ్ళిపోయినాడట. ఆమె కన్న కొడుకును ఎత్తుకొని ఎదుటకు వెళ్ళితే, తిన్ని పంపిస్తాను తప్పదుమాటలు మాట్లాడకు పో! పో! పోకిరీగానా! అన్నాడట! విశ్వామిత్రుడు విరాళిగొని యొకమరాళి గామినితో మరుకేలిదేలి, ఆమె అందమైన ఆడ పిల్లను కని ఎత్తుకొని వస్తే, ‘సంసారం లేని

నాకు యీ సంతానం ఎందుకు ఓ మందుల మారి మాయలాడీ! అని తన కళ్ళు మూసికొని ఆ పిల్లవంక కూడా కన్నెత్తి చూడలేదట! ఎంగుకే దొంగమునీళ్ళదులు! పిల్లకంటే పెంట పాడుతైరాగులు నయం! సత్సభారీశ్వరునిలో సత్యం ఉన్నదో లేదో అని పరీక్ష చేసిన ప్రముఖు డీయన!” అని యీవిధంగా లోకంలో ఎంతమందికి ఎన్ని కంతులున్నాయో వింతగా ఎంచిచూచి, ‘కథ కంచీకి వెళ్ళింది కాస్సు కడుక్కొని యింటికి వచ్చా’ అన్నట్లుగా కథ అంతా విని అక్షతలు నెతిమీద వేసికొనడం అంత కష్టమైన పనికాదు

కాని, యిత్రశ్రద్ధగా యితర పురాణాలు చదివి నమలి నెమరువేసి జీర్ణం చేసికొనగలకై మనకు ఉన్నటువంటి పరిస్థితిలో, మన ఆత్మ పురాణమునే అంత శ్రద్ధగా విమర్శించుకొనడం ఎక్కువ మోక్షదాయకం. ఈ ఆత్మపురాణ శ్రవణ మనన ధ్యానము చేయగలినవాడే మహాత్ముడు మహాత్ముడు తన జీవితకథనే, ఆత్మకథనే ఆత్మంత శ్రద్ధాసక్తితో మధించి అందునుంచి అమృతం సాధించి ఆ చంద్రార్కం అమరజీవి యైనాడు. ఇతరుల కథలన్నీ తేటతెల్లంగా బాహటంగా విమర్శించే వివేకి, తాను చేసిన అపచార వ్యభిచార అత్యాచార అనాచారములను బయటికి వెలడించగలడా? ఫలానా రోజున నేను చెల్లని సత్తు పావలా ఒకటి పరాకుగా ఉన్న గిరాకీసమయంలో కూరల దుకాణంలో ఫలానా వానికి చలామణీ చేశాననే విషయం రహస్యం లేకుండా చాటించే పెద్దమనిషి ఉన్నాడా? ఫలానా రోజున లెక్కల పరీక్ష జరుగుతున్న సమయంలో ప్రక్క విద్యార్థి చేసిన లెక్కను చూచి నేను కాపీ కొట్టినానని కట్టెవిరిచినట్లుగా ఒట్టుపెట్టి చెప్పగలిగినవాడు నిజంగా ఆత్మపరీక్షలో పట్టభద్రుడైన దిట్టయని ధంకామీద చెబుకొట్టి చెప్పవలసినదే.

ఆత్మ కథ వ్రాయడం అంటే తాను చేసిన మహాపచారాలు మాటుపెట్టి, మహాత్కార్యాల దండకం చదివి, సొంత డబ్బా వాయిం చుకొనడం కాదు. ఆత్మ విమర్శ చేసికొనేవానికి ఆత్మవివేకం ఆత్మ జ్ఞానం కలిగి ఆత్మసాక్షాత్కారం అవుతుంది. తన అపచారాలన్నీ తానే వెల్లడించుకొనడం అంటే ఏమిటి? తన్ను తానే పట్టికుగా అవమానించుకొనడం. తనకు తానే పరువు నష్టం చేసికొనడం. తాను సాని దానియింటికి ఒక స్నేహితునితో కలిసి వెళ్ళినానని మహాత్ముడు చాటించాడు. యిటువంటి పాడుపని చేసిన తన పాడు బుద్ధిని గాడిదకంటే హీనంగా ఆడిపోసి,

నన పరువును తానే బయటపెట్టుకొని అప్రతిష్టపాలై తన్ను తానే గాడిదమీద ఊరేగించు కొన్నంత జీవప్రాయశ్చిత్తం చేసికొన్నాడు. అటువంటి వాడు “చారుశీల గుణ వర్ణన మర్హము గా”దని గ్రహించి, తన “చారుశీల గుణ వర్ణనమును” తానే గర్వించియున్నాడు. లోకమంతా మహామహా డనుకొని మంగళహారతులు తనకు యిస్తూఉన్న సమయంలో ఆ మహాత్ముడి పనిచేశాడు. అటువంటి మహాత్ముల గౌరవ పర్యవేక్షణమునుంచి తన్ను తానే క్రిందకు పడద్రోసికొన్నాడు. “ఉరుతర పర్యతా గ్రమననుండి దృఢంబగు రాతిమీద ద్రైశికాయము హతంబుగ జేయుట మేలు” అనే మాట అక్షరాలా జరుగవలసిన ఆత్మశిక్షకాదు - ఆత్మహత్య కాదు. కాని, మహాత్ముడు తన ఆత్మకథలో గ్రంథస్థము చేసి అక్షరరూపంగా తన చారుశీల గుణ వర్ణనమునకు తగిన ఘోర దండనలను తానే విధించుకొన్నాడు. ఆ విధంగా తన చరిత్రను తానే ఉన్న దున్నట్టుగా మూలలో పోసి అగ్ని పరీక్ష లలో

పెట్టి కరగించి, మరికిని వెలికి దీసి, తన బంగారమును పదార్థమై పసిండి చేసి సత్య లేజుడై ప్రకాశించాడు. అటువంటి మహాత్ముని పవిత్ర నామమును లోకము మువ్వ మువ్వములతో లిఖించి పూజిస్తుంది. అంతేకాదు. అటువంటి పవిత్ర హిరణ్య లేజుడు, ఇతడిని బంగారం చేయగలడు. ఆయన మున్ను ముట్టిలే పొన్ను అవుతుంది. కోమలచేత వారధి కట్టించగలడు. పచ్చి పతాసులను ప్రహ్వలుగా మార్చగలడు. ఆయన అంతర్యామి ఆయనకు రాణి అవుతుంది. ఆయన ముట్టినది మత్స్యం. ఆయన చేబట్టినది సత్యం. ఈ సత్యమే నిత్యం జయిస్తుంది కనుక “గాంధీ మహాత్మాకి జయ” అని నోటినిండా అరచినప్పటికీ “సత్యమేవ జయతే” అని చాటించినప్పటికీ, భాష భేదమే గాని భావ భేదం లేదు. అటువంటి ఆత్మసత్యం తెలిసిన ఆత్మజ్ఞుని కావాలంటే—

“చారుశీల గుణవర్ణన మర్హము కాదు జూడగన్”

★ నల్ల మేక ★

(7-వ పేజీ తరువాయి)

“కనక...మళ్ళీ తొక్కినవాడా...దాబాల్లూ చూశావురా...అదేదా మగదా...వాడిలా ఒంగున్నాడండీ...మేక ఇలా ఉరికిందండీ...అవునండి మా గోషమించే గెంతిందండీ...అదిగో అతను కూడా చెప్తున్నాడు...నీకేం పర్యావేదయ్యూ...రామ రామ...గుడ్ గాడ్...బాబ్బాబు నాపిల్లల సాక్షి...”

అట్టిపరుగారి ప్రాణం పోయిన నాఖర్ని ఆస్పత్రికి తీసుకువెళ్ళారు. డ్రైవరు పోలీసు చారి చేతుల్లోకి వెళ్ళాడు.

తోటనాలీనీ, మోటారుకాగునీ, చావునీ తప్పించుకొన్న నల్ల మేక ఎక్కడో బలు సాకు తింటోంది.

ఒక మేకని చావునుంచి తప్పించబోవడం ఒక మనిషి చావుకి కారణం అయిందని సాయంకాలం అయ్యేసరికి ఊరంతా తెలిసింది. ఈరీతిగా ప్రమాదం జరిగిందని విన్న వారిలో కొంతమంది చనిపోయిన వాడికోసం విచారించేరు. కొంతమంది డ్రైవరుకోసం విచారించేరు. మేక జలికినందుకు మాత్రం ఎవ్వరూ సంకోచించలేదు.

ఈలోపున—

రోడ్డుమీద ఎవరైనా అక్కడ ఆగ భయం; ఏదైనా కొద్దిగా అయినా నల్లగా ఉండే మేకరా భయం; తోటనాలీ “అదిగో అదిగో అదేనండి ఆ మేక” అని అందరకీ

చూపిస్తూ వస్తున్నాడు తోట నేటుదగ్గర దారి కాసి నిల్చాను.

అత నలా కేక వెయ్యగానే అందరూ ఆగిపోతున్నారు.

మనిషి ప్రాణం తీసిన మేకని చూడడానికి ఎవ్వడాగడు?!

సాయంకాలం అయిదున్నర గంటలకి అడేరీతిగా,

“అదిగో బాబు! అదేనండి ఆ మేక” అని దార్చు పోయేవారికి చూపించేడు ఒక మేకని తోటమాలి.

ఆ మాటకి, ముగ్గురు కూలిమనుష్యులూ, ఇద్దరు పెద్దమనుష్యులూ, నలుగురు చిన్న పిల్లలూ, తపీ మని ఆగిపోయి, అలా నే నిల్చుండిపోయి, విస్తుపోయి చూపేరు.

ఇంతమంది ఆగినందువల్ల మేక కూడా ఆగిపోయింది.

మేకని చూడడానికి ఆగిన ఇద్దరు పెద్ద మనుష్యుల్లోనూ ఒకడు “నెనిమనూటు” వేసుకున్నాడు. ఎత్తుగా ఉన్నాడు.

కలెక్టరాఫీసు గుమాస్తా, తాలూకా కచేరి పాడ్ క్లార్కు, ఇన్ స్పెక్టర్ ఆఫీసు అసిస్టెంట్, ఇంజనీరు మరియు కంట్రాక్టరు, పేరుపడ్డ వకీలు, డిప్యూ గజెంచిన బారెట్రా, రయజంగ్ ఆడ్వోకేట్, పికారువెళ్ళే యుజ్జి, నడవడమే కనరత్తుగా పెట్టుకున్న ఫస్ట్ క్లాస్ మేస్త్రీలు, ఇప్పటికి ఇద్దరే రోగుల్ని చంపిన డాక్టరు, ఆపరేషన్ చేసే

పాప “రవి”

ప్రాద్దు ప్రాద్దుటలేపి

మొగము కడిగించి

తలదువ్వి బొట్టెటి

చలిది తినిపించి

చక్కగా లాగును

చొక్కాను తొడిగి

పలక, బలపము యిచ్చి

బడికి పొమ్మంటె

అమ్మ నేనా బడికి

అరుగనన్నాడు

మూడురెం డ్లారని

మొన్న జెప్పారు.

రెండు మూల్లారని

రెట్టించె నిన్న.

మేష్టా రికనలేమి

చదువు రాదమ్మ.

అందుచే ఆ బడికి

నే నరుగనమ్మ

చాన్సుకోసం ఆర్మెన్లనుంచి కానుకూర్చున్న హవుస్ సర్జన్, పాతాలు చెప్పగలిగిన టీచరు, పాతాలు చెప్ప నిష్టం లేని ప్రాఫెసరు, రిసెర్చి స్కాలరు, అమెరికా వెళ్ళదల్చుకున్నవాడు, రష్యాగురించి బాగా తెలిసినవాడు, ఇంగ్లీషులో రామాయణం చదివినవాడు, టైమ్ ఊంటే వేదాల అంతు కనుక్కోగలిగినవాడు, మూల భాషలో అనర్థం గా మాట్లాడగలిగినవాడు, సంఘటనకోసం ఎదురుచూసే షార్ట్ స్టోరీ

నవుంసక తైలం

అంగనరములు బలహీనతచెంది చిన్నదైన తిరిగి యధాప్రకారమై పూర్తి సౌఖ్యమును భవించుటకు 48 ఎండ్లు ప్రఖ్యాతి చెందిన గ్యారంటీ మందు. 1 సీసా రూ 10/-లు. ఐ. పి. రూ 1-4-0

కావలసినవారు 1/4 ముందుగా పంపేది. డా॥ రత్నం నన్ను మెడికల్ హాల్, మలక పేటవిల్లింగ్స్, హైదరాబాదు-దిక్కా

నల్ల మేక

రైతులు, మునుపట్ల ఎవరెన్నో ఎవరెవరె
రెక్కెలో నిద్రలో కూడా చెప్పగలిగిన
వాడు, అతే అతే అసెంబ్లీ మెంబరు, అబ్బో
అబ్బో పార్లమెంటు సభ్యుడు, పాశ్చాత్య
సినీతారని తప్పించి మిగతాన్ని పెళ్లాడవని
పట్టుపట్టినవాడు, పాలీస్ "డి ప్లీ నూ ప
గ్నం" సెలక్షన్ కి వెళ్ళాన్నవాడు, ఐ.
ఏ. ఎస్ పరీక్షలో తప్పబోతున్నవాడు.

ఎవడైనా కావచ్చు అతిసు.

అంటే అతగాడు నేలని విడిచినవాడు.
సాముచేయడం రానివాడు. ఎక్కువగా
చదువుకొన్నవాడు. అన్ని మతి పోయిన
వాడు.

ఆ పెద్దమనిషి తనతో వస్తాన్న రెండవ
పెద్దమనిషితో:

"మనిషి చచ్చినందుకు విచారస్తున్నారే!
గాని ఈ మేక బతికినందుకు ఒక్క పెద్ద
నైనా సంతోషించేడా?"

అని చెప్పి తన చమత్కారానికి తెగ
సంతోషించి, మేలరకం సప్రస్ట్లో మొదటి
రకం సప్రస్ట్ సప్రేక్షు.

అందుకు ఆ రెండవ పెద్దమనిషి:

"అయ్యో! తమకి మేకయెడల ఉండే
సానుభూతి మనిషియెడల ఎలా లేదు?" అని
ప్రశ్నించి, చీవాట్లు పెట్టి, చెప్పతో
కొట్టక, మీదుమిక్కిలి "ఏసే, ప్లూవర్
యూ నాట్ వి టీ! మాంచి గమ్యత్తుగా
చెప్పేవు స్వామి! నాకా విషయం తిట్టనే
లేదు" అని ఎంతో మెచ్చుకొని మేలరకం

సప్రస్ట్లో రెండవరకం సప్రస్ట్ సప్రేక్షు.

తోటనుంచి చూపెట్టిన మేక గర్భం
ఉన్నట్టి నల్లటి ఆడమేక. వాళ్ళంతా తన
నల్ల ఆడ అమర్యాదగా చూడ మే
కాకుండా, వెలిగి సవ్యంతో ఆ ఆడ
మేకకి చాలా కోపం వచ్చి, "ఛీ ఛీ! ఈ
మనిషి నావలకి బుద్ధిజ్ఞానం లేనేలేదు. చివ
రకి, మర్యాదా, మప్పిలం కూడా మర్చిపో
తున్నారే ఈ పెద్దలు ఛీ ఛీ" అని ఈస
డించి తిట్లుకొని, "వీళ్ళకి సిగ్నూ లజ్జా లేక
పోతే నాకయినా ఉండొద్దా" అన్నట్టుగా
తన తోకని బాగా కిండ్కి దించుకొని,
సాధ్యమైనంతమట్టుకు పొదుకు చాటు చేసు
కొని, ఆపరిస్థితుల్లో వీలయినంత గాంభీర్యం
తెచ్చుకొని వడిగా నడిచి వెళిపోయింది
వాళ్ళకి దూరంగా దూరంగా. ★

ముచ్చటగా ముగ్గురు

(రికి-వ పేజీ తరువాయి)

పడ్డం కాని - మా అదృష్టవశాత్తు అక్కడ గట్టుమీద
తిరుగుతున్న మనుష్యుల్లో కొందరు శవం తాలూకు
తదనంతర క్రియలబాధ్యత తమపైన వేసుకొన్నారు.

ఆమె జీవితగాధనుగూర్చిన దిగువ విశేషాలు
మాకు తరువాత తరువాత తెలిశాయి. ఆకథలో కొత్త
దనం ఏమీ లేదనుకోండి. ఇలాంటి కథలు అన్నింటిలో
లాగే యీవిడకూడా ఎవరినో నమ్మి మోసపోయింది.
ఆమె తెలిసో, తెలియకచేసిన ఆ ఒక్క తప్పిదానికి
అయినవారూ కానివారూ ఆమెను అతిహింసంగా
చూసి బ్రతకటానికి చోటులేకుండా చేశారు.

దయమాలిన సంఘంతో ఒంటరిగా పోరాడ
లేని యీ అశక్తురాలు నానాటికి జీవితంలో అధః
పతితురాలైంది. కొంతకాలం పాటు రోజుకి పన్నెండు
గంటలు చొప్పున ఎక్కడో పనిచేసి, వారానికి
పన్నెండు పిల్లింగులు సంపాదించి, అందులో ఆరు
పిల్లింగులతో కడుపున పుట్టిన బిడ్డను పోషించి మిగి
లిన ఆరు పిల్లింగులతోనే జీవయాత్ర కొనసాగించా
లని చూసింది. ఈరోజుల్లో జీవయాత్ర సాగటానికి
వారానికి ఆరుపిల్లింగులు ఏం చాలుతాయి?

విపరీకస్పృహ ఒక రోజున ఆమెకి జీవితంమీద
చిరాకు వేసివుంటుంది. అంధకార బంధుర్మమైన భావి
జీవితం ఆమె ఎదుటనిలిచి వికటాట్టహాసం చేసివుం
టుంది. కడసారి ప్రయత్నంగా ఆమె ఎరిగివున్న ప్రతి
ఒక్కరినీ తనను బ్రతికించమని అర్పించివుంటుంది.

కులటల జాతిలో చేర్చబడిన ఈ అభాగ్యురాలిని
ఎవరూ కనికరించలేకపోయారు. ఆమెకే ప్రాణం
విసిగి, కన్నబిడ్డను కడసారి కాగలించుకొని, కన్నీ
టితో జుక మాడించింది. చివరికి మిగిలిన ఏ అణా
కాసోపెట్టి ఒక చాకొలెట్ పొట్లం కొని ఆవిడ్డ చేతులో
పెట్టి, తాను 'గోరింగ్' గ్రామం చేరివుంటుంది.

ఆవిడ జీవితాంతంవరకు మోసుకు తీరిగిన
స్వృతులకి రంగస్థలం ఈ 'గోరింగ్' గ్రామం కాబోలు.
నాటి పగటి నమయమంతా ఆమె వివాదభారంతో
కృంగిపోయిన మనస్సుతో నదీతీరాన్నే తిరిగి
వుంటుంది. లోగడ ఆవిడ అవ్యక్తంగా ఏ మోద
భేదాలనైతే అనుభవించిందో, ఆ ఘట్టాలన్నిటిలోనూ
మూగసాక్షిగా మెలగిన ఈ నదీమతల్లికి, ఆమె, ఆ
మునిమాపువేళ, చేతులెత్తి నమస్కరించి వుంటుంది.
బాధలతో బరువెక్కిన తనతలను నదీమతల్లి గుండె
లపై ఆనించి వుంటుంది. ఆతల్లి తన చల్లనిచేతులను
చాచి, న్యధితీహృదయమైన ఈ అమాయకురాలిని
తనలోనికి ఆహ్వానించి ఈజీవి అనుభవిస్తున్న ఆవేదన
లన్నిటికీ ఒక్కసారిగా భరతవాక్యం పలికి వుంటుంది.

ఆ అమాయకురాలు బ్రతుకులోనూ పాపం
చేసింది: చావటంలోనూ పాపమే చేసింది. ఈ
విధంగా పాపంచేసిన వారు యింకా ఎవరైనావుంటే
వారందరినీ తమించమని కరుణామయుడైన ఆ భగ
వంతుని పరిపూర్ణ విశ్వాసంతో ప్రార్థిస్తున్నాను.

(ఇంకా వుంది.)

సిద్ధముగానున్నది:

విచిత్రవృత్తి

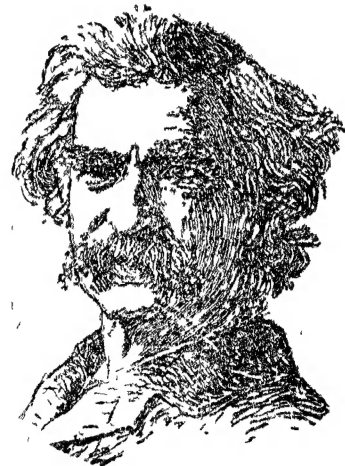
మూలం:-

మార్క్ ట్వేన్

★

అనువాదం:

నండూరి రామమోహనరావు

ప్రతి గొప్ప రచయిత నాటకం రాసినా, నవల రాసినా, కావ్యం రాసినా తన రచనలో తన్ను ప్రతిబింబింపజేసుకుంటాడు. ప్రపంచం మీద తన అభిప్రాయ మేమిటో ప్రత్యక్షంగానో, పాత్రలద్వారానో చెప్పి వీరుతాడు. మార్క్ ట్వేన్ రాసిన నవలల్లో మార్క్ ట్వేన్ పూర్తిగా కనిపిస్తాడు. అతని గొప్పనవలల్లో ఒకటైన "Mysterious Stranger" లో పైతాను భవలో మార్క్ ట్వేన్ హుట్లాడుతూ మానవజాతిమీద, చరిత్రమీద తనకు గల అక్కసునంతా తీర్చుకుంటాడు. ఇప్పటి ప్రపంచ పరిస్థితిలో— మన గత చరిత్రలో గర్వపడాల్సిన కారణాల కంటే సిగ్గు పడాల్సిన కారణాలే ఎక్కువగా ఉన్నాయనే సంగతి జ్ఞాపకంచేసుకోవడం కోసం ఈనవల చదివితీరాలి.

ఆంధ్రగ్రంథమాల

మదరాసు - 1